

Poskusi zlorabe afere Priebke

VOJMR TAVCAR

Razsodba, s katero je vojaško sodišče sicer obsodilo, vendar istočasno izpustilo na prostost esesovskega oficirja Ericha Priebkeja, čes da je njegov zločin zastaran, je izzvala v Italiji val ogorčenja, saj svojci žrtev pri Ardeatinskih jamah in demokrati niso bili pripravljeni sprejeti sodbe, ki je »priznala juridične olajševalne okoliščine v primeru, ki ne dopušča nobenih moralnih opravičil«.

Ogorčenje, ki ga je izzval primer esesovskega krvnika, pa že nekaj dni skuša izkoristiti desnica, ki spet obuja polemiko o fojbah. Prvi je bil poslanec Nacionalnega zavezništva Giulio Maceratini, včeraj pa sta svoja piskerčka primaknila še poslanec NZ Gustavo Selva in evropski poslanec gen. Luigi Caligaris, ki je bil v evropski parlament izvoljen prav v naših krajih.

Selva se je s pismenim vprašanjem zavzel, naj italijanska vlada zahteva od hrvaške izročitel Oskarja Piskulića, kot je zahtevala od argentinske izročitel Ericha Priebkeja. Caligaris pa je opozoril na nevarnost, da bi žrtve fojb lahko ostale drugorazredne. Zato je pozval politike in zgodovinarje naj »pravično obravnavajo problem fojb«. Po njegovem je bilo pobijanje Italijanov v fojbah »politična akcija, ki je bila prehodnica današnjega etničnega čiščenja v Bosni«.

Pojav fojb sodi nedvomno med tiska krvava poglavja druge svetovne vojne, ki so bila po koncu konflikta najbolj zlorabljena, saj so bila več desetletij politična gorjaca predvsem tržske desnice. Res je tudi, da je levica skusala dolgo let fojbe prikriti in da je jugoslovanski režim vselej ocenjeval vsak poskus tudi zgodovinskega pristopa k pojavi fojb kot nesprejemljivo provokacijo. Prav tako pa je res, da je desnica vselej iztrgala fojbe iz zgodovinskega okvira in ni nikoli hotela priznati, da so bile fojbe predvsem reakcija - seveda obsodbe vredna in nesprejemljiva, a vendar reakcija - na dvajsetletno fašistično strahovladno.

Obdobje druge svetovne vojne je treba raziskati, osvetliti je treba vse dogodke brez izjeme, tudi tiste, kot so fojbe, zaradi katerih rane se skelijo. Vendar je pri tem potreben odkrit in pošten pristop, ne pa tak, ki Italijane dejansko opere vsakršne odgovornosti in krivde, saj naj bi ravnali humanito in naj bi se ne omakevale z nobenih hudim zločinom, tudi ko so bili napadalci in okupatorji, ker so pac bili in so »dobri ljudje«. Tako ravnanje ni samo nepošteno, ampak zavajajoče, ker briše zgodovinski spomin in s tem nacenja identiteto nekega naroda.

Dež in neurje spet prizadela Italijo

RIM - Val slabega vremena se je znesel nad velik del italijanskega polotoka. Največ skode je povzročil v Toskani, kjer so tudi zabeležili tri smrtne žrtve - dva zaročenca sta utonila v hudourniku, pomorščak pa v valovih pri otoku Giglio. Na območju, ki ga je poplavelo prejšnji mesec, je voda spet prestopila bregove in povzročila novo škodo.

Zaradi ujme je bilo poplavljenno središče v Rimu, v Laciju je bil prekinjen železniški promet, na Siciliji je med nevihto utonil deček, ki se je kopal. Tezave so zabeležili tudi v Piemontu in v Markah. Dež je povzročil usade vsepovsod na hribovitih območjih, od Južne Tirolske, kjer je prekinilo državno cesto za Brenner, prek Cadoreja do Kar-

nije.

Val slabega vremena je prizadel tudi Furlanijo-Juljsko krajino. V nedeljo dopoldne je v zahtevni plezalni smeri na Turnu v Viševi skupini izgubil življenje 40-letni nemški alpinist, ki ga je med spustom z reševalci ubilo padajoče kamenje.

Voda je preplavila središče v Porde-

nonu, tako da so morali poseči celo gasilci iz Trsta. Tezave so bile tudi v okolici Vidma in se na Goriskem, kjer je ujma včeraj okrog poldne povzročila nekaj skode na ozjem Goriskem območju, kjer je med močnim nalivom padala tudi debela toča. V popoldanskem času se je zjasnilo, proti večeru pa se je vreme spet poslabšalo.

Na 7. in 9. strani

ČEČENIJA / NOVINARSKA KONFERENCA

General Lebed dosegel prvi sporazum

MOSKVA - Ruski varnostni car Aleksander Lebed je včeraj dejal, da sta se z voditeljem upornikov Aslanom Maskadovom sporazumela o oblikovanju dogovora o prekinitvi ognja, ki bi končalo sedem dni spopadov v čečenskem glavnem mestu Grozni. Lebed je po pogovorih v Čeceniji na tiskovni konferenci v Moskvi govoril o slabem stanju ruske vojske, ki se bori v uporniški provinci. »Sumil sem, da je hudo, toda nikoli si nisem predstavljal, da je tako hudo,« je dejal. Resni general je dejal, da so cete, ki naj bi zadusile zahteve po neodvisnosti, v zelo slabem stanju. »Uboga bitja, lacna, slabotna, na pol oblečena, ne morejo predstavljati vojske in sil notranjega ministristva,« je dejal. »Tam lahko vidimo nezavzete in utrujene ljudi, brez vodstva in morale.« To je primerjal moralo sovražnikov, ki jih je opisal kot »dobre vojak«, spodbuje z vero v domovino.

Na 11. strani

Zaplet v Bosni

BRUSELJ, SARAJEVO - Poveljniki Natove mirovne operacije v Bosni in Hercegovini so včeraj vsem svojim izoliranim enotam na ozemlju pod nadzorom bosanskih Srbov ukazali, naj se umaknejo iz svojih oporišč, potem ko je vojaško vodstvo Republike Srbske Iforjevom vojakom prepričilo inspekcijo

vojaskih skladisc v Han Pijesku.

Vendar pa je generalni sekretar Nata Javier Solana, ki se mudi na obisku v Sarajevu, po srečanju z vrsilko dolžnosti predsednika Republike Srbske Biljano Plavšić sporočil, da bodo Iforjevi inspektorji dobili dovojenje za pregled skladišč.

Na 11. strani

ITALIJA / ZAOSTROVANJE POLEMIK V SEVERNI LIGI

Bossi še vtraja pri izzivih, Pivettijeva pa ne popušča

RIM - Irene Pivetti ne popušča v iz dneva v dan vse bolj ostrem političnem spopadu z Umberto Bossijem. V nekem radijskem intervjuju je poudarila, da je Severna liga, če bo vztrajala pri odcepitvi Severa, obsojena na propad oziroma na postransko vlogo v italijanskem političnem življenju. Bivša predsednica poslanske zbornice je prepričana, da velik del pristav in zlasti volilcev Lige noče secesije, ampak federalistično ureditev države.

Bossi, ki hoče za vsako ceno ostati predmet pozornosti, pa je potegnil na dan neki domnevni načrt tajnih služb, ki so hotele naprtiti Ligi odgovornost za načrtovane bombne atentate. Vlada je z obrambnim ministrom Ninom Andreatto takoj vse skupaj demantirala, Bossi pa je sinoči precej omilil svoje obtožbe in sam priznal, da je morda vse skupaj ena sama laž.

"Senatur" je kot akterja te efere omenil nekega polkovnika, ki ga ni v seznamu sodelavcev Sismija, ter neko avdicijo pred parlamentarno komisijo za tajne službe. Tudi v tem primeru pa ga je vlada demantirala. Tokrat z izjavo podtajnika Massima Bruttija, ki je svojčas predsedoval parlamentarni komisiji za obveščevalne službe.

Na 2. strani

Izidor Predan se je tiho poslovil od svoje Benečije

MATAJUR - Benečija in z njo vsa slovenska skupnost je izgubila enega svojih najbolj aktivnih in odločnih borcev za narodnostne pravice. Na tradicionalnem Srečanju Slovencev na obronkih Matajurja je v nedeljo popoldne umrl Izidor Predan-Doric. Usodna slabost ga je obsla, ko je čakal, da bi spregovoril svojim ljudem. Tradicionalno veselo srečanje se je tako spremenilo v žalovanje za človekom, ki je vse svoje sile razdal za kulturno, nacionalno in gospodarsko rast svojih ljudi v Benečiji.

Izidor Predan - Doric je bil star sele 64 let, vendar je bil že skoraj pol stoletja na okopih v obrambi pravic Beneskih Slovencev. Že leta 1950 je bil med ustanovitelji konzorcija Matajur, od 1974 do 1984 pa je bil glavni in odgovorni urednik Novega Matajurja. Bil je med ustanovitelji kulturnega društva Ivan Trinko in pobudnik in organizator prvega Dneva emigranta (1964) in obmejnega srečanja Slovencev na Kamenici, bil pa je tudi ploden pisatelj in avtor narečnih komedij, v katerih je tudi sam nastopal. Veliko let je bil v vodilnih organih SKGZ, aktiven pa je bil tudi strankarsko: najprej v KPI in nato v SKP.

Na 3. strani

DANES V PRIMORSKEM DNEVNIKU

Zadrega ZDA zaradi Cie

Vest, da so bili nekateri agenti Cia v Rimu odpoklicani v ZDA po akciji, ki je bila opravljena brez soglasja krajevnih oblasti, je vzbudila ostre reakcije.

Stran 2

V dvomu referendum SNAM

V devinsko-nabrezinski občini je v dvomu načrtovani posvetovalni referendum o terminalu SNAM.

Stran 5

Kabliranje v mestnem središču

Spomladi so začeli kabliranje tržskega mestnega središča: v jasko polagajo cevi z optičnimi vlakni za povezovanje telefonskih priključkov.

Stran 5

Vznemirljive Venere

V tržaskem muzeju Revoltella so do 22. septembra na ogled dela umetnika Jima Dinea, ki ponujajo nesčetno variacij na temo Venere brez glave in rok.

Stran 8

Komisar pri FIGC

Kot je bilo pričakovati, je izvršni odbor CONI včeraj odločil, da bo komisar pri italijanski nogometni zvezi Raffaele Pagnozzi.

Stran 12

ITALIJA / ZAOSTRITEV POLEMIKE Z UMBERTOM BOSSIJE

Pivettijeva vztraja pri bitki z voditeljem Severne lige

Bassanini: Na Bossijeve izzive takoj odgovoriti z resnimi reformami

RIM - Irene Pivetti (na sliki) ne popuša v iz dneva v dan vse bolj ostrem političnem spopadu z Umberto Bossijem. V nekem radijskem intervjuju je včeraj poudarila, da je Severna liga, ce bo vztrajala pri odcepitvi Severa, obsojena na propad oziroma na postransko vlogo v italijanskem političnem življenju. Bivša predsednica poslanske zbornice je prepričana, da velik del pristavov in zlasti volilcev Lige noče secesije, ampak federalistično ureditev države.

Pivettijeva, ki jo desnica vse bolj "ljubeznivo snubi", naj pristopi v Kartel svobosčin, je prepričana, da bi bila morebitna Padanija nacionalistična, nepomembna in centralistična država. Povedala je tudi, da ima povsem čisto vest in da se nimaj kaj bati, se najmanj pa Bossija, saj je vedno dosledno spoštovala statut Lige. Dodala je tudi, da bo sodelovala na vseh že napovedanih shodih in srečanjih ter na njih dosledno zagovarjala svoja znana stališča.

V imenu vlade, ki pravi, da nadzoruje položaj in se je zato doslej izognila frontalnemu spopadu s "senaturjem", se je oglašil minister za reforme in za odnose z deželami Franco Bassanini. Zanikal je ocene, da Prodijska koalicija podcenjuje Bossijeve groznje in izzive, na katere pa je po njegovem treba odgovoriti premisljeno in učinkovito. Najboljši odgovor Bossiju so institucionalne reforme v smislu federalizma, s katerimi se bo ukvarjala parlamentarna komisija za reforme, parlament pa lahko se pred tem pripravi zeleno luc npr. za korenito davčno reformo. To so edini politični odgovori, ki so v pristojnosti vlade - je podčrtal minister - vse ostalo pa sodi v pristojnosti sil javnega reda oziroma sodstva.

Liderja Lige medtem se dalje ostro napada Vatikan, ki je Bossijeve groznje proti pretvornikom Raia takoj označil kot politični terorizem. Vatikansko glasilo "Osservatore romano" pa je tokrat kritično tudi do notranjega ministra Giorgia Napolitana, češ da je nekoliko prepozno in sramežljivo reagiral na Bossijeve provokacije in groznje. Cerkvena hierarhija, kot znano, politično "navija" za bivšo predsednico poslanske zbornice, ki se zavzema za obnovo politične enotnosti katolicanov, v bistvu za neke vrste ozirove Krcsanske demokracije.

V teh poletnih polemikah o pretvornikih Raia, o secesiji Severa in podobno pa je slišati marsikaj. Voditelj Krcsansko-demokratskega centra CCD Clemente Mastella je tako včeraj predlagal bojkot vseh podjetij in tovarn, katerih lastniki simpatizirajo z Bossijem. 15. septembra, ko naj bi Liga, proglasila neodvisnost Padanije pa minuto molka po vsej državi. Režiser Antonello Grimaldi pa je začel snemati televizijske spote proti politiki Lige in njenemu odnosu do Juga.

»Senatur«: Bombe proti Ligi Vlada pa odločno zanika

RIM - Za Umberto Bossija je vsaka priložnost dobra za polemiko in za pojavljanje v javnih obličih. »Senatur« je tokrat v izjavi, ki so jo včeraj objavili nekateri časopisi, povedal, da je vojska obveščevalna služba Sismi načrtovala atentat v neki banki severne Italije, odgovornost za teroristično dejanje pa bi potem napravila Severni ligi. Bossi je dodal, da zadeva ni nova in da jo je že pred štirimi leti razkril neki polkovnik Ciera (ali Cera) med advicijo pred parlamentarno komisijo

za obveščevalne službe. V afero - je se dodal lider Lige - naj bi bili vpleteni tudi Američani, ki so po Bossijevem mnenju v ta "nacr" investirali kar 30 milijonov dolarjev.

Bossiju je prvi replical podtajnik na obrambnem ministrstvu Massimo Brutti, ki je leta 1992 predsedoval parlamentarnemu odboru za nadzor nad obveščevalnimi službami. Na advicijah ni nihče nikoli omenjal atentatov, polkovnik Ciera, ki ga omenja Bossi, pa ne obstaja, vsaj pri Si-

smiju ne, je dejal Brutti. Če Bossi kaj ve o atentatih, naj zadevo prijavi sodstvu, je se dodal podtajnik, ki je vsekar pozval sodstvo, naj sproži preiskavo o tej zagonetni zadevi.

Oglasil se je tudi obrambni minister Nino Andreatta. Tudi on pravi, da na seznamu sodelavcev Sismija ni nobenega polkovnika Ciera. Minister sumi, da si je Bossi vse skupaj kratkoma izmislil, ce ima o zadevi stvarne informacije pa naj jih takoj posreduje pristojnim telesom.

RIM / ODPOKLIC AGENTOV CIA

Nedopustno, da pristojne komisije niso nič vedele

RIM - »Zelo hudo je, da moramo v Italiji izvedeti za novice o oddaljitvi načelnika Cia v Rimu iz časopisja ZDA in da zainteresirane parlamentarne komisije (za notranje in za zunanje zadeve, obrambna in pravosodna) niso o vsem tem nič vedele«: tako je bivši predsednik obrambne komisije poslanske zbornice Falco Accame včeraj komentiral vest o domnevni »zmedi« med agencijo Cia in italijanskimi varnostnimi silami. Nedoumljivo je, je med drugim nadaljeval, da Cia se dandanes deluje v Italiji kot v kaki koloniji. Poleg tega se je treba po njegovem mnenju tudi vprašati, katere so odgovornosti odbora, ki koordinira obveščevalne službe (Cesis) in centralnega urada za varnost (Ucsi) pri vsej tej zadevi.

Glasnik Cia Mark Mansfield v Washingtonu pa včeraj ni hotel komentirati vesti, ki jo je objavil tednik US and World Report, po kateri so bili iz Italije odpokli-

cani nekateri agenti po operacij, ki je bila opravljena brez soglasja krajevnih oblasti. Z vestjo je bil sicer seznanjen, je dodal, Cia pa je ne komentira in ne posreduje informacij o opravljenih operacijah. Neki drugi visoki funkcionar Cia pa je dal razumeti, da je v Italiji res prišlo do incidenta, da pa je verzija, ki jo je objavil tednik, polna netočnosti. Iz vsega tega je torej možno razumeti, da so bili nekateri ameriški agenti v resnici odpoklicani iz Rima, pa čeprav je kaka podrobnost celotne zadeve, kot je bila rekonstruirana, lahko neresnična. Tudi na ameriški ambasadi v Rimu niso komentirali clanka ameriškega tednika, po katerem je Cia odpoklicala v Ameriko načelnika svojega urada v Rimu in vsaj dva agenta.

»V vsakem primeru, so se dodali na ambasadi, je sodelovanje med ameriskimi in italijanskimi oblastmi v teh in drugih bilateralnih odnosih, zelo dobro«.

EKONOMIJA / PO ISTATOVIH PODATKIH

Industrijska proizvodnja zastaja

Romano Prodi napoveduje vrnitev lire v evropski denarni sistem

RIM - Predsednik vlade Romano Prodi namevlja peljati Italijo v Evropo, vendar tako, da ne bo zadavil italijanskega gospodarstva in da ne bo ustvaril prevelikih pričakovanj. Tako je predsednik italijanske vlade povedal dnevniku Wall Street Journal Europe v intervjuju, ki je temeljil predvsem na gospodarski problematiki.

Prodi je napovedal, da se bo lira vrnila v evropski denarni sistem, ko bo izoblikovan proračun za prihodnje leto. Vrnitev v EDS bo za italijansko lito morala pomeniti konec nihanja in vztrajanje na določenih paritetah.

Premier je bil glede gospodarskega stanja precej optimist. Po njegovem se je v državi začel pozitiven proces, saj inflacija upočasnjuje svoj korak, kar naj bi prispevalo k nižjim obrestnim stopnjam. Če se bo to zgodilo, bo mogoče zaceti nekoliko znižati državno zadolžitev.

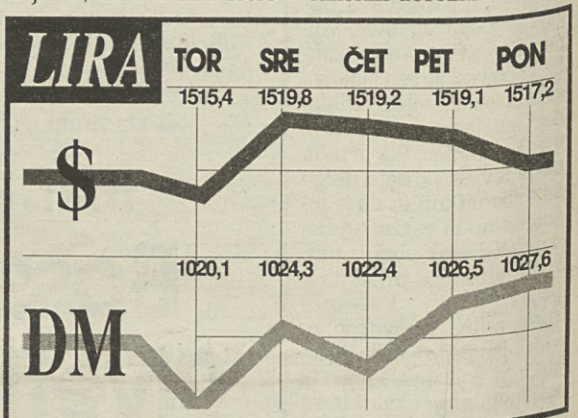
Toda podatki o italijanskem gospodarstvu niso vsi zelo spodbudni.

Državni statistični zavod Istat je včeraj objavil podatke o industrijski proizvodnji, ki je v prvem letosnjem polletju prav tako upočasnila ritem. To so sicer že nakazovali podatki o naročilih, ki jih je Istat objavil pred nekaj dnevi. Včerajšnji podatki kažejo, da italijanska ekonomija se ni v fazi recesije, vendar ne pozna več tolikšne burne rasti kot lani v tem času.

Po Istatovih podatkih je junija industrijska proizvodnja padla za 6,3 odstotka v primerjavi z junijem lanskega leta. Padec je delno posledica dejstva, da sta bila letos

dva delovna dneva manj, toda kljub temu podatek kaže znatno upočasnitev in uprehanost gospodarskega stroja. Tudi prvo letošnje polletje je bilo z vidika industrijske proizvodnje manj uspešno od lanskega, ker je proizvodnja padla za 0,7 odstotka.

V juniju so po Istatovih podatkih boljje proizvajale tovarne strojev za urade in za obdelovanje podatkov, kemijske tovarne in tovarne vseh prevoznih vozil razen avtomobilov, v vseh ostalih sektorjih pa je proizvodnja zaostala za lanskimi dosežki.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE BCIKB TRŽAŠKA KREDITNA BANKA		12. AVGUST 1996	v LIRAH	
		valuta	nakupni	prodajni
		ameriški dolar	1495,00	1534,00
		nemška marka	1016,00	1043,00
		francoski frank	296,00	305,00
		holandski gulden	902,00	929,00
		belgijski frank	48,80	50,80
		funt sterling	2314,00	2385,00
		irski sterling	2401,00	2474,00
		danska krona	261,00	269,00
		grška dragma	6,20	6,60
		kanadski dolar	1089,00	1122,00
		japonski jen	13,70	14,30
		švicarski frank	1244,00	1282,00
		avstrijski šiling	143,90	148,20
		norveška krona	234,00	241,00
		švedska krona	224,00	231,00
		portugalski escudo	9,80	10,20
		španska pezeta	11,80	12,40
		avstralski dolar	1160,00	1195,00
		madžarski florint	11,00	14,00
		slovenski tolar	11,00	11,60
		hrvaška kuna	265,00	290,00

KMEČKA BANKA - GORICA		12. AVGUST 1996	v LIRAH	
		valuta	nakupni	prodajni
		ameriški dolar	1499,00	1529,00
		nemška marka	1021,00	1039,00
		francoski frank	295,00	305,00
		holandski gulden	900,00	925,00
		belgijski frank	48,99	50,79
		funt sterling	2312,00	2392,00
		irski sterling	2398,00	2493,00
		danska krona	261,00	271,00
		grška dragma	6,23	6,83
		kanadski dolar	1087,00	1122,00
		švicarski frank	1247,00	1272,00
		avstrijski šiling	143,53	148,03
		slovenski tolar	11,10	11,40

MILANSKI DEVIZNI TRG		12. AVGUST 1996	v LIRAH	
		valuta	povprečni	
		ameriški dolar	1517,190	
		ECU	1928,050	
		nemška marka	1027,560	
		francoski frank	300,400	
		funt sterling	2351,190	
		holandski gulden	915,620	
		belgijski frank	49,840	
		španska pezeta	12,050	
		danska krona	265,590	
		irski funt	2444,040	
		grška dragma	6,420	
		portugalski escudo	9,980	
		kanadski dolar	1106,470	
		japonski jen	14,060	
		švicarski frank	1262,850	
		avstrijski šiling	146,040	
		norveška krona	237,120	
		švedska krona	227,890	
		finska marka	341,330	

MILANSKI BORZNI TRG					
12. AVGUST 1996			INDEKS MIB-30: +0,27%		
delnica	cena	var. %	delnica	cena	var. %
Alleanza Ass.	12.000	-1,87	Italcementi	10.241	+0,31
Bca di Roma	1.206	—	Italgas	5.132	-0,23
Benetton	16.776	-1,38	La Fondiaria	6.394	-1,63
Comit	2.905	+0,51	Mediobanca	8.567	-2,27
Credit	1.691	-0,35	Montedison	1.020	-0,29
Edison	8.586	-0,78	Olivetti	731	-0,50
Eni	6.374	-0,51	Parmalat	1.847	+0,05
Ferruzzi fin.	669	-1,34	Pirelli Spa	2.441	-0,57
Fiat	4.761	-1,01	Ras	14.152	-2,38
Gemina	693	-1,07	Rinascente	9.483	+0,57
Generali	34.879	-1,00	Sai	13.260	-0,71
Ifi p.	12.742	-0,98	San Paolo To	9.022	-0,15
Ifil	3.884	-1,37	Sirti	9.433	-1,63
Imi	11.611	-0,26	Stet	4.694	-0,80
Ina	2.181	-0,32	Telecom Ita	2.818	-1,64

BENEŠKA SLOVENIJA / 64-LETNI KULTURNI IN POLITIČNI DELAVEC OMAHNIL MED NEDELJSKIM SREČANJEM POD MATAJURJEM

Umrli je Izidor Predan

*Kap ga je zadela, ko je čakal, da bi spregovoril svojim ljudem
Bil je med glavnimi pobudniki slovenskega preporoda v Benečiji*

MATAJUR - Benečija in z njo vsa slovenska skupnost je izgubila enega svojih najbolj prečljivih in odločnih borcev za narodnostne pravice. Na tradicionalnem Srečanju Slovencev na obronkih Matajurja je v nedeljo popoldne umrl Izidor Predan-Dorič.

Slabost ga je obsla, ko je skupaj s senatorjem Darkom Bratinom, župnikom Pasqualejem Gujonom, predsednikom Zveze Slovencev Viljemom Cernom, predsednikom beneskih planincev Igorjem Tulom in podžupanom iz Sovodenj Germanom Cendovom čakal, da bi spregovoril svojim ljudem. Zgrudil se je na tla. Hitra pomoč prisotnih in takojšen poseg rešilca in samega helikopterja niso pomagali, da bi utrujeno srce 64-letnega Dorica ponovno začelo utripati.

Vasica Matajur in številni prisotni so utihnili: domaći župnik Pasquale Gujon se je z molitvijo poslovil od pokojnika. Člani foklorne skupine, domača glasbena skupina in igralci Beneskega gledališča, ki bi morali obogatiti nedeljski spored srečanja, so odsli. Stojnice z jedaco in pijačo so se izpraznile. Zacelelo je deževati. Vsi so se stisnili k zeni Adeli in sinu Marku. »Izbral si je najlepši kraj, da je odšel od nas,« je ganjeno rekel sin.

In res je Dorič za svoj odhod izbral kraj, ki je simbol beneskosti, in prireditve, ki je izžarevala duh Kamenice, za katero je prav Predan stal v prvi vrsti, da so jo leta 1971 prvič organizirali.

Kot da bi slutil, da se mu približuje zadnja ura, je Dorič v nedeljo zjutraj stopil v stik z Viljemom Cernom in ga prosil, če bi lahko tudi on kaj povedal v Matajurju na »našem prazniku«. V zadnjih letih se je Dorič malo pojavljal v javnosti. »Svoje delo sem že opravil,« nam je dejal ob redkih obiskih v uredništvu, »sedaj so na vrsti mlajši«. Vedeli smo, da ni tako, saj je bil prisoten na marsikateri prireditvi in pozorno sledil vsemu, kar se dogaja v zamejstvu, Sloveniji, Italiji in se posebej v Benečiji. Lanskega leta se je

močno veselil zmage naprednih list na upravnih volitvah v Nadiskih dolinah: »Končno so prevzeli vajeti uprave naši ljudje. Dočakal sem našo pravo benesko-upravno pomlad,« mi je rekel po telefonu, ko se je zanimal o izidu volitev.

Izidor Predan-Dorič se je rodil 7. maja 1932 v Gorenjem Barnasu v Občini Grmek kot zadnji od desetih otrok očeta Andreja in mame Ane Chiabai. Ze kot mladenič je deloval v na-

Jutri pogreb

Izidora Predana bodo jutri pokopali na Lesah, kjer bo ob 10.30 pogrebna svečanost. Pol ure prej bo žalni sprevid krenil z mrlisce veze cedajškega pokopališča.

prednih slovenskih organizacijah. Leta 1948 je med Slovenci na Videmskem postal odgovoren za Zvezo slovenske mladine, leto kasneje pa je na ustanovnem občnem zboru Demokratske fronte Slovencev prevzel odgovornosti za Benečijo.

Leta 1950 je bil med ustanovitelji konzorcija Matajur in ostal tudi njegov urednik. Od 1974 do 1984 pa je postal glavni in odgovorni urednik Novega Matajurja. Zaradi svoje odločne dejavnosti v prid Slovencev je bil preganjen in večkrat tudi zaprt: najdlje od 23. oktobra 1953 do 7. maja 1954. Po vrnitvi iz zapora, se je takoj aktiviziral in bil izvoljen za tajnika Socialistične fronte Slovencev za videmsko pokrajino.

Izredno bogat je njegov prispevek na področju kulture.

Oktobra meseca leta 1955 je bil med ustanovitelji prve organizirane skupine v Benečiji, kulturnega društva Ivan Trinko. Njegova društvena angažiranost ga je vodila najprej k tajniski in kasneje k predsedniški odgovornosti. Ne gre pozabiti, da je takrat društvo Ivan Trinko predstavljalo jedro družbeno-kulturne dejavnosti Slovencev na Videmskem. Zato ni nič čudnega, če Izidorja Predana najdemo med pobudniki in organizatorji prvega Dneva emigranta (1964) in obmejnega srečanja Slovencev na Kamenici. Pobudi se danes predstavljata najpomembnejša trenutka slovenske organiziranosti na Videmskem in pomenita obenem voljo ljudi po vztrajanju in nadaljevanju na poti, ki so jo zarisali veliki mojze Benečije, med katerimi se uvršča tudi pokojni Dorič. Ob kulturni je bila bogata tudi njegova družbena in politična aktivnost. Veliko let je bil v vodilnih organih SKGZ, leta 1956 je bil kot predstavnik napredne liste izvoljen v občinskem svetu v Grmeku. Aktiven je bil tudi strankarsko: večkrat je na listi KPI kandidiral za deželni svet in videmsko pokrajinsko upravo.

Plodno in prodorno je tudi njegovo umetniško ustvarjanje. Pisal je crtnice, novele in pesmi, poznan pa je predvsem kot avtor narečnih komedij, ki jih je v glavnem igralo Benesko gledališče, za katero je odigral več glavnih vlog in mu tudi predsedoval. Kot urednik Novega Matajurja je bil zelo pozoren do stvarnosti v Benečiji. Se posebej uspešni in prodorni so njegovi prispevki v rubriki »Pise Petar Matajurac«, saj je s kančkom ironije, ki je bila Doricu prirorejan, znal ocenjevati in s pristom kazati na tiste, ki so Benečijo in Benecane potisnili ob rob dogajanja.

Za njegovo neutrudno in uspešno delo je bil deležen tudi številnih priznanj (odličje OF, odličje boja in dela SKGZ, medalja za hrabrost predsedstva SFRJ, odličje ZKO in garibaldinska zvezda VZPI-ANPI).

Rudi Pavšič

Hvala, Dorič

Ko bi lahko sam izbiral, kako se posloviti od življenja, bi Dorič gotovo zelel umreti prav tako, »na bojišču«, med svojimi ljudmi, na srečanju Slovencev, torej na prireditvi, ki zeli nadaljevati tradicijo tiste Kamenice, ki se je na njegovo pobudo pred petindvajsetimi leti začela prav na Matajurju. Kakšna simbolna moč je v tem njegovem odhodu prav z Matajurja, s katerim je bilo povezano vse njegovo življenje in delo!

Z veseljem smo videli v nedeljo zjutraj njegov širok nasmeh, ki je - kot je bilo zanj značilno - izžareval hudomušnost in ironijo a hkrati tudi veliko clovesko toplino. Bil je vesel in po dolgem času je zelel spregovoriti zbranim beneskim ljudem. Z vsemi se je pogovarjal in rokoval. Nihče pa ni pričakoval, da se je prišel poslavljat.

Ko sem ga prvič srečala, so se mi se bolj kot njegov tako značilen nasmeh utisnile v spomin njegove roke. Velike in močne roke kmeta, ki so se zdele bolj primerne za težko fizično delo kot za pero. In tiste roke so znale povedati, koliko truda, napora, poguma in ljubezni do svojega naroda je moral vložiti v to, da si je kot samouk in brez nobenih izkušenj leta 1974 naložil na pleča odgovornost časopisa Novega Matajurja. A Dorič se je zavedal moči besede, pisane slovenske besede in zato je veliko svojih energij vlagal v novinarsko delo, v časopis, ki si je zadal pomembno kulturno in politično vlogo glasnika teženj slovenskih društev in skupin, povezovalca Slovencev in branitelja njihovih interesov. Znal je pisati. Polemično, ironično, tenkočutno in lirčno. A mu ni bilo lahko. Ko je zapustil mesto odgovornega urednika, decembra 1985, je zapisal: »Ne hladno znanje in strokovna sposobnost, pač pa vera v poslanstvo, srce, veliko srce, ljubezen do dela in do ljudi, ki obkoljujejo odgovorne člane družbe, so najvažnejši faktorji tudi za uspeh v poslanstvu in za osebnostno zadovoljstvo«. Tega se je tudi sam držal.

Bil je clovek velikih strasti, ki jih je izrazil v novinarskem delu, kar mu je prineslo tudi kako grenko izkušnjo, in predvsem v politični sferi, tako v slovenskih organizacijah kot v komunistični stranki prej in v stranki komunistične prenovne sedaj. Vedno na strani ponizanih in razžaljenih, je vseskozi ostal zvest svojim idealom demokracije, enakopravnosti in svobode. Boril se je za pravice slovenske narodnostne skupnosti, za pravice kmeta, delavca in izseljenca, za kulturni in gospodarski preporod Beneske Slovenije. Pokončen in dosleden je zelo drago plačal za svoje ideale, tudi z zaporom. A ni obupal in je znal bodriti svoje tovarise in prijatelje. »S strani Matajurja nebo se jasni - po temnih oblakih spet sonce žari«, je napisal v svoji znameniti pesmi, v kateri poziva »Pokonci Slovenci, stopimo na dan, veselo zapojmo, saj noc je za nam«.

Dorič je znal svoje ideje in poglede posredovati tako prepričljivo, da ni imel nastopa, ki se ne bi končal z burnimi aplavzi, pa naj je slo za volilne shode po beneskih vaseh v šestdesetih letih ali pa za pokrajinski kongres SKP. Bil je dober in po potrebi tudi duhovit pripovedovalec, ki se je znal približati ljudem in vzpostaviti stik tako s knetom kot z intelektualcem. Bil je tudi ljudski pesnik, ki je vedno govoril in pisal s srcem, z veliko občutljivostjo za socialne probleme. In prav iz srca so prihajali tisti njegovi »Petri Matajurci«, v katerih je razlagal, kaj je »minoranca« ali se zavzemal za pravice ponizanih in poniznih Benecanov. Vse, kar je Beneska Slovenija dosegla na kulturnem, solskem in političnem področju, je v veliki meri rezultat tudi njegovega dela. Se najbolj pa se je veselil odprtja dvojezičnega solskega središča v Spetru. Zavedal se je pomena izobraževanja v slovenskem jeziku in prav zaradi tega se je od prvih povojnih let prizadeval za vpisovanje beneskih otrok v slovenske šole v Gorico. Zavedal se je tudi vloge, ki jo je na jezikovni ravni opravljal Novi Matajur, na straneh katerega so se učili slovensčine številni Benecani, a je vedel, da je premalo.

Tezko se je izogibati retorike, ko je govor o njem, o clovku, ki ga vsi Slovenci v zamejstvu poznajo kot prvovrstnega borca za narodnostne pravice Slovencev v Italiji, za preporod Beneske Slovenije. Zanj pa lahko zapisemo, da je bil stember (in žrtev) slovenstva v Benečiji, da so ga kot pokončnega Sovenca vsi spostovali, prijatelji in nasprotniki. In ce danes v Benečiji vse bolj doživljamo svojo slovensko identiteto brez travm, kot nekaj naravnega, ali kvečjemu kot vprašanje izbire posameznika in ce pojmujeemo naše delovanje kot politično in kulturno delo in ne več kot poslanstvo, gre zasluga tistim redkim velikim osebnostim Benečije, med katerimi Dorič prav gotovo izstopa.

Jole Namor

REZIJA / »OKNO ODPRTO V BODOČNOST«

Pred Šmarnomišo že vrsta kulturnih prireditev

REZIJA - Številne pobude kulturnega in rekreacijskega značaja, ki jih prirejajo rezijanske organizacije in društva ob sodelovanju z občinsko upravo, so blizajo svoji osrednji točki: Šmarnimiši. Najpomembnejša poletna prireditev v dolini pod Kaninom bo v četrtek, 15. avgusta, s popoldanskim vaskim tgom in procesijo ter z večerno ljudsko veselico, na kateri bo sodelovala tudi rezijanska folklorna skupina.

V teh zadnjih dneh pa so v Reziji stekle številne pobude, med katerimi si posebno pozornost zasluži »Okno odprto v bodočnost«. Gre za niz kulturnih in razstavnih večerov, na katerih izstopa rezijanska stvarnost, tako na umetniškem kot na gastronomskem in obrtniskem področju.

Na otvoritvenem večeru, ki so ga pripravili v kulturnem središču na Ravenci, so nagradili otroke, ki so se najbolje izkazali na narečnem natečaju. Priznanja, ki

jih je domačim učencem izročil predsednik domačega turističnega društva, so dobili Alessandra Brida, Sara Brusa-Basso, Elisabetta Polodore, Daniele Cos in Mihele Zanetti.

Na istem večeru so prisli na svoj račun tudi udeleženci fotografskega natečaja. V kategoriji črno-bele tehnike je prvo mesto zasedel Gino Picco iz kraja Bordano, na drugo mesto pa se je uvrstil Radivoj Mosetti iz Trsta. Ocenjevalna komisija v kategoriji barvne fotografije ni dodelila prvega mesta, izročila pa je dve drugi mesti in sicer Nadii Chinese iz Osojan in Ginu Piccu, na tretje mesto pa se je uvrstil Radivoj Mosetti.

Sklepni del večera pa je bil namenjen rezijanskemu pustu. Ob tej priložnosti so predstavili univerzitetno tezo Marinelle Chirico, ki jo je obogatila s filmskimi posnetki pusta, ki so si jih ogledali na rezijanskem večeru. (rp)

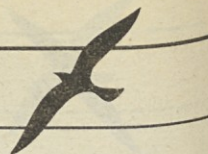
TRBIŽ / SKUPINA GAMSOVE MATERE

Nemški alpinist se je smrtno ponesrečil

Zadelo ga je padajoče kamenje

TRBIZ - Stiridesetletni bavarski alpinist Reiner Spitz iz Loppersdorfa je v nedeljo v prvih popoldanskih urah izgubil življenje v severno-vzhodni steni Turna (v verigi Gamsove matere) v Visevi skupini. Usodno mu je bilo padajoče kamenje, ki je zadelo tudi soplezalca 35-letnega Stefana Luchkeja iz Reggenburga. Alpinista sta ostala blokirana v zgornjem delu zelo zahtevne 800-meterske smeri »Deye Peters«. Začela sta klicati na pomoč, njune klice pa je slisal oskrbnik koč Pellarini, kjer sta alpinista pred

vzponom prenočila. Zelo zahtevna reševalna akcija je takoj stekla; helikopter je na vrhu gore odložil reševalce iz Rablja in Nevejskega sedla, ki so se ob vrveh spustili do dveh Nemcev; pomagali so jima in vsi skupaj so se nato začeli spuščati po smeri. Med spustom pa je padajoče kamenje zadelo Reinerja Spitza in ga ubilo, ostalih pa ni zadelo, tako da so sestopili iz stene in v večernih urah dosegli koco Pellarini; trupla umrlega alpinista pa tudi včeraj se niso mogli odnesti v dolino zaradi slabega vremena.

NOVICE

Kresovi kot opomin
proti uničevanju Alp

CELOVEC - V akcijo proti grozečemu uničevanju Alp, ki je zajela vse srednjeevropske države, so se konec tedna vključile tudi številne ekološke in planinske organizacije po vsej Avstriji. Na več sto vrhovih alpskega grebena - od Predarlske preke Visokih Tur do Semmeringa - so prižgali »alpske ognje« kot opozorilo na ekološke nevarnosti po vsej Evropi.

Največji ogenj na Koroskem je gorel na nad 2100 metrov visoki gori Dobrac pri Beljaku. Akcijo so izvedli aktivisti različnih ekoloških gibanj iz Avstrije, Slovenije in Italije.

Ognjeno opozorilo so prižgali tudi v okviru dobrodelnega koncerta na Kaiserburgu v zimskem smučarskem centru Bad Kleinkirchheim, ki ga je priredila mednarodna organizacija za varstvo človekovih pravic amnesty international. Poleg opozorila na ekološke nevarnosti je prireditev bila namenjena tudi ohranitvi kmečke arhitekture in kulture v celotnem alpskem prostoru. Glasbeno je koncert sooblikoval tudi slovenski mešani pevski zbor »Roz« iz Sentjakoba s »Pesmijo zatiranih narodov«. (IL)

Neslana šala

PORDENON - Po bombnih atentatih na plazah v Lignan in Gradežu so si neznanci privoščili nekaj neslanih šal s kosi cevi, ki so bile na las podobne eksplozivnim nabojem obeh letoviščarskih krajev. V nedeljo ponoči okoli polnoči je mimoidoči opazil v Porcii pri Pordenonu cev, ki jo je kdo odvrget pred občinsko palačo. Nemudoma je obvestil karabinjerje, ki so previdno odvili eno od matic, s katerima je bila cev zamašena. V cevi ni bilo eksploziva, pač pa nekaj vijakov in listic z napisom »boom«.

Očitno je slo za neslano salo. Storilca, ali storilce vneto iščejo.

Evropski komisar
pride na obisk v FJK

VIDEM - Evropski komisar za kmetijstvo Franz Fischler bo od jutri za tri dni gost deželne vlade Furlanije-Juljske krajine. Fischler, ki je po rodu iz Avstrije, bo imel vrsto razgovorov z deželnim odbornikom za kmetijstvo Beppinom Zoppolatom ter s predstavniki strokovnih organizacij in združenj kmetovalcev.

Na veliki smaren bo član izvršne komisije Evropske unije obiskal Gradež in tamkajšnje turistično ustanovo, dan kasneje pa si bo v Furlaniji ogledal nekatere kmetije, v San Danieleju pa bo sodeloval na strokovnem posvetu o zaščiti in kontroli izvora tradicionalnih kmetijskih izdelkov in zivil.

KOROŠKA / RAZISKAVA DELAVSKE ZBORNICE

Delavci in podjetniki
so zelo pesimisti

Julija je bilo rekordno število brezposelnih
Delavska zbornica za gospodarsko ofenzivo

CELOVEC - Trenutni položaj gospodarstva na Koroskem je vse prej kot razveseljav. Gospodarske rasti in s tem tudi priporavnosti za investicije v podjetjih skorajda ni, boj za delovna mesta postaja vse bolj oster, brezposelnost nenehno narašča. To je rezultat letne raziskave koroske delavske zbornice med koroskimi delodajalci in tudi podjetniki, ki jo je te dni na tiskovni konferenci predstavil njen predsednik Josef Quantschnig.

Predvsem izhaja iz ankete ugotovitev, da delavski sveti, ki so sodelovali v povpraševanju, gledajo v prihodnost s pesimizmom, kakrsnega

niso zabeležili v zadnjih desetih letih. Konkretno pogrešajo pripravljenost podjetij za večje investicije, ki bi hkrati ustvarile tudi nova delovna mesta. Nadaljnji podatek za pesimistično razpoloženje med delojemalci je, da 45 odstotkov podjetij pričakuje upadanje naročil (lani 23, 5 odstotka), samo 7, 3 odstotka (lani 28, 3 odstotkov) pa računajo s porastjo.

Zelo zaskrbljujoče delavski sveti in delojemalci ocenjujejo tudi zaposleno situacijo v koroskem gospodarstvu. Tako 27, 5 odstotkov pričakuje odpuščanje delovne sile (leta 1995 18, 7 odstotka), le 20, 2 odstotka pa je mnenja, da se bo število delovnih mest spet povečalo. Konec julija je bilo na Koroskem 12.112 oseb brez zaposlitve, to je za kar 19, 1 odstotka več kot pred letom dni. Od teh je 6.718 zenskih in 5.394 moških. V tem času se najmanj prostih delovnih mest je na voljo v gradbeništvu in turizmu.

Predsednik zbornice Quantschnig je ob vsem tem poudaril, da vidi vzroke za gospodarske težave ne samo v splošni gospodarski krizi v Evropi, temveč tudi v napačni gospodarski politiki kole-

gija koroske deželne vlade na celu z deželnim glavarjem Zernattom, ki je odgovoren tudi za deželne finance. Zahteval je združitev finančnega in gospodarskega resorja v deželni vladi, saj bi po mnenju Quantschniga s tem preprečili tudi številne konflikte o pristojnostih, ki so bili že večkrat vzrok za nezadovoljivo ukrepanje pri reševanju pomembnih vprašanj. Nadalje je predsednik delavske zbornice, zakonsko urejenega zastopstva delodajalcev, zahteval realizacijo gospodarske ofenzive za Korosko, za katero so se se pred polletjem na posebnem gospodarskem vrhu dogovorili deželna vlada in socialni partnerji.

Ivan Lukan

CELOVEC / NA PRIHODNJIH VOLITVAH

Peter Ambrozy
med kandidati
SPö za župana

Svoje glavne kandidate bodo stranke izbrale čez nekaj mesecev

CELOVEC - Nekdanji koroski deželni glavar Peter Ambrozy (50) je eden od možnih kandidatov socialdemokratske stranke (SPÖ) na županovih volitvah v koroskem glavnem mestu marca prihodnjega leta.

To je Ambrozy zdaj tudi osebno potrdil na tiskovni konferenci in ob tem dejal, da je proces o izbiranju glavnega kandidata SPÖ za novega celovskega župana znotraj stranke v polnem teku. S tem v zvezi je še izpostavil, da si mora stranka izbrati tistega kandidata, »za katerim tudi najbolj strnjeno stoji«. Dokončno odločitev o socialdemokratskem kandidatu je pričakovati šele jeseni, kajti tudi Ljudska stranka vladajočega župana, 78-

letnega Leopolda Guggenbergerja, ki pa iz starostnih razlogov ne bo več kandidiral, kot tudi svobodnjaška prav tako se nista izbrali svojega glavnega kandidata.

Peter Ambrozy je leta 1988 po atentatu za nekaj mesecev nasledil tedanji ga deželni glavarja Leopolda Wagnerja, z izjemo absolutne večine na deželnozborskih volitvah 1989 pa se moral umakniti koalicijski svobodnjaškov in Ljudske stranke na čelu z Jörgom Haiderjem. Ambrozy je do deželnozborskih volitev leta 1994 ostal član koroske deželne vlade, po ponovnem porazu SPÖ pa je postal vodja kluba socialdemokratskih poslancev v koroskem deželnem zboru. (IL)

REVIJE / ZANIMIVA PUBLIKACIJA

Revija Mladi raziskovalec

Publikacija objavlja vrsto zanimivih prispevkov

Prva številka te preproste razmnožene revije se je pojavila v letošnjem juliju in ima na naslovni strani panterja, nekdanje znamenje Karantanije oz. Koroske.

Urednik je Miha Zorc, letošnji maturant (Gradišče 13b, 1360 Vrhnika). Uredništvo se zahvaljuje državnemu zboru Slovenije za pomoč pri izdaji.

Clanki so zanimivi, vzeti s področja zgodovine in humanističnih ved, večji je poudarek na srednjeveški Karantaniji. Izstopa članek o krščanskem socialistu Francu Terseglavu (+ 1950), ki je po drugi vojni ostal zamočan tudi v katoliških krogih.

Jezik v reviji je skrben, prečiščen. Revija, ki se v podnaslovu predstavlja kot »revija za ustvarjalno mladino«, je spodbudna se najbolj v tem, ker ne ponavlja narodnoubuditeljskega in prosvetnega klišeja, čeprav njena tematika posega v preteklost. Zaradi tega smo radove-

MLADI RAZISKOVALEC

1. julij 1996

REVILJA ZA USTVARJALNO MLADINO

skega in prosvetnega klišeja, čeprav njena tematika posega v preteklost. Zaradi tega smo radove-

dni, kaj nam bo razkrila druga številka, ki je napovedana za september. Sergio Pipan

BTP

BUONI DEL TESORO POLIENNALI
Z DESETLETNO ZAPADLOSTJO

■ Obveznice BTP se koristijo od 1. julija 1996 in zapadejo 1. julija 2006.

■ Obveznice dajejo letno **8,75%** bruto obresti, izplačljive 1. januarja in 1. julija za vsako leto trajanja posojila, z izvedenimi davčnimi odbitki.

■ Obveznice so dodeljene z dražbo, ki je rezervirana bankam in drugim pooblaščenim operaterjem, brez osnovne cene.

■ Dejanski čisti donos prejšnje prodaje desetletnih BTP je znašal letno **8,28%**.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi, in efektivni donos bosta objavljena v časopisu.

■ Obveznice se lahko rezervirajo pri okencih Banca d'Italia ali pri bančnih zavodih do 13.30 dne **16. avgusta**.

■ Obresti obveznic BTP se koristijo od 1. julija 1996; ob vplačilu (**21. avgusta**) je treba doplačati, poleg iznešene cene na dražbi, še dozorele obresti. Ob koncu semestra imetnik obveznice bo vsekakor vnovčil cel kupon.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudi vaša banka.

Natečaj za prapor
Zveze kulturnih društev

Zveza slovenskih kulturnih društev obvešča, da je podaljšal rok natečaja za oblikovanje Zvezinega prapora.

Natečaja se lahko udeležijo likovni ustvarjalci treh pokrajin Furlanije Juljske krajine. Osnutke lahko avtorji pošljejo na sedeže ZSKD v Gorici (ul. Malta 2, 34170 Gorica) v Trstu (ul. S. Francesco 20 - 34133 Trst) in v Cedad (ul. IX Agosto, 8 - 33043 Cedad)

do 31. oktobra 1996.

Osnutek ali osnutki (vsakdo lahko pošlje tudi več izdelkov, le da so označeni z drugačnim geslom) morajo odgovorjati naslednjim pogojem:

- prapor naj upošteva zvezin znak; če ga ne, naj zabeleži razpoznavno značilnost našega prostora in manjšinskega življenja;

- osnutki naj bodo označeni na hrbtni strani z geslom;

- osnutkom naj avtorji priložijo zaprto kuverto z geslom na zunanji strani.

Kuverta naj vsebuje osebne podatke avtorja z naslovom in telefonsko številko.

Vse osnutke bo pregledala strokovna komisija, ki jo bo imenoval Odbor ZSKD in javil sesavo tisku.

Izbrani osnutek bo primerno nagradjen.

Deželni odbor ZSKD

NABREŽINA / VELIKI BIROKRATSKI ZAPLETI

Ovire za izvedbo referendumuma SNAM

Občinska uprava in vse politične stranke vztrajajo pri zahtevi po ljudskem glasovanju

V Nabrezini morda ne bo napovedanega občinskega referendumuma o plinskem terminalu družbe SNAM. Čeprav je, kot kaže, prav včeraj deželni nadzorni odbor odobril pravilnik za izvedbo referendumuma, se stvari precej zapletajo, kar so na včerajšnji seji tudi ugotovili načelniki svetovalskih skupin. Sklinal jih je zupan Giorgio Depangher, da skupno preverijo situacijo v zvezi z referendumom, ki ga sicer se naprej podpirajo vse stranke v občinskem svetu.

Zataknilo se je s pravilnikom, velike težave pa ustvarja tudi dejstvo, da ni bil se imenovan odbor garantov, ki bi moral presojati zakonitost referendumuma in seveda njegovo izvedbo. Pri tem zamujata predsednik trzaskega sodišča in deželna uprava, ki se ni sta imenovala svojih predstavnikov v jamstveni odbor. Načelniki svetovalskih skupin so vsekakor pozvali zupana, naj naredi kar se da, da se bodo lahko tudi devinsko-nabrežinski občani, podobno kot prebivalci sosednjega Trzica, izrekli o mega projektu SNAM.

Občinska uprava se bo v prihodnjih dneh glede referendumuma posvetovala s krajevnim odborom, ki na občinski ravni usklajuje pobude proti uplinjevalniku. Odbor, ki mu predseduje devinski princ, se seveda zavzema za občinski referendum. Plinski terminal načrtujejo na območju Mosćen v trziški občini, približno kilometer v zračni

crti od Ribiskega naselja v nabrežinski občini. Gre torej za vprašanje, ki od blizu zanima tudi prebivalce Devina-Nabrežine.

O uplinjevalniku pa se ukvarjajo tudi v Rimu. Poslanca Stranke komunistične prenovle De Cesaris in Galdelli sta v prejšnjih dneh vložila parlamentarno vprašanje, v katerem ugotavljata, da bi bil terminal, mimo negativnih ekoloških učinkov, tudi gospodarsko nerentabilen. Poslanec SKP se navezuje na obmorski kanal, ki bi stal ogromne vsote denarja. Ministrstvo za okolje je zanj že prizgalo zeleno luc, načrt, ki ga je predložila družba SNAM pa po mnenju poslancev De Cesarisa in Galdellija ne upošteva zakonskih

predpisov za krajinsko zaščito.

Z družbenega, v tem primeru sportnega življenja v devinsko-nabrežinski občini pa velja se omeniti nedavni spojitev nogometnih klubov Aurisina in Sistiana. Združitev je tudi sad prizadevanj občinske uprave, ki se je pri teh naporih zgledovala po podobni miljski izkušnji, kjer so s posredovanjem Obcine pred časom združili nogometni društvi Muggesana in Fortitudo. Novoustanovljeno devinsko-nabrežinsko nogometno društvo bo domače tekme igralo na občinskem nogometnem igrišču v Vizovljah, posebno pozornost pa bo posvetilo mladinskim ekipam.

VELIKOŠMARNE PRIREDITVE

Začetek poletnih praznikov na Opčinah in Repentabru

Z odprtjem razstave *Clovek in trta in s predstavitvijo nove zbirke narečnih pesmi Atilija Kralja se je sinoči v openskem Prosvetnem domu začel letošnji Tabor v organizaciji openskega istoimenskega kulturnega društva. O lepem večeru bomo podrobneje poročali jutri.*

Danes pa se z odprtjem razstave slikarja Evgena Gustina pričenejo praznovanja velikega smarna na Repentabru. Umetnik Evgen Gustin se je rodil v Repnu, a ves povišni čas živi v Sloveniji. Vendar je tesno povezan s svojim rodnim krajem, zato njegove slike govorijo o kraški zemlji, o cerkvi na Tabru, o kraških vaseh. Pred nami zaživijo ulice in kamnita gospodarska poslopja, kmečka dvorišča »portoni in kolone«. Slike govorijo »o tistem Repentabru, ki ga kmalu ne bo več,« kot se je sam umetnik izrazil. Umetnika bo predstavil Stefan Pahor, trio Vesela pomlad pa bo popeljal večer s svojim ubranim petjem. Jutri pa bo na sporedu film o skofu Antonu Martinu Slomsku z naslovom *Slovenec za vse čase, ki sta ga posnela za televizijo Slovenija Rado Likon in Ljubo Struna po scenariju pisatelja Alojza Rebule. Večera se bodo udeležili sam Rebuta, režiser Joze Pogacnik in direktor filma Ljubo Struna.*

TELECOM / V SREDIŠČU POSTAVLJAJO OPTIČNE KABLE

Danes prekopano, jutri kablirano mesto

Inž. G. Franca pojasnjuje namen in potek del

Ze nekaj časa je mestno središče prekopano po dolgem in počez: skupine delavcev kopljejo jasko, polagajo plave plastične cevi, na pločnikih postavljajo svetlosive omariče, jasko prekrijejo in asfaltirajo v roku nekaj dni.

Začelo se je 25. septembra lani, ko so sta župan Illy in generalni direktor Telecoma Tommasi di Vignano podpisala sporazum za »optično kabliranje mesta«; dela bodo trajala približno tri leta, Telecom pa bo investirala v kabliranje več kot sto milijard lir.

Za kaj pa pravzaprav gre, koliko dela so že opravili, bo se dolgo časa mestno središče prekopano, promet in včasih celo sprehajanje pa oteževalje? Za pojasnila smo vprašali inž. Giampaola Franco, ki je pri Telecomu zadolžen za razvoj omrežij v Furlaniji-Juljski krajini.

Da razumemo pomen in domet del, ki jih opravljajo v središču, čez čas tudi v predmestju, končno pa se v okolici, je treba stopiti korak nazaj, pravi inž. Franca. Najprej je treba pojasniti, kaj je pravzaprav optično vlakno in kaj vse bo ta nova tehnologija vnesla v naša življenja. Proizvodnja optičnih vlaken se je začela v 60-ih letih, praktično pa so jih začeli uporabljati v prejšnjem desetletju; v Trstu so leta 1985 povezali z optičnimi vlakni osrednjo telefonsko centralo v Ul. S. Maurizioja s centralo na griču Sv. Vida. Danes so vlakna dosti cenejša od tradicionalne bakrene zice, predvsem pa po enem samem vlaknu lahko »potuje« neprimerno več

V teh dneh postavljajo kable v Ul. Roma (foto /KROMA)

informacij: zgovorno je dejstvo, da sedanje zice prenašajo signal s frekvenco do 4.000 Hertzev, novi kabl pa sežejo do tisoč megaHertzev oz. ene milijarde Hertzev. Ze danes lahko poteka po enem samem optičnem vlaknu 480 istočasnih telefonskih razgovorov, v laboratorijih pa so dosegli, da jih je potekalo istocasno nič manj kot 12 milijonov, kar pomeni, da bi informacije objavljenje na časopisu v obdobju 300 let lahko posredovali v nekaj več kot eni sekundi!

Kabliranje je torej prava investicija, ki bo obrestovala v skorajšnji prihodnosti: jutrisnji uporabnik bo namreč po novih kablilih lahko sprejemal (in oddajal) informacije v naj-sodobnejših tehnologijah, ki jih v veliki meri sele

pripravljajo: tako bo n.p. mogoče sprejemati več televizijskih programov, se povezovati z bankami, javnimi upravami, z bolnišnicami za telemedicinske preglede, opravljati specializirano delo na domu. Trst je tretje mesto v Italiji, ki so ga izbrali za optično kabliranje, za to naj-sodobnejšo tehnologijo, ki jo sama Evropska unija nakazuje kot predpogoj za jutrisnji gospodarski razvoj.

Delo se je praktično začelo spomladi, od danes so ze kablirali območje od železniske postaje in starega pristanišča do novega pristanišča, torej Nabrežje, Terezijansko in Josipinsko cetr, kar je približno ena tretjina središča oz. ena desetina vse trzasko občine. Izbrali so ravno to območje iz točno določenih

razlogov, pravi inž. Franca, in to ne samo, ker so v tem mestnem predelu najpomembnejše ustanove, banke, zavarovalnice in velika podjetja, ki so v glavnem ze povezana z optičnimi kablili za hitro izmenjavo podatkov. V dogovoru s trzasko občino je bilo namreč predvideno, da bodo najprej povezali staro z novim pristaniscem, tudi v vidiku nastanka mednarodne brezcarinske finančne cone offshore, katere realizacija pa žal zastaja.

Iz telefonskih central bodo speljali po podzemskih ceveh optične kable do razdelilnikov, približno 400 omar, ki jih postavljajo na pločnikih; od vsake bodo s koaksialnimi kablili povezali posamezna poslopja, kjer bodo speljali koaksialne kable do vrat posameznega stanovanja oz. urada. Notranja povezava bo stvar vsakega stanovalca: vsekakor nove povezave ne bodo nadomestile dosedanjih, ker bodo navadni telefonski pogovori se nekaj časa potekali po dosedanjih zicah.

Z delom nadaljujejo tudi v poletnem obdobju s pospešenim tempom, pravijo pri Telecomu, iz strogega središča se pomikajo na drugo stran Carduccijske ulice in Korza. Na občini imajo vsak teden koordinacijo s službo za ceste in z Acegatom, da bi čim bolj racionalizirali delo in omejili nevsečnosti za občane in za promet. Dela naj bi zaključili v roku treh let od podpisa sporazuma z občinsko upravo: »Ce nam bo to uspelo, bo svetovni rekord,« pravi inž. Franca.

KARABINJERJI / ZASAČILI SO JIH PET

V Terezijanski četrti prvič latinskoameriške prostitutke

Karabinjerji oddelka iz Ul. Hermet so opravili obsežno akcijo proti prostituciji v Terezijanski četrti in odkrili, da se je tudi v našem mestu prostitucija »posodobila«, saj so prvič zalotili »na delu« temnopolta dekleta. Bilo je v petek pozno ponoči, ko je več izvidnic preresetalo ulice med Ul. Ghega in Kanalom. Odkrili so pet temnopoltih prostitutk po rodu iz Latinske Amerike in sicer iz Venecuele, Brazilije, Kolumbije in Paname. Karabinjerji so dekleta pospremili v vojašnico, kjer so jih identificirali in ugotovili, da so vse razen ene imela potrebne dokumente za bivanje v Italiji. Dekle brez dokumentov bodo izgnali iz Italije, uvedli pa so preiskavo, da bi prisli na sled organizatorjem tega posla.

Na ulicah Terezijanske četrti so karabinjerji

zasledili tudi dve italijanski prostitutki in tri iz nekdanje Jugoslavije. Tokrat ni bilo deklet iz držav vzhodne Evrope, zasacili pa so dva srbska državljana brez dokumentov in so ju zato izgnali iz Italije.

Turškega državljan je na cesti zadela kap

V nedeljo kmalu po 9. uri dopoldne so kopalci namenjeni v kopalisce Lanterna opazili moškega, ki se je zgrudil na tla. Poklicali so karabinjerje in službo 118, za nesrečneza pa ni bilo več pomoči: zaradi kapi je izdihnil v rešilcu, s katerim so ga odpeljali v katarinsko bolnisnico.

Ugotovili so, da gre za 59-letnega turškega državljanu Ferita Ozmenogluja, ki je bil zaposlen v Trstu pri nekem speditorskem podjetju.

ČRNA KRONIKA / KRADLA STA IN SE UPIRALA

Aretirana pri drugem prestopku

Najprej sta se lotila miloščine, potem avtomobilov in policistov

V noci od sobote na nedeljo so policisti leticega oddelka aretirali Paola Pipana iz Ul. D'Alviano 86 in Gian Mario Mijata iz Ul. Ginnastica 5, oba stara 22 let.

Okrog 3. ure ponoči so ju agenti opazili v Ul. del Bosco, ko sta skušala s silo odpreti vridano skrinjico, v kateri zbirajo miloščino. Malo pred tem sta pobrala denar iz podobne skrinjice v Ul. Scalinata. Odpeljali so ju na kvesturo, kjer so ju identificirali (ni bilo prvica, da sta Pipan in Mijat imela opravka z zakonom), izpisali prijavo sodstvu in ju ze pred 4. uro izpustili na prostost. Vendar se fanta, ki sta po mnenju agentov bila tudi vinjena, nista streznila in odsla domov...

Kmalu zatem so namreč klicali policijo, ker sta dva malopridneza vlomila več avtomobilov in napadla lastnika vozila, ki se jim je skušal upreti. Zlikovca sta pobegnili, v kratkem pa so

ju agenti zasledili: slo je za Pipana in Mijata, ki sta se tokrat agentom uprila. Agenti so ju s silo odpeljali na kvesturo, včeraj dopoldne ju je presikovalni sodnik zasilal in odredil za oba hisni pripor do procesa, na katerem se bosta morala zagovarjati zaradi tatvine, poskusov tatvine, ropa in upiranja javnemu funkcionarju.

Ni spoštoval hišnega pripora in vznemirjal reševalne službe

Policija in služba za prvo pomoč katarinske bolnisnice sta v zadnjih casih prejela veliko telefonskih klicev, ki so se izkazali za neslane sale. Klicaj 46-letni Giorgio Viotti iz Ul. Milano 18, za katerega je pred desetimi dnevi sodna oblast odredila hisni pripor zaradi raznih kazenskih prekrskov. V nedeljo zjutraj je spet sprožil alarm: po telefonu je natve-

zil, da je na Oberdanovem trgu sredi mlake krvi hudo ranjen zdravnik. Na kraj so prihiteli reševalci, po ranjeni osebi seveda ni bilo ne duha ne sluha.

Policisti so ugotovili, da je alarm neupravičeno sprožil Viotti, ki je brez dovoljenja sel iz stanovanja, kjer je bil priprt po nalogu sodstva. Pod obtožbo pobege iz zapore in neupravičenega vznemirjanja javnih oblasti so ga aretirali in zaprli v koronejski zapor.

Odkrili šest nelegalnih priseljencev

Financarji so prejšnje dni odkrili dve skupinici nelegalnih priseljencev: v enem primeru je slo za dva indijska in dva romunska državljana, v drugem primeru pa za romunskega moškega in žensko. Ustavili so jih pri Proseku in pri Fernetičih, čez mejo so se pretihotapili po kraških potkah.

NOVICE

Metan v zgoniški občini

Prejšnji teden se je zgoniška občinska uprava srečala z zadrugo ACEGA. Slednja namreč napeljuje cevovod za metan v Devinsceni. Do tega je prišlo potem, ko je med prebivalstvom stekla anketa, ki je pokazala, da bi bil metan dobrodosel. Občina Zgonik torej obvesča svoje prebivalce, da bodo v naslednjih dneh predstavniki zadruga ACEGA povpraševali po hišah o želji po napeljavi metana.

Sancin pisal predsednikoma

Primož Sancin je pisal predsednikoma italijanske republike Scalfaru in slovenske republike Kucanu ter inspektoratu pravosodnega ministrstva v Rim, da bi protestiral, ker so 4. maja 1992 arhivirali njegovo prijavo, ki jo je vložil septembra 1991, ne da bi upoštevali njegovih poznejših stališč. Slo je za pritožbo zoper vsebino lepakov MSI, v katerih so se predniki sedanjega Nacionalnega zavezništva potegovali za vojsko konfrontacijo s Slovenijo in Hrvasko.

Za veliki šmaren vsi trzaski muzeji odprti

Ravnateljstvo občinskih muzejev za zgodovino in umetnost sporočajo, da bodo 15. avgusta vsi trzaski muzeji odprti po naslednjem urniku: občinski muzej za zgodovino in umetnost, muzej na gradu sv. Justa, gledališki muzej Schmidl, muzej Morpurgo in muzej Rizarne od 9. do 13. ure, muzej Sartorio (razstava Tiepolo) od 9. do 13. in od 16. do 19. ure, občinska galerija (razstava Tiepolo) od 9. do 13. in od 16.30 do 19.30, občinski muzej Risorgimenta po dogovoru.

Pet prazničnih dni na gradu sv. Justa

Ob letošnjem velikem smarnu ponujajo Tržčanom v okviru poletnih prireditev na gradu pet dni praznika, ki predvidevajo kulturni program in družabnost s prodajo pijače in jedace. Kot poudarja organizator, družba Pick Mare, je glavni namen pobude ponuditi prebivalcem, ki ob 15. avgustu ne bodo zapustili mesta, možnost, da se srečajo na prijetni »veselici«. Kulturni program pa je bil zastavljen po preizkušenem receptu »za vsakogar nekaj«.

Na praznični predvečer, se pravi jutri zvečer, bo na gradu nastopil Državni moldavski simfonični orkester, ki ga bo vodil Fabio Nossal. Koncert, na katerega je vsto prost (brezplačne vstopnice si je treba predhodno zagotoviti), se bo pričel ob 20.30. V drugem delu večera pa bo z glasbo za ples nastopil trio Pellizzari-Ballaben-Giulia, tudi ob 22.30 ne bo treba plačati vstopnine, vendar pa je obvezen postanek v kioskih s pijačo.

V četrtek, 15., se bo ob 20. uri predstavila skupina Bakkano group, tudi tokrat ne bo vstopnine, ob 22.30 se bodo pričeli ognjemeti, nato pa glasba za ples s ploščami, ob pijači pa bodo ponujali tudi jedi na žaru. Petek bo potekel v znamenju diska pod zvezdami, v soboto bo najprej nastopila glasbeno-gledališka skupina Giusto e i fulminati, nato pa se bo prireditveni prostor spremenil v diskoteka. Nedelja, zadnji dan prireditev, bo vsa v znamenju glasbe za ples.

VČERAJ-DANES

Danes, TOREK, 13. avgusta 1996
RADKA

Sonce vzide ob 6.03 in zatone ob 20.15 - Dolžina dneva 14.12 - Luna vzide ob 5.16 in zatone ob 19.31.

Jutri, SREDA, 14. avgusta 1996
MAKS

VREME VCERAJ OB 12. URI: temperatura zraka 25,6 stopinje, zračni tlak 1010,7 mb ustaljen, veter jugovzhodnik 26 km na uro, vlaga 57-odstotna, nebo pooblačeno, morje razgibano, temperatura morja 23,3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Gianluca Bravin, Ivana Sarazin, Giorgia Colombin, Michela Battistella, Italo Iadanza, Gabriele Sanzin, Eleonora Sebaste, Luca Mattessich, Alessandra Belletti, Myriam Murkovic.

UMRLI SO: 93-letna Anna Paparotti, 83-letna Maria Dragogna, 70-letna Claudia Sorrentino, 85-letna Iside Bandelli, 84-letna Ada Galuf, 46-letni Enrico Milacci, 75-letni Vincenzo Velino, 69-letni Luciano Vivarelli, 79-letna Irma Vascotto, 84-letna Caterina Zaro, 70-letna Giuseppe Saffioti, 56-letna Nevia Zaccaria, 85-letni Bogomiro Zivaldi, 69-letni Luciano Cattaruzza, 55-letni Oliviero Scheriani, 42-letna Libera Gripaiz, 90-letna Teresa Greco.

LEKARNE

Od **PONEDELJKA, 12., do SOBOTE, 17. avgusta 1996**

Normalen urnik lekarn od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00

Korzo Italia 14 (tel. 631661), Ul. Zorutti 19 (tel. 766643), Ul. Flavija 89 - Zavljje (tel. 232253).

ZGONIK (tel. 229373) - samo po telefonu za naj-

OMARE LESENE IN LAKIRANE PO POLOVICNI CENI

Korste

TRST - Ul. S. Cilino 38
Tel. 54390 / Fax 350150

SPORTNO DRUŠTVO KONTOVEL

PIRIEJA

»ŠPORTNI PRAZNIK«

na Proseku v dneh 15., 16., 17. in 18. avgusta

Za prijetno vzdušje bodo poskrbeli ansambli **ADRIA KVINTET, KEYDEA** in **STATUS SYMBOL**

Na voljo bodo dobra kapljica, jedi na žaru in kontovelske specialitete

nik in direktor filma Ljubob Struna. V četrtek, 15. t.m., prva romarska masa, ob 8. uri, slovesni verski obredi ob 10. in 17. uri: jutranjo maso bo vodil g. Angel Kosmac, letošnji zlatomasnik, popoldansko pa novomasnik g. Maks Stuart skupno z zlatomasnikom g. Stankom Zorkom. V petek, 16. t.m., praznik župnijskega zavetnika sv. Roka: ob 10. uri masa, ki jo bo daroval novomasnik Aleksander Osojnik, ob 19.30 večerna daritev, ki jo bo vodil domači župnik g. Anton Bedencic; ob 20. uri koncert godbenega društva Nabrezina iz Nabrezine pod vodstvom dirigenta Sergia Gratton. V soboto, 17. t.m., ob 20.30 koncert vokalne skupine Musica noster amor pod umetniškim vodstvom Janka Bana bo skupina pela skladbe Iacupusa Gallusa, Alessandra Orolgia in drugih renesansnih skladateljev. V nedeljo, 18. t.m., ob 10. uri nedeljska masa, ob 18. uri nastop mladinskih glasbenih skupin. Obiskovalce čakajo kuhani strukliji, domaca kapljica in druge dobrote.

TABOR 96 - Prosvetni dom Općine - jutri, 14. t.m., ob 19. uri ples z ansambлом Adria kvintet; v četrtek, 15. t.m., ob 9.30 7. slikarski ex tempore za otroke; ob 19. uri ples z ansambлом Keydea; petek, 16. t.m., ob 21. uri koncert kvartnerskih in dalmatinskih pesmi iz vaja Klapa Krk iz Omislija; v soboto, 17. t.m., ob 19. uri ples z ansambлом Adria kvintet; v nedeljo 18. t.m., ob 19. uri ples z ansambлом Kvintet MI.

OBVESTILA

SLOVENSKA KULTURNO GOSPODARSKA ZVEZA obvešča, da bodo do 16. avgusta uradi zaprti.

UPRAVA OBČINE ZGONIK obvešča, da bo občinska knjižnica v Salezu zaprta do vključno petka 23. avgusta.

KMEČKA ZVZA obvešča vse člane, da bosta zaradi dopusta zaprti njen podružnici na Općinah in v Nabrezini, sedež v Trstu bo zaprt dne 16. in 17. t. m.

NADALJUJEJO se vpisovanja v poletna središča sklada Mitja Cuk: poletno središče v otroškem vrtcu na Općinah: od 19. do 31. avgusta, od 8.00 do 17.00 ure. Vpisovanje v uradih na Narodni ul 126 na Općinah vsak dan med 13.00 in 15.00 uro. Razen ob sobotah (tel. 212289). Poletno varstvo na Općinah do 31. avgusta od 8.00 do 13.00 ure (možnost vpisovanja iz tedna v teden do četrta).

ŠOLSKE VESTI

SINDIKAT slovenske sole obvešča svoje člane, da bo urad na Ul. Carducci 8, meseca avgusta odprt 22. in 29. od 16. do 17.30.

SOLA Glasbene Matice M. Kogoj v Trstu je zaprta za dopust do 18. avgusta.

IZLETI

SINDIKAT UPOKOJENCEV S.P.I.-C.G.I.L. sekcija Kras organizira bivanje v zdravilišču Recoaro Terme od 28.8. do 11.9. 1996. Informacije in rezervacije na sedežih sindikata v Nabrezini, Krizu in Općinah ali tel. stev. 200698, 200036 in 299640.

MALI OGLASI

tel. 040-361888

MIZARSKA delavnica pod njuno isce vajenca. Interesenti naj se javijo na tel. 0335-285063

ISCAMO vestno gospo do 45 let, po možnosti z uradnimi izkušnjami za delo part-time vsak dan od 8. do 12. ure. Zazeleno znanje angleščine in srbohrvaščine ter lastno prevozno sredstvo. Tel. 200641.

NUJNO ISCEM delo v gradbenem sektorju. Tel. (ob uri obedov) 0481-78188.

ISCAM DELO v lokalu kot pomočnica v kuhinji, strežbi, čistilka ali delo pri družini v gospodinjstvu ali pomoč na kmetiji. Tel. 0038667/65288.

TELETA sivojave in limousine pasme prodam po 7.000 in 9.000 lir kg. Za rejo prodam mlado kravo limousine sivojave pasme s prvim teletom. Draga 31, tel. 040/228932.

DINAMICNA gospa z visjo izobrazbo nudi pomoč zobozdravniku kot asistentka ali delo v zdravniški ambulanti za pisanje receptov in sprejemanje pacientov. Telefonirati na st. 828251 v večernih urah.

RESTAVRACIJA na Fernetičih isce kuharja. Tel. 040-211460.

V GORICI zraven zelezniske postaje prodam stanovanje (56 kvm). Cena po dogovoru. Tel. 0481-30759.

PRODAM dvometrski hladilnik z izlozbo za trgovino in avtomatizacijo tehnico "billico" z nosilnostjo 150kg po ugodni ceni. Tel. 410357.

GOLF GTI sivometalizirane barve, letnik 90, v dobrem stanju, popolnoma opremljen, po ugodni ceni prodam. Tel. 0348-2257195.

PANDO JOUNG 750, letnik 89, v odličnem stanju po ugodni ceni prodam. Tel. 200834.

PRODAM Golf 1600, letnik 90 v dobrem stanju. Telefonirati v večernih urah na st. 364469.

KUPIM knjige za I. razred znanstvenega liceja. Telefon 228013.

ISCAMO knjige po polovici ceni I. razreda pedagoškega liceja. Tel. 410404.

ODDAM v najem trgovino jestvin, sadja in zelenjave z dobrim zaslužkom sredi vasi na Krasu. Telefonirati ob uri obedov: 040/220438 ali 220439.

PRISPEVKI

Ob 50-letnici postavitve spomenika padlim v NOB v Dolini so za sekcijo VZPI-ANPI Dolina, Mackolje, Prebeneg daro-

vali: Nino Savron 50.000 lir, Nodburga Sancin 50.000 lir, Dorotea Sancin 50.000 lir, Ondina Cunja 10.000 lir, Pino Canziani 20.000 lir, Meri Stranj 30.000 lir, Stojan Krmec 20.000 lir, Angela Slavec 20.000 lir, Silva Kocjan 7.000 lir, Ernesto Foraus 10.000 lir, Sofija Kos 25.000 lir, Mirando Jakomin 15.000 lir, Gilda Ogrin 10.000 lir, Slavko Slavec 50.000 lir, Nerina Fontanot 50.000 lir, Roza Lovriha 10.000 lir, Draga Kocjan 10.000 lir, Angelika Lovriha 10.000 lir, Stefka Sancin 10.000 lir, Miro Tedesko 100.000 lir, Bruno Kosic 10.000 lir, Milan Cuk 20.000 lir, Angela Kocjancic 25.000 lir, Boris Bandi 20.000 lir, Dorica Marc 10.000 lir, Gizela in Rado Sancin 40.000 lir, Pepi Sancin 50.000 lir, Oskar Slavec 50.000 lir, Sergio Glavina 10.000 lir, Robi Slama 20.000 lir, Vilma Pangerc 50.000 lir, Marija Kocjancic 20.000 lir, Drago Krmec 50.000 lir, Marko Praselj 10.000 lir, Bruna Sancin 10.000 lir, Edvin Peaselj 20.000 lir, Grilanc 5.000 lir, Milka Sancin 20.000 lir, Bruna Merlak 15.000 lir, Verka Pangerc 15.000 lir, Ladi Canziani 10.000 lir, Romano Tul 30.000 lir, Mirko Canzian 20.000 lir, Salvo Porlato 15.000 lir, Draga Furlan 5.000 lir, Pavel Martini 10.000 lir, Kristina Mahnič 50.000 lir, Bogdan Lovriha 100.000 lir, Eto Kocjan 10.000 lir, Milan Stranj 10.000 lir, Stanko Korošec 10.000 lir, Dorjan Mauri 20.000 lir, Franc Bandi 10.000 lir, Silvio Tavcar 20.000 lir, Ivo Bandi 30.000 lir, Josip Lovriha 30.000 lir, Danilo Sancin 20.000 lir, Marjo Zerjal 50.000 lir, Bagdan Smotlak 10.000 lir, Ada Počkar 10.000 lir, Dušan Zerjal 10.000 lir, Kozina 20.000 lir, Milan Pangerc 10.000 lir, Boris Lovriha 20.000 lir, Nacijo Bandi 20.000 lir, Danilo Bandi 15.000 lir, Danilo Sik 50.000 lir, Rihard Krmec 10.000 lir, Sergio Ferluga 10.000 lir, Ivan Slavec 50.000 lir, Germano Salvi 30.000 lir, Mila Marega 10.000 lir, Mila Cesnik 10.000 lir, Ivan Cic 10.000 lir, Kočevar 30.000 lir, Celeste Canziani 5.000 lir, Dušan Pangerc 50.000 lir, Sasa Smotlak 50.000 lir, Slavko Slavec 20.000 lir, Lucano Zerjal 50.000 lir, Sergio Mauri 10.000 lir, Stelio Gripari 50.000 lir, Parovel Group 50.000 lir, VipCar 10.000 lir, Paolo Foraus 50.000 lir, Graphart 50.000 lir, Vladimir Zerjal 10.000 lir, Furluca Cel 10.000 lir, Zivc 50.000 lir, Rudi Stranj 30.000 lir, Mario Zupin 10.000 lir, Luciana Stranj 25.000 lir, Nacijo Ota 50.000 lir, Luciano Santi 50.000 lir, Viviana Jercoc 10.000 lir, Pangerc 5.000 lir, Justo Zerjal 50.000 lir, Elena Zerjal 20.000 lir, Drago Slavec 50.000 lir, Bruno in Elvira Praselj 50.000 lir, Mario Slavec 20.000 lir, Elviro Olenik 30.000 lir, Amedeo Macri 20.000 lir, Vesna Foraus 10.000 lir, Mario Koradin 50.000 lir, Jakomo Deponte 20.000 lir, Rutko Stranj 50.000 lir, Sfredo Giberna 20.000 lir, Stojan Sancin 15.000 lir, Rihard Vodopivec 10.000 lir, Mario Urbani 30.000 lir, Mirko Stranj 10.000 lir, Boris Pangerc 50.000 lir, Stojan Praselj 50.000 lir, Pepi Vojko Lovriha 50.000 lir, Valter Zerjal 20.000 lir, Zdenka Furlanec 20.000 lir, Josip Bogatec 50.000 lir, Dori Slavec 20.000 lir, Loredana Praselj 10.000 lir, Ladi Krmec 10.000 lir, Vilma Vodopivec Orel 30.000 lir, Romano Smotlak 25.000 lir, Angelo Sa-

con 50.000 lir, Gustin Sancin 30.000 lir, Elzi Marci 10.000 lir, Egidio Pecar 5.000 lir, Darjo Jerin 50.000 lir, Karlina Hlabjan 10.000 lir, Darjo Hlabjan 10.000 lir, Vilko Cunja 10.000 lir, Elzi Slavec 30.000 lir, Primož Sancin 10.000 lir, Sergio Ota 50.000 lir, Albin Jurjevič 30.000 lir, Silva Sancin 20.000 lir, Silvano Hlabjan 20.000 lir, ProRep Dolina 200.000 lir, SKP Dolina 200.000 lir, TKB 2.000.000 lir, Zadrudna kraska banka 500.000 lir, Majenca Dolina 2.000.000 lir.

V spomin na Celestina Dobrila darujeta Pepca in Zilko 30.000 lir za Godbo na pihala iz Ricmanj.

V spomin na dragega brata Vojka Bogatca darujejo Mirko, Gigi, Toncka, Pina in Bruna 100.000 lir za SD Vesna.

Božena in Dušan Kosuta darujeta za umrle člane TPPZ in za pomoč obnovitve sedeža TPPZ Padrice 1.000.000 lir, v spomin na Guerrina-Vojka Bogatca 100.000 lir za Zvezo borcev Izola, v spomin na Kiljana Ferlugo 50.000 lir za Društvo Slovencev milske občine, na Josipa Sustersica 50.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev Trst, na Rada Ravberja 100.000 lir za OD Bor, na Bogomirja in Marija Sirk, Ado Gabrovec, Angelo Pierino Kosuta in Giovannija Kocijancica 50.000 lir za spomenik padlim v Krizu in 50.000 lir za SD Mladina Kriz, na Majdo Legisa, Olgo Križman in Sergija Majcen 25.000 lir za Skupnost Družina Općine, na Pepija Slavca, Doro Cok in Josipa Glavina 25.000 lir za gradnjo Kulturnega doma v Lon jerju, na Slavo Parovel Slavec in Milana Tula 25.000 lir za KD Primorsko Mackolje, na Marjana Grigica in Marijo Marzi por. Zerjal 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Bazovici, na Pavla Krasnica 25.000 lir za Godbo na pihala v Nabrezini, na Rikota Kralja 25.000 lir za Kulturni dom v Trebčah, na Celestina Dobrila 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB pri Domju, na Marcela Cunja 25.000 lir za postavitev spomenika pri sv. Ani ter na Agostino Milkoč vd. Kalc 25.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB v Trebčah.

V spomin na drago Augustino Milkovič vd. Kalc darujejo Toncka in družini Slavec (Gropada 86) 300.000 lir za KD Skala.

Ob smrti babice Augustinke Milkovič Kalc darujeta Nadja in Robert Stranšcak 100.000 lir za KD Skala.

DAROVE in PRISPEVKE

za objavo v časopisu sprejemajo v tajništvo Uredništva PD (tel. 7796600) in preko poverjenikov posameznih društev in ustanov.

Prispevke sprejema tudi krožek KRUT - Trst - Ul. Cicerone 8 (prilicje) tel. 360072, s sledečim urnikom: 9.00-13.00 in 14.30-17.30 od ponedeljka do petka.

13. 8. 1995 13. 8. 1996

Ob prvi obletnici smrti

Anamarije Jamsik vd. Trobec se je spominjajo

Svojci

Nabrezina, Trst, 13. avgusta 1996

SPREJEM OSMRTNIC

od ponedeljka do petka od 8.30 do 15. ure
PUBLIST - Trst Ul. Valdivino 36
tel. 040-361888 - fax 040 - 768697

ob sobotah, nedeljah in praznikih
redakcija Primorskega dnevnika
Ul. Montecchi 6. - tel. 040-7796600

O ti zemlja rodna
zemlja bedna mala
ki te milost bozja
meni v last je dala
(Ivan Trinko)

Nenadoma nas je zapustil nas dragi

Dorič - Izidor Predan

Zalostno vest sporočajo

zena Adele, sinova Marko in Vladimir s soproga in vnukom Nicolo ter ostalo sorodstvo

Pokojnika bomo jutri ob 10. uri spremili z mrliske veze v Cedadu na Lase, kjer bo ob 10.30 pogrebna masa

Dolenja Miersa,
13. avgusta 1996

Ob nenadni smrti dolgoletnega glavnega urednika in prijatelja

Izidorja Predana -

Doriča

sodelavci Novega Matjurja izrekajo prizadeti družini iskreno in občuteno sozlagje.

Dragi Dorič, hvaležni za tvoj trud in prizadevanje, ti bomo ostali zvesti

Zveza Slovencev iz videdske pokrajine se klanja zvestemu Slovenceu in ljubečemu mozu

Izidorju Predanu -

Doriču

ki je globoko ljubil svoj rod in ponosno bil brat bratu ter se zavzemal za pravico in resnico.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza se klanja spominu na nautrudnega borca za narodnostne pravice Slovencev na Videmskem in na dolgoletnega člana vodstva

Izidorja Predana -

Doriča

Prizadetim sorodnikom izreka občuteno sozlagje

Za

Izidorjem Predanom

doslednim komunistom in srčnim borcem za pravice svojega ljudstva zalugejo

njegovi tovarisi iz SKP

CISL/ RAZMISLEK

Med služenjem in poklicno funkcijo

Pred kratkim so župani z Goriskega kritično ocenili zakon o nagrajevanju upraviteljev krajevnih ustanov, vendar pa bi morali stalisce dopolniti. Tako ugotavlja pokrajinski tajnik sindikata upokojencev CISL. "Kdor je bil neposredno izvoljen na določeno mesto bi moral biti posebno pozoren do vprašanja uporabe javnega denarja, zato da bi posledice ne prispevale k ustvarjanju privilegijev in poglobljanju razlik med občani in upravitelji." Achille Colautti omenja ob tem zakone o nagrajevanju deželnih svetovalcev, ki med nagradami za delo v deželnem odboru in članstvo v raznih komisijah dosegajo takšen status, ki ima bolj malo opraviti s služenjem skupnosti.

"Dobro bi bilo ko bi župani, ki sicer imajo vso pravico do primerne in poštenega vrednotenja njihovega dela, ne sli po tej poti. Ogniti se je treba možnosti, da bi prišlo do zamenjave pojmov med strokovnostjo in poklicem, med poštenim nagrajevanjem in interesi. Obstaja namreč nevarnost, da bi tudi na nižjih nivojih javne uprave politično udeleževanje smatrali kot poklic in ne kot služenje skupnosti. Zato je treba v celoti upoštevati določila zakona št. 142 ki zelo jasno ločuje med politično funkcijo (usklajevanje in dajanje splošnih smernic) in izvajanjem odločitev, za kar so pristojni funkcionarji".

Sindikatu upokojencev CISL, ki je na strani najbolj prizadetih in sibi občanov zato poziva župane, naj bo njihov protest usmerjen v pravo smer in proti urešnjevanju privilegijev in naj ne skušajo posnemati deželnih svetovalcev.

VREME / NAPOVEDI SO SE TOKRAT URESNIČILE

Spet škoda zaradi vremenske ujme

Nevihta z dežjem in točo opoldne v Gorici proti večeru nad Krminom - Težave v Vidmu

Po skoraj dveh mesecih odkar je območje vzhodnih Brd, zlasti kraje ob vznožju Sabotina prizadela toča, so ledena zrna včeraj na Goriskem spet povzročila nekaj škode. Med nevihto okrog poldne, ki se je pričela z močnim nalivom je padala tudi toča. Ledena zrna so bila sprva pomešana z dežjem, kasneje pa je začelo udarjati na suho. Toča je padala zlasti na območju mesta in deloma ob vznožju Brd, na srečo pa je ujma trajala samo kaksno minuto, sicer bi bila škoda, spričo dejstva, da so bila ledena zrna zelo debela, nedvomno zelo velika.

Ledena zrna so med nalivom padala tudi ponekod na Krminskem, zlasti v okolici Jasiha.

Sicer pa je bilo največ težav zaradi opoldanskega naliva, zamašenih jaskov ulične kanalizacije in slabo vzdrževanih zlebov. (foto Bumbaca). Gasilce so poklicali v palaco sodišča, kjer je v prostore davčne uprave začela udirati voda in to s strehe. V ulici Aquileja so že spet imeli opravka s poplavljenim cestiscem, ker kanalizacija ni vzdržala pritiska; promet se je s težavo odvijal na različnih krajih mesta. Na srečo je ujma trajala razmeroma malo in je že pred 13. uro spet posijalo sonce in v kratkem je bilo mogoče težave odpraviti. Proti večeru so se razmere vnovič poslabšale. Goriski gasilci so pohiteli na pomoč kolegom v Vidmu, nekaj posegov so opravili v Krminu, na Krminskem pa je padala toča. Nekaj časa je bila popoldne zaprta za promet tudi cesta v Grojni, kjer se je na vozisce zrušilo drevo. Ranjen ni bil nihče.

TRADICIONALNO TEKMOVANJE V PODTURNU

Pritrkovalcem iz Budanj prvo mesto - med italijanskimi ekipami pa ekipi iz Chioprisa

V Podturnu kjer so se pričele slovesnosti ob tradicionalnem prazniku, je bilo v nedeljo tekmovalce pritrkovalcev. Prireditve se je udeležilo stinaest ekip iz raznih krajev. Sest ekip je bilo iz Slovenije, v glavnem iz krajev ob meji, osem pa iz naše dežele. Zmagali so pritrkovalci iz Budanj pri Vipavi. Povedati velja se, da so se prireditve, vendar izven konkurence, udeležili tudi tekmovalci iz Ajdovscine, ki so se tri leta zapored izkazali kot najboljši in je prav to razlog, da so se letos morali odpovedati tekmovalstvu. Med pritrkovalci iz italijanske strani meje je komisija največ točk prisodila skupini iz Chioprisa. Na drugo mesto se je uvrstila skupina pritrkovalcev iz Slovenca, na tretje iz Mosa. Tekmovalce so v Podturnu priredili že enaindvajsetič.

Prireditve ob prazniku sv. Roka se bodo nadaljevale tudi v prihodnjih dneh, seveda, če bo le vreme dovolj primerno (Foto Bumbaca).

"TERRA"

Prispevek k boljšem odnosu do okolja

Prepoved prometa

Kulturni krozek "Terra", ki deluje v sklopu združenja Legambiente izraža zadovoljstvo, da je Občina vendarle začela izvajati sklep, ki je bil sprejet pred skoraj štirimi leti in ki prepoveduje dostop motornih vozil na območje rečnega parka, oziroma do brega Soče. Prepoved, ki začne veljati z namestitvijo ustreznih znakov, ki pa ne velja za lastnike oziroma obdelovalce zemljišč, bo marsikoga najbrž v prvem trenutku prizadela, ugotavlja krozek Terra, vendar pa je to edini način, da se postopoma začne uvajati bolj spustljiv in odgovoren odnos do reke. Da bi jo ohranili čisto in prijetno je potrebno prizadevanje in tudi kaksna majhna žrtev vseh.

NOVICE

Državne obveznice tudi preko poštnih uradov

Posta je prevzela se eno storitev za račun Države: skrbela bo za plasiranje in odplačevanje državnih obveznic na srednji in dolgi rok. Tako sporoča pokrajinsko ravnanstvo poštne službe in javlja, da bodo od 28. t.m. sprejemali naročila za državne obveznice CTZ. Te obveznice bodo plasirali 11. septembra letos. Občani se lahko neposredno obrnejo do uslužbenec pri okencu za poštne položnice in hranilne vloge na osrednjem poštnem uradu v Gorici, podrobna pojasnila pa dobijo tudi po telefoni in sicer na številko 533311 in 535345.

Obvestilo za vinogradnike

Opazovalnica za rastlinske bolezni v sodelovanju s konzorcijem vinogradnikov "Isonzo" sporoča da je primeren čas za skropljenje proti botritisu cas, ko začnejo grozdne jagode spreminjati barvo. Vinogradniki imajo na razpolago različna skropiva. Ker se približuje čas trgatve, zlasti za zgodnje sorte, je treba biti posebej pozorni na rok karence. Opazovalnica priporoča, naj pri uporabi posameznih sredstev vinogradniki zelo natančno upoštevajo navodila o dozah skropiva.

V priporu zaradi navajanja in izkoriščanja prostitucije

V hišnem priporu je moski srednjih let, osumljen izkoriščanja prostitucije. Zadevo so pred kratkim odkrili karabinjerji v Gorici, po večmesečni preiskavi. Podrobnosti niso znane, vendar pa se zdi, da se je "dejavnost" odvijala preko časopisnih objav. V zadevo naj bi bilo poleg domnevnega organizatorja vpletenih še okrog deset žensk. Po vesteh, ki so kljub vsemu pricurjale v javnost, naj bi bile tarife za storitve zelo dostopne.

OBVESTILA

Uradi v ulici Malta (ZSKD, SKGZ, ZSSDI in Kmečka zveza) so do 16. avgusta zaprti zaradi dopusta.

KLUB GORISKE MLADINE načrtuje v dneh od 4. do 6. septembra obisk v Ljubljani. Predvideno je srečanje z uglednimi osebnostmi kulturnega in političnega zvljenja ter ogled zgodovinskih znamenitosti in zanimivosti glavnega mesta.

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV priredi v sodelovanju z Dijaskim domom sledeče tečaje: slovenski literarni ustvarjalci na Goriskem, tečaj domače kuhinje in spoznavanje domačih vin, Gorica med obema vojnima, tečaj psihomotorike, spoznavanje Ljubljane (z ogledom mesta). Prijave na sedežu in pri poverjenikih. Za interesente bo zagotovljen prevoz s kombijem.

SLOVENSKA LJUDSKA KNJIZNICA DAMIR FEIGEL je do 30. avgusta zaprta.

OBCINSKA KNJIZNICA V SOVODNJAH posluje v avgustu s sledecim urnikom: ob ponedeljkih, sredah in petkih od 15. do 18. ure, ob torkih in četrkih od 10. do 12. ure.

OBCINSKA KNJIZNICA V RONKAH posluje s sledecim urnikom: ob ponedeljkih in četrkih od 16.30 do 19.30; ob torkih, sredah in petkih od 9.30 do 12.00 in od 16.30 do 19.30. Slovenski odsek pa je odprt ob torkih in petkih od 16.30 do 19.30 in ob sredah od 9.30 do 12.00.

URADI KMECKE ZVEZE v Gorici so zaradi dopusta zaprti do 26. t. m. Za morebitne potrebe se člani lahko obrnejo na odbor-nike ali na Kmečko zvezo v Trstu, tel. št. 040/362941

KINO

Drevi ob 21. uri, na gradu, v okviru ciklusa filmskih večerov, predpremiere ameriške filmske komedije "Dolly's restaurant". Režija James Mangold. Igrata Liv Tyler in Shelley Winters.

IZLETI

DRUŠTVO SLOVENSKIH UPOKOJENCEV prireja od 2. do 7. septembra izlet na tri severnoitalijanske jezera. Društvo prosi člane, ki so se že prijavili, da potrdijo udeležbo, nove interesente pa naj pohitijo z vpisom do zasedbe mest v avtobusu. Prijave bodo sprejemali samo še do jutri, 14. avgusta na sedežu društva in pri poverjenikih.

SPD GORICA obvešča, da avtobusni izlet na Mar-molado, 25. avgusta, odpade. Člani, ki so se prijavili in vplačali, lahko jutri, od 11. do 12. ure dvignejo denar na sedežu društva.

Društvo pa bo 8. septembra priredilo avtobusni izlet v Savinjsko dolino z vzponom do Potočke zijalke na Olsevi in ogledom drugih zanimivosti Solcave in Logarske doline. Avtobus bo odpeljal iz Rozne doline. Hoje, do Potočke zijalke, bo približno dve uri. Prijave na sedežu društva in pri odbornikih.

LEKARNE

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

AL GIARDINO (Baldini), C. Verdi 57, tel. 531879.

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU

CENTRALE, Trg della Repubblica 26, tel. 410341.

DEŽURNA LEKARNA V SOVODNJAH

dr. Marko Rojec, Prvomajska 76, tel. 882578.

POGREBI

Danes: 11.00, Carmelo Lo Bello iz bolnišnice Janjeza od Boga v kapelo bolnišnice Janeza od Boga in na glavno pokopališče.

Ob izgubi našega Dorica izrekamo iskreno sožalje svojcem in vsem Benečanom.

Društvo slovenskih upokojencev za Gorisko

VRH / SREČANJE OB SV. LOVRENCU

Velika udeležba na prazniku

Pobudo sta pripravila župnijski svet in mladinski pevski zbor

Praznovanje vaskega zavetnika sv. Lovrenca potaja na Vrhu iz leta v leto bolj uveljavljena slovesnost. Kljub precej muhastemu vremenu se je v nedeljo na verskem obredu ter prijetni družabnosti in srečanju zbralo veliko

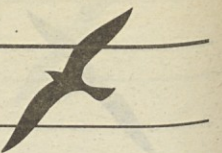
krajanov in rojakov, tudi mnogih, ki so se preselili v Lasko, oziroma druge kraje. Slovesnost sta priredila župnijski svet in mladinski pevski zbor Vrh sv. Mihaela. Zbor je, oblečen v narodne noše, pel tudi pri masi in procesiji. Pritrko-

valci iz Rupe in Gabrij pa so ob prazniku - srečanju priredili pravcat koncert. Praznovanje se je sklenilo z družabnostjo, pri čemer so se posebej potrudile gospodinje, ki so pripravile za vse odlične domače slasčice. (Foto Bumbaca)

Smrtna nesreča v Zagraju

Tragičen dogodek se je včeraj ob 8.43 pripetil na železniški postaji v Zagraju, kjer je umrla 71-letna Mery Aita iz Vidma ul. Monte Grappa 73. Zenska je med izstopanjem iz vlaka s katerim se je pripeljala iz Vidma, padla na pločnik in ob tem močno udarila z glavo ob tla. Reševalci ji niso mogli več pomagati, ampak je dežurni zdravnik lahko le ugotovil smrt.

Ponesrečenka je bila menda namenjena na obisk k sorodnikom v Fariin je s sabo nosila kovček. Domnevati je mogoče, da je zensko obsla nenaadna slabost. Sodna oblast je odredila avtoptični pregled.

TRŽAŠKI MUZEJ REVOLTELLA / JIM DINE

Venere brez glave in rok - vznemirjajoči ideal lepote

Razstava ameriškega umetnika bo odprta do 22. septembra

Tržaski muzej Revoltella ponuja tudi letos skozi celo poletje nove vpogleda v likovni svet in s tem posreduje vsem tistim, ki izkoristajo poletni premor v kulturne namene, na ogled doprinos domačih in tujih ustvarjalcev. Po lanski uspešni Rosenquistovi razstavi je tokrat na vrsti drugi predstavnik ameriškega pop arta Jim Dine (foto KROMA). Vse do septembra bodo na ogled številna novejša dela, tako v prenovljenih muzejskih prostorih kot namensko nameščene skulpture, ki si jih je Dine zamislil kot instalacije v samemu osrčju Trsta v rimskem amfiteatru. Čeprav pristevamo Dina v strujo pop arta, je umetnik večkrat izjavil v intervjujih, da gre le za en vidik njegovega ustvarjanja. Res je, da se velike osebnosti avantgarde velikokrat podajajo po strogo individualni poti. Zato bo dobro, da uposte-

vamo posebno evolutivno pot, ki razlikuje Dina od ostalih predstavnikov pop arta. Popular art oziroma struja, ki se je uveljavila v šestdesetih letih v Ameriki in odtod v Evropo iz potrebe po približevanju vsakdanjosti in predmetom vsakdanje uporabe po sledovih dadaizma. Tako je tudi Dine začel z vnašanjem uporabnih predmetov v sliko. Se raje jih je kar lepil, vendar mu ni bilo to dovolj. Slikarska izraznost bistveno dopolnjuje njegove umetnine in se ostaja vodilna nit v celotnem ustvarjalnem procesu, kar ga približuje tudi gibanju abstraktnega ekspresionizma. Bolj kot podoba same iz ljudskega sveta, zanima umetnika prodiranje v lastni slikovni svet. Utira si pot v osebno raziskovanje lastne govorice, zlasti oblikovnih resitev. Obsirna razstava novih del predstavlja tako kipe, slike kot večje pobarvane graficne liste. Temat-

sko gre za podoživljanje Venere, grške boginje lepote, ki prestopi po umetnikovem posegu v pojmovni svet kot projekcija lastnega ženskega dela psihe kot izzivljanje včasih kar moreče različnih pogledov na žensko telo, na njeno zunanjo lepoto. Morda občutimo prav v kiparskih delih smisel razstave. Ze po neobičajni velikosti in po temperamentni površinski obdelavi, po odločni postavitvi figure v prostor in prisotnosti prvin, ki priklicujejo zemeljske tokove in zasidranost v tla. Ne moremo mimo tega, da občutimo umetnikovo dušo, ko s telesom obidemo številne ženske like, ki nas obdajajo. Variacije na isto temo klesane, barvane, odlite v mar-

morju, bronu ali lesu, čeprav se nam ženske figure predstavljajo tako številne, raznolike v likovni interpretaciji, preklicujejo ideal lepote, a hkrati vzbuja v nas nemir. Brez glav in rok nasajena telesa vzbuja pozornost le na zunanjo predelavo in harmonijo oblike. Prerajeno zanimanje za kiparstvo se rojeva iz tridimenzionalne montaže razno raznih predmetov, kot je nakazoval dadaizem. Sele v osemdesetih letih se Dine preusmeri v čisto kiparsko obdelovanje materialov, kar sovpada s prerajenim zanimanjem za upodabljanje človeške figure kot temeljni likovni izraz. Kaj kmalu postane ženski lik, kateremu drzno odstrani glavo in roke provokativno predmet izraznega izzivljanja mojstrskih oblikovnih posegov. Vsebinsko neizbežno vzbudi pozornost na žensko problematiko, na odnos med telesom in lepoto, aktualna tema, ki jo vsak nosi v sebi in prepricuje... tip matere, žene, ustvarjalnosti lepote in lahko zato upravičeno vzbudi v opazovalcu kritični cut ali nelagodje. Razen torka si smemo razstavo ogledati ob delavnikih med 10. in 13. ter od 15. do 24. ure, na praznik le v jutranjih urah vse do 22. septembra. Ker je v večernih urah odprta tudi kavarna na slikoviti terasi muzeja, znaša v večernih urah vstopnina več kot cez dan in sicer 5.000 lir. Vsak obiskovalec dobi lahko brezplačno barvno zgibanko z osnovnimi biografskimi podatki o umetniku, ki je pisano oblikovana in se sklicuje na celotno postavitev razstave. Obsirnejši katalog pa se pripravljajo.

Jasna Merku

PRIREDITVE / VILA MANIN

Lindsay Kemp: ples kot nežna poezija ali lahkotna ironija

»Lindsay Kemp plava v umetniškem svetu dvomljivosti.« Tako si kritiki že desetletja pomagajo, ko morajo opredeliti umetniško delovanje velikega angleškega plesalca in koreografa, ki pa na odru daje velik poudarek tudi gibu in izrazu. Tudi ob njegovi tokratni turneji po Italiji, v katero rad prihaja, saj si je v njej »prislužil« velik del slovesa, so bili v skripcih ob predstavah, med drugim niso prav vedeli, s čim bo nastopil. Poleg vsega je namreč »plesni inovator, pesnik giba, podiralec tabujev« velik improvizator, kar je bilo razvidno tudi na petkovem večeru Lindsay Kemp & Friends v vili Manin.

Na tokratni poletni turneji je Lindsay Kemp v Ramonem Ollerom namreč nastopil tudi v Passarianu v okviru

poletnih prireditve, ki jih pripravlja prizadeveno krajevno društvo Pro loco. Na prireditvi, ki so jo nastopajoči pripravljali se tik do začetka, sta Kemp in prijateljski plesni par predstavila vrsto prijetnih točk, ki pa bi jih težko povezali v celoto. Lindsay Kemp je v petek zvečer v parku vile Manin zablestel predvsem kot nežni pesnik giba (v točkah Cvet in Angel) in ironičen plesalec »en travi« (odlicen je bil v »blazni Carmen« in zelo svojstveni Salomi). Tokrat pa ni prislo do izraza njegovo rusenje tradicionalne plesne govorice, za kar je seveda potrebna celovečerna predstava v manj poletnem vzdušju. Nastop Nurie Moreno in Ramona Ollera pa je v glavnem označevala zidovska in spanska tradicionalna glasba. (bip)

POLETJE NA TRŽAŠKEM GRADU

Duhovit »Seks z Luttazijem«

Nastopu komika je sledilo še kar številno občinstvo

Po številnih koncertih je bil v cetrtek zvečer na tržaskem gradu sv. Justa prvi od treh kabaretno obarvanih gledaliskih nastopov letosnjega poletnega niza. Na velikem odru obseznega grajskega dvorišča se je sam samcat predstavil komik Daniele Luttazzi, ki ga občinstvo pozna zlasti iz kulturne oddaje tretje državne televizijske mreže Magazine 3, ki je pred leti ob sobotah ponoči ponocni privlačljiva pred ekrane sicer izbrane, a zveste gledalce. Med Luttazzijevimi posegi so bile najbolj popularne lekcije o spolnosti, med katerimi se je komik z znatveno resno neprizadetostjo loteval skrajno absurdnih vprašanj o spolnosti.

Pri obravnavanju občutljive tematike ga niso ustavile se tako sporne podrobnosti, vendar ga je velika mera demencialno obarvanega posmehljivega humorja vedno obvarovala, da ni po spolzki poti zdrsnil v prepad slabega okusa, čeprav so se tudi med alternativnimi gledalci našli taki, ki so ogorčeno protestirali. Kakorkoli že, Luttazzijevi posegi so se spremenili v

knjigo z naslovom Sesso con Luttazzi (Seks z Luttazzijem), ki je se kar uspešna, kot sicer vse na italijanskem knjižnem trgu res številne knjige bolj ali manj popularnih komikov.

Isti naslov nosi tudi nastop, s katerim se je Daniele Luttazzi predstavil v Trstu. V beli zdravniški halji je pred pisalno mizo oddržal predavanje o spolnosti in seksualnih odnosih, posnemajoc znanstveni žargon resnobnih specialistov. Predstava je bila sicer preprosta, a zabavna, morda celo bolj kot nastopi na televiziji, verjetno zato, ker se je laže predati neprekinjenemu nizu noro absurdnih porogljivih duhovitosti na račun te zgoce plati človeškega življenja, kot pa se vsakič na novo ogreti ob osamljenih drobcih. Kljub burji, ki se je na odprtem grajskem dvorišču s silo zaganjala v se kar številne gledalce in s tuljenjem v mikrofoni nemalo motila komikov nastop, se je občinstvo prostodušno zabavalo in nihče se ni zgražal nad predrzno obravnavanjem delikatne teme. (bov)

ŠMARJE PRI SEŽANI

Obujanje starih praznikov

Smarje pri Sežani, grucasto naselje ob vznožju mesta Sezane, ki šteje 280 prebivalcev v 80 hišnih številkah, spada v sezansko krajevno skupnost. V zadnjem času so asfaltirali ceste, napeljali telefon in vodovodno napeljavno in se marsikaj postorili. Zopet pa bi radi obudili vasko opasilo oz. proslavili vasko patrona 22. julija, ko goduje Magdalena.

Pod vodstvom zagnanega in delovnega predsednika sezanskega sveta Krajevne skupnosti Mira Kluna, ki je tudi sam Smarec, so obudili staro lepo navado, ko je bilo se pred 25. leti v tej vasi, v cvetoci dolinici blizu gostilne Filipci, veselo ob opasilu Sv. Marije Magdalene. Ob veliki pomoci lastnika doline Slavka Filipčiča so domaćini uredili dolino in postavili lesen oder, okrašen z bori in priredili vaski praznik v soboto, 20. julija. Najprej so pričeli s sveto maso, nato so se Smarci v velikem številu zbrali na prireditvenem prostoru na pogostitvi, za kar so marljive domače žene spekle najrazličnejše dobrote, zatem pa je sledil ples in zabava z an-

sambloom Venera. Tokrat sta ples odprla najstarejša domaćina Marica in Ladi Filipci (na sliki), ki bosta cez dve leti slavila zlato poroko. Marica in Ladi se se spominjata tistih časov, ko je bilo za njihovo gostilno veselo, tu so se zbirali mladi in stari, se pogovorili in zaplesali, pa vrgli tudi »na bale«. Klun se je v kratkem govoru zahvalil vsem, ki so kakorkoli pomagali pri ureditvi doline, se posebej pa lovske družini Tabor Sežana in vsem tistim, ki so s skupnimi močmi vztrajali in delali do konca. »Seveda pa moramo v Smarjah se marsikaj postoriti. Radi

bi asfaltirali vasko poti do novogradenj, asfaltirali cesto od Dan do Smarij in od Smarij do Vrhovelj (Stezi ne) ter razširili pokopališče in zgradili mrljsko vezico. Slednje nacrtnujemo s sosednjo krajevno skupnostjo Dane pri Sežani, saj na smarskem pokopališču pokopavajo tudi pokojnike iz Dan. Povezava Smarij z Danami pomeni resitev ob morebitni zapori ceste No-

v Gorica - Sezana, ob zadnji vojni pa smo okusili, kako pomembna je tudi povezava Smarje - Vrhovlje, ko zaprejo glavno prometnico,« pripoveduje Klun.

V Smarjah pa so imeli vaski praznik se naslednji dan, da pa vaski oder ne bi sameval, bodo tudi ob velikem smarnu, 15. avgusta, priredili podobno slavo, kot je bilo juljsko. Namen praznovanja je predvsem druženje starih in novih Smarcev, da bi se bolje spoznali, več družili tako v dobrem kot v slabem.

Olga Knez

VREME / TEŽAVE OD BRENERJA DO SICILIJE

Spet neurje po Italiji

Doslej zabeležili štiri žrtve - Preplavilo območja, ki jih je že prizadela povodenj

RIM - Vsaj stiri mrtvi in velika gmotna škoda se zlasti na cestah zaradi številnih usadov, pa tudi veliko preplavljenih in delno porušnih hiš je prvi in se začasi obracun neurja, ki je v nedeljo in včeraj prizadelo severno in srednjo Italijo.

Najhuje je bilo v Toskani, kjer so zabeležili tudi tri smrtne žrtve: dva mlada zaročenca, ki sta utonila v razbesnelem hudourniku pri Luccii, ter 30-letni Milančan, ki je izginil med valovi, ko je na otoku Giglio med nevihto skusal privezati svoje plovilo. Na nekaterih hribovitih predelih severne Toskane, ki so jih prejšnji mesec že prizadele poplave, je padlo več kot 100 mm dežja in preti nevarnost novih usadov in poplav. V Sieni so zaradi dežja odpadla priprave na znameniti Palio, v Viareggiu pa so morali prekiniti polletna pustna praznovanja.

Voda je preplavila središče Rima in je ponekod bila globoka poldrugi meter. Promet je dalj časa popolno-

ma zastal. Sredi ceste v predmestju se je odprlo brezno, v katero je zavozil avtomobil: voznik rešil skozi stransko okence. Več strel je udarilo v električne vode na železniški progi od Rima in proti mestom ob tirenski obali, zaradi česar je bil promet prekinjen dalj časa. Severno od Rima je divjal zračni vrtnec, ki je odkril več poslopij.

Val slabega vremena je včeraj zajel tudi nekatere predele južne Italije: na Siciliji je pihal močan veter, v razburkanem morju pri Agriгентu je utonil deček. Pihalo je in deževalo tudi ob italijanski jadranski obali, v Markah je veter izrval več dreves in odkril hise. Težave so imeli tudi na obali Veneta in v Cadoreju.

Na Južnem Tirolskem je zemeljski usad prekinil promet na cesti, ki pelje iz Bocna do Brennerja; promet so preusmerili na bližnjo avtocesto. V Piemontu je preplavilo več kempingov, poplave so zabeležili

tudi na območjih, ki jih je že preplavilo 8. julija letos. V Turinu je voda vdrla v podvoz, kjer so komaj dokončali dela, da bi preprecili poplave.

Neurje je prizadelo tudi Furlanijo-Julijsko krajino, predvsem zahodni del ravnine in hribovito območje, kjer je močno deževalo do večera in je več zemeljskih usadov prekinilo promet. Voda je preplavila središče Pordenona in je ponekod dosegla 70 cm. Popoldne se je odpeljala iz Trsta v Pordenon skupina gasilcev, da bi pomagali tamkajšnjim kolegom. V Karniji je padlo 86 mm dežja, v Vidmu pa je voda vdrla v številne kleti. Deželna uprava je medtem sklenila, da bo pospešila dela za ureditev vodnih odtokov na območju Kanalske doline, ki jih je prizadelo neurje 19. junija letos: sklep je krajevnim upraviteljem sporočil deželni odbornik za civilno zaščito Gianfranco Moretton.

SEVERNA IRSKA / SICER OKRNJEN SPREVOD

Uspel pohod protestantov

Pogajanja s katoličani so trajala vso noč - Ni bilo neredov

BELFAST, BELLAGHY - Protestantskim pohodnikom je včeraj uspelo izvesti svojo načrtovano paradsko severnoirsko mestece Bellaghy, potem ko so policisti po skoraj dvajsetih urah pogajanj uspeli izposlovati dogovor s stotinami katoliških protestnikov.

Sporazum je tako označil uspešen zaključek pohodov religioznih skupin po vsej Severni Irski, ki so grozili, da bodo prerasli v nove izbruhe nasilja, ki so po pokrajini pustili prejšnji mesec. Za protestante pohodi predstavljajo ključno izkazovanje svoje lojalnosti britanski kraljevini, medtem ko katoliki z njimi protestirajo proti »provokativnemu razkazovanju« protestantov. Tako so katoliški prebivalci Bellaghyja včeraj pripadnikom reda Royal Black Preceptory dovolili le 400 metrov dolg

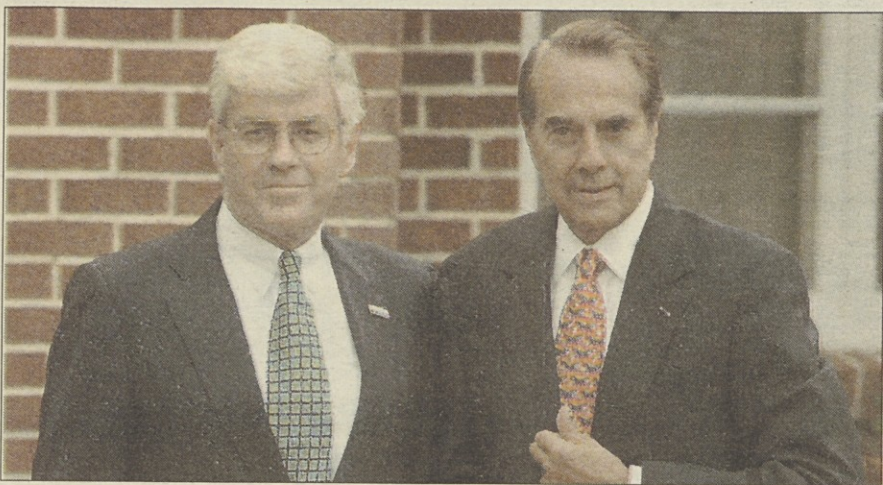
pohod do središča mesta. Potem so se morali pohodniki obrniti in ob spremljavi svojih godb oditi domov. Ob cesti je spreved budno spremljalo približno 300 katolikov. »Dovolili smo jim, da izvedejo del svojega pohoda,« je izjavil vodja katoliških prebivalcev mesta Paul Smith, »vednar ostajamo izredno kritični do tega, da korakajo po mestu brez nasega predhodnega soglasja.«

Zaplet je dosegel vrelišče v nedeljo ponoči, ko so se katoliki poselili po ulici, ki vodi v središče mesta. Takoj zatem je na kraj dogajanja prisel namestnik poveljnika severnoirske policije, ki je ukazale naj katolike zaščitijo pripadniki policijskih enot za preprečevanje neredov. Nato so se začela pogajanja, ki so v zgodnjih jutranjih urah privedla do sporazuma.

Na sliki (AP): protestantski pohod

ZDA / PRIPRAVE NA PREDSEDNIŠKE VOLITVE

Po Buchananovem odstopu prosta pot za kandidata Dola

SAN DIEGO - Ameriški republikanci so se včeraj zbrali na skrbno pripravljeno konvencijo v San Diegu, kjer bodo uradno predstavili svojega predsedniškega kandidata na novembrskih volitvah, Boba Dola. Že na predvečer konvencije je bilo oзраčje v San Diegu nabito z optimizmom, potem ko je porazenec na strankarskih volitvah, skrajni desničar Pat Buchanan republikance pozval, naj pozabijo na medsebojne spore in strnejo vrste v boju za demokratskim predsedniškim kandidatom.

Buchananova odločitev je razveselila Dolov volilni štab, saj je s tem izginila ena glavnih ovir za uspešen potek republikanskega praznika, na katerem bo 1990 delegatov nagovorila vrsta strankarskih veljakov. Prvi bo na govorniški oder stopil nekdanji poveljnik poveljstva ameriških sil Colin Powell, ki je nekaj časa veljal celo za morebitnega predsedniškega kandidata. Konvencija bo v četrtek dosegla vrhunec z uradno izvolitvijo zmagovalca strankarskih volitev, ki bo ob tej priložnosti prvič spregovoril kot uradni republikanski predsedniški kandidat. Med govorniki bo tudi nekdanja predsednika George Bush in Gerald Ford, v imenu Ronalda Reagana, ki zaradi Alzheimerjeve bolezni ne bo navzoč na konvenciji, pa bo spregovorila njegova žena Nancy.

Na govorniški oder pa ne bosta stopila dva republikanska guvernerja, ki nasprotujeta stališču stranke do splava in Buchanan, ki je po mnenju republikancev s svojim pozivom k vojni za religiozne in moralne vredno-

te na konvenciji leta 1992 preplasil številne zmerne volilce.

Vendar pa je Buchanan letos ubral povsem drugačne strune in pozval k premirju, čeprav se ni odpovedal svoji krizarski vojni za prevlado v stranki. »To ni le njihova stranka, je tudi naša stranka,« je izjavil Buchanan in dodal, da del Dolovega programa temelji na njegovi volilni kampanji. Buchanan je pred tem razmišljal o odhodu iz stranke in samostojni kandidaturi za Belo hiso. Včeraj je bilo očitno, da je to možnost že crtal. »Ne moramo kar oditi proč. Ni nujno, da Amerika potrebuje tretjo stranko. Kar potrebujemo, je boj z drugo stranko,« je izjavil.

Ceprav se Buchanan ni zelel izjasniti o tem, ali bo podprl Dola, so republikanci ki se lahko le združeni spustijo v enakopaven boj s predsednikom Clintonom, ki v predvolilnih anketah Dola uhaja za 9 do 20 odstotkovnih točk, z navdušenjem sprejeli njegov govor.

Na sliki: Dole s svojim podpredsednikom Kempom

CHIRACOVA VLADA NE POZNA GOSTOLJUBJA

Cerkve zadnje zatočišče prisiljencev v Franciji

PARIZ - Pripadniki francoske policije so včeraj ob šestih zjutraj vdrl v katoliško cerkev svetega Bernarda v pretežno priseljenški pariski četrti Goutted d'Or in iz nje odpeljali deset Africanov, ki so 38 dni z gladovno stavko skušali izsiliti dovoljenje za prebivanje v Franciji. Imigranti, ki so se zatekli v cerkev so sporočili, da je bilo več deset pripadnikov posebne policijske enote za preprečevanje neredov močno oboroženih.

»Prisli so pripravljeni na vojno. Zrinili so nas v kot in s silo izvlekli stavkajoče. Ti so sicer poskušali upirati, vendar so bili preslabotni,« je sporočil tiskovni predstavnik stavkajočih Tagre Dodo. »Skušali smo zapreti vrata in jim preprečiti vstop v cerkev, vendar jih je bilo preveč,« je pojasnil član zveze za podporo stavkajočim.

Takoj po policijski akciji je dvanajst novih prostovoljcev sedem moskih in pet žensk - le-

glo na spalne vreče in blazine, na katerih so leželi Africani in začeli z novo gladovno stavko. »Nadaljeval bom to stavko, dokler ne umrem,« je izjavil 31-letni Mamadou Djembara, ki je v Franciji sedem let opravljal delo kuharja. »Nimam papirjev, kaj naj naredim s svojo družino? Karkoli storim, bom na koncu umrl brez dela.«

Policija je sporočila, da se je za akcijo odločila na temelju priporočil zdravnikov, vendar pa je eden izmed pripadnikov organizacije Zdravniki sveta povzel izjavo enega od zdravstvenih uslužbencev, ki je zatrdil, da »ni slo za medicinsko odločitev.«

Policija je stavkajoče, med njimi je bilo največ Malijcev, odnesla na nosilih in odpeljala v šest različnih bolnišnic. Zdravniki, ki so nadzorovali njihovo stanje v cerkvi, jih niso smeli spremljati. Doslej je najmanj eden izmed stavkajočih zavrnil zdravniško oskrbo in se nahaja pod policijskim nadzorom.

Gladovna stavka je bila zadnji protest skupine 300 Africanov, ki nimajo dokumentov in jih po protimigracijskem zakonu iz leta 1993 čaka izgon iz Francije. Stephane Heesel, posrednik v pogajanjih z vlado, trdi, da bodo stavkajoči prev gotovo izgnani iz države. »Ministra za notranje zadeve očitno bolj skrbi za ugled nepopustljivega in odločnega človeka kot prosnje tistih, ki iščejo človekoljubno rešitev.«

Politični analitiki domnevajo, da je vlada s policijsko akcijo skušala pridobiti volilce skrajne desničarske stranke Nacionalna fronta, vendar poudarjajo, da so imele obljube o nepopustljivosti do ilegalnih priseljencev doslej zelo majhen učinek na privrženec Fronte. »Tisti, ki so resnično prepričani v invazijo hord priseljencev, imajo raje izvirnik (voditelja Nacionalne fronte Jean-Maria Le Pena) od kopije,« je izjavila Nonna Mayer iz inštituta za politične studije CEVIPOF.

V Indiji že 34 smrtnih žrtev

NEW DELHI - V Indiji se nadaljuje tragedija ljudi, ki so se hranili v menzi tekstilne tovarne pri Bombayu. Stevilno mrtvih se je sedaj povzpelo na 34, še druge pa so v smrtni nevarnosti. Kaže, da so v moki, ki so jo rabili v kuhinji odkrili sledove strupene rastline, ki cvete v monsunkem obdobju. Da bi potrdili domnevo o vzrokih smrtnih zastrupitev, so vzorce moke poslali v ZDA. Zdravniki v boci-nisnici, kjer se zdravi večina zastrupljenih, ugotavljajo, da se pacienti ne odzivajo na zdravljenje, ki je predvideno za zastrupitve z omenjeno rastlino, tako da ostaja še vedno odprta možnost, da gre v resnici za botulizem.

»Bivši komunisti«?

TONE PERSAK

Slovenska nacionalna televizija je tokrat zelega biti kar se da aktualna in je ze isti dan, ko je bila izredna seja drzavnega zbora za razpis referendumov o razlicnih predlogih, kako spremeniti zakon o volitvah v DZ (7. t.m.) uvrstila v svoj spored izredno oddajo »Parlamentarna krizpotja«, v kateri smo zagovorniki razlicnih predlogov za spremembe volilnega zakona in razlicnih resitev, ki zadevajo rok za izvedbo referendumov, lahko predstavili in zagovarjali svoja stalisca. Priloznost smo kajpak izkoristili, kakor je kdo znal oziroma mogel. Med oddajo, ki je potekala »v živo«, so lahko povedali mnenje ali komu zastavili kaksno vprasanje tudi gledalci in na dokajnsje zacudenje je bilo telefonskih klicev nenavadno veliko. Voditeljica oddaje Nina Komparic je kar precej teh vprasanj in mnenj tudi prebrala ali povzela, veliko pa jih prav zaradi stevila klicev niti ni utegnila prebrati ali vsaj povzeti. Oddaja je potemtakem bila zelo gledana in po telefonskih odzivih sodec je tudi precej razburila zlasti nekatere gledalce. To je dobro, kajti takšno odzivanje prica, da se je tema oddaje gledalcem nacionalne televizije zdelo pomembna, in da je oddaja brzas vendarle vsaj malo pripomogla, da bodo odprta vprasanja v zvezi z referendumom o volilnem sistemu tem gledalcem poslej nekoliko bolj jasna.

Posebej zanimiva pa je v zvezi s temi odzivi gledalcev nenavadna podobnost nekaterih vprasanj in mnenj oziroma komentarjev. Sodelujoči v oddaji smo namrec po oddaji imeli možnost prebrati zapise posameznih odzivov in pri tem smo opazili, da si je bilo nekaj teh odzivov razlicnih gledalcev po vsebini in celo po tvorbi stavkov presenetljivo podobnih. In po pripovedi novinar, ki so se pogovarjale z gledalci po telefonu, je bilo prav te vrste klicev se vec, le da jih zaradi podobnosti niso vseh posebej zapisovale. Slo pa je, po zapisih sodec, za naslednjo vsebino: gledalka oziroma gledalec se je predstavil, ali samo z imenom in priimkom ali, denimo, tudi kot »mlajša intelektualka iz ...« in morda se kaj komental, potem pa »zapovedal«, naj se »bivsi komunisti kot so Persak, cim prej upokojijo« (»umaknejo«), »da ne bodo delali skode«. Pri enem od tovrstnih sporočil je bilo se dodano, da bi nam »mlajši intelektualci dali 10 let« (cesa?) in pri drugem, da nasteti »podcenjujejo volilce«. Nenavadno pa je, kot receno, to, da je bilo torej vec po vsebini in nacinu izražanja te vsebine skoraj povsem enakih klicev, ki so kot »bivše komuniste« nasteti isto skupino sodelujočih in celo v podobnem vrstnem redu, kar je vsekakor komaj slucajno. Posebej velja izpostaviti, da sva bila med »bivšimi komunisti« nasteta tudi dva sodelujoča, ki nedvomno nikoli nisva bila člana bivše ZKS in vsaj zase lahko povem, da sem v času služenja vojnega roka tudi izrecno zavrnil predlog, naj se včlanim v nekdanjo ZK. Medtem ko, denimo, ravno tako sodelujoči v oddaji, Janez Jansa, ki je, kot je splošno znano, bil dalj časa aktivni član ZKS, niti v enem od opisanih telefonskih pogovorov ni bilo omenjen, razen seveda kot podpore teh nasprotnikov bivših komunistov deležni pozitivni junak.

Pri tem se prizadetemu, po krivem obtoženemu kajpak zastavlja nekoliko poredno vprasanje, ali je nemara bilo tako usklajeno stališče vseh gledalcev vnaprej dogovorjeno ali celo naročeno. Glede na to, da so si bile izjave presenetljivo podobne, in da smo bili domnevni »bivši komunisti« nasteti celo v podobnem vrstnem redu, kar se že glede na statistične možnosti samo po sebi skoraj ne more zgoditi, se je kar vsiljeval vtis, da so gledalci, ki so to sporočali po telefonu, pravzaprav brali nekakšno predlogo ali vsaj povzemale naročeno izjavo, ki jim je morda bila naročena ravno tako po telefonu. Ugovor zoper takšno domnevo, čes da so gledalci sele v začetku oddaje izvedeli, kdo vse bo v oddaji sodeloval, ne zdrži, kajti vsi sodelujoči smo bili že istega dne dopoldne, nekateri pa celo že en dan pred oddajo, obveščeni, kdo bo v oddaji sodeloval in razen tega, da je namesto napovedanega Branka Grimsa ob Janezu Jansi predstavljal predlagatelj zahteve za referendum za večinski volilni sistem Miha Brejc, smo se oddaje udeležili vsi napovedani udeleženci. Če je torej vodstvo katere od strank zelega svoje člane ali pristase obvestiti, kdo bo sodeloval v oddaji in jih podučiti, kaj je treba po telefonu na naš račun povedati, je imelo za to več kot dovolj časa. To domnevo do neke mere spodbuja tudi ugotovitev, da smo nekateri sodelujoči prepoznali priimke in imena posameznih gledalcev, ki so se oglašili po telefonu in sicer kot priimke in imena nekdanjih članov SDZ ali SNS, ki so se kasneje vključili v SDS. Prav ti prepoznani gledalci so bili tudi najbolj vneti in nekateri izmed njih so celo po večkrat klicali in ponovili svoje sporočilo.

Četudi gre torej le za domnevo, se vendar vse bolj zdi, da se v Sloveniji uveljavljajo izjemno zanimive, četudi nekoliko pritlehne oblike političnega boja, pri čemer gotovo ne kaže izpostavljati samo ene izmed političnih strank in njenih pristasev. Pri izkoriščanju teh oblik očitno noben zgodovinski zgled ni dovolj odvraten, naj so si takšno ali drugačno metodo izmislili propagandisti se tako vprašljive pretekle politične izbire. Prav zanimivo je namreč, da se denimo tudi zaigrani antikomunisti v skladu z našim vidom paradoksalno podobnostjo skrajnih nasprotij zelo radi poslužujejo metod in vzorcev vedenja (ter misljenja) svojih »bivših« nasprotnikov. Pa tudi to so že spoznali, da se z vztrajnim ponavljanjem tudi popolna izmiselnost spremeni v resnico. Za velik del ti. »slovenske politične scene« je potemtakem politika res izključno boj za oblast, kot je zapisal v svoji knjigi tudi poznavalec »Kucanovega klana«, ki najbolj obzaruje to, da niso vsi slovenski politiki v tem boju enako spretni in brezkompromisni, in da si nekateri celo domisljajo, da je politika se kaj drugega in ne le zgolj boj za oblast.

ODLOČBA USTAVNEGA SODIŠČA / ZAVRNJENA POBUDA STANOVANJSKE ZADRUGE MLADOST

Resnica le na eni strani?

Zadruga Mladost opozarja na krivičnost dela zakona o denacionalizaciji

LJUBLJANA - Vzemimo za primer nekoga, ki se je pred dve, tremi ali več desetletji vselil v stanovanjsko hišo. V tistem obdobju morda niti ni vedel (pa tudi če je, to ni bilo pomembno), da je bila ta hiša pred drugo svetovno vojno last nekoga drugega. Ta posameznik ali pa kaksna pravna oseba je vsa ta leta v hišo vlagala denar, jo obnavljala in iz nje naredila nekaj povsem drugega, kot je bila nekoč, zdaj pa je hiša denacionalizirana in staremu lastniku, ki jo je pustil v bistveno slabšem stanju, ni treba nič več storiti.

Stanovanjska zadruga Mladost iz Ljubljane je menila, da je to krivično, saj po njihovem mnenju nekateri nekdanji razlašenci zahtevajo zdaj več, kot jim je bilo podržavljene. Zato so na ustavno sodišče naslovili pobudo za ugotavljanje ustavnosti določb drugega in tretjega odstavka 25. člena zakona o denacionalizaciji. Toda, ustavno sodišče je odločilo, da te določbe niso v neskladu z ustavo. Stanovanjska zadruga Mladost, ki jo zastopa dr. Bojko Bučar, je ustavno sodišče opozorila, da zakon omogoča nekdanjim lastnikom, da se ob vrnitvi premoženja polastijo tudi tistega dela premoženja, ki je bilo ustvarjeno po podržavljenju. Hkrati pa ostaja »povojni gospodar«, ki se je v preteklosti zanesel na pridobljeno pravico in je dobro gospodaril s premoženjem in njegovo vrednost tudi pove-

čeval, brez pravnega varstva in z obveznostjo, da nekdanjega in spet sedanjega lastnika kreditira najmanj deset let. Na to so opozorili na podlagi zakonske ureditve, ki ob vračanju nepremičnine, katere vrednost se je zaradi novih investicij bistveno povečala, daje staremu - novemu lastniku na voljo tri možnosti: »da se mu nepremičnina ne vrne, da se na njej vzpostavi lastniški delež do višine prvotne vrednosti nepremičnine ali pa da se mu vrne pod pogojem, da za razliko v vrednosti plača odškodnino, pri čemer rok za plačilo ne sme biti krajši od deset let.« Takšna rešitev, poudarjajo v Mladosti, nasprotuje pravični porazdelitvi bremen denacionalizacije in s tem socialni pravičnosti.

Ustavno sodišče pa meni, da temu ni tako in da je nasa zakonska ureditev s tega po-

dročja skladna z ustavo. »Obvezen odlog plačila odškodnine je namreč razumeti kot ureditev, zgrajeno na predpostavki o sibejšem premoženjskem stanju upravičencev v primerjavi s premoženjskim stanjem zavezanec kot posledice izvedene nacionalizacije njihovega premoženja. Medtem ko je upravičenec ostal po podržavljenju brez odvzetega premoženja in s tem brez dohodkov iz tega naslova, je zavezanec z istim premoženjem razpolagal in z njim ustvarjal ali pa imel vsaj možnost ustvariti dohodek,« pojasnjuje ustavno sodišče. Očitno gospodje ustavni sodniki zadnja leta niso živeli v isti državi kot mi običajni smrtniki, sicer bi vedeli, da je tedanji sistem onemogočal ustvarjanje dohodka z nepremičninami v družbeni lasti. Seveda z izjemo tistih, ki so kršili tedanje zakone. Takšni primeri pa verjetno ne morejo biti zgled za pravno ravnanje. Ustavno sodišče pri denacionalizaciji očitno vidi bolj plat nekdanjih lastnikov, saj skrbi predvsem za njihov gmotni položaj, manj pa za položaj tistih, ki morajo zdaj na vrat nos zapustiti prostore, v katerih so živeli ali delali desetle-

tja. Na to delno kaže tudi njihova nadaljnja argumentacija: »Ustavno sodišče sodi, da bi bila ravno ureditev, ki bi zahtevala takojšnje plačilo odškodnine, v nasprotju z načelom pravičnosti, saj bi upravičenci v večini primerov glede na svoje premoženjsko stanje ne mogli izbrati tistega načina denacionalizacije, ki v največji meri zagotavlja popravo prizadejanih krivic - to je vračanje nepremičnin v naravi.«

Pri tem seveda pozablja, da tudi druga stran ni ravno najbolj gnotno dobro stojeca, saj s socialističnimi zaslugi iz preteklih desetletij niso mogli prav pretirano zaslužiti, medtem ko so mnogi razlašenci iz obdobja nacionalizacije odsli v tujino in kar dobro živijo se danes.

Seveda je to področje zelo kocljiva stvar in vsaka posploševanja lahko škodijo. Verjetno bi bilo potrebno več elastičnosti oziroma individualnega pristopa, saj so lahko stvari od primera do primera zelo različne. Vsekakor pa ne gre favorizirati predvsem ene strani, kar se pri nas tako v politiki kot v sodstvu vse prevekrat rado dogaja.

Janja Klasinc

Je pravična porazdelitev bremen denacionalizacije sploh mogoča? (Foto: Boban Plavevski)

FELJTON

Spoštovanje pravic (6)

PIŠE JANA PETKOVSEK

Pred približno mesecem in pol je bila s poročila Evropskega komiteja za preprečevanje mučenja in nehumanega ali ponižujočega ravnanja in kaznovanja (CPT), ki je bil na obisku v Sloveniji med 19. in 28. februarjem lani, umaknjena oznaka »zaupno« in poročilo je bilo pred kratkim v slovenski različici dostopno tudi javnosti. Samo dva dni preden je bil odpravljen embargo, je del poročila objavila britanska tiskovna agencija Reuter, ki je pisala o brutalnosti slovenske policije, kar je v slovenski javnosti dvignilo precej prahu. Slovenska vlada je že aprila pripravila svoj odgovor na poročilo odbora SE. Gre za delno poročilo, dokončno pa naj bi vlada izdelala do konca leta. Sodec tako po poročilu odbora SE in poročilu nase vlade razmere pri nas niso tako kritične, vendar pa bo treba odpraviti se precej pomanjkljivosti.

Vsaka izjema za odgoditev obvestila o priporu mora biti natančno opisana, zanjo pa naj - tako priporoča CPT - veljajo ustrezna varovala, kot na primer, da mora biti vsaka odgoditev pisno zabeležena skupaj z razlogi zanjo, da jo mora odobriti višji policijski delavec ali državni tozilec, prav tako naj bi bila strogo časovno omejena. Glede na priporočila CPT bodo obrazec odločbe o pridržanju popravili tako, da bo iz njega razvidno, kdaj točno so obvestili sorodnike pridržanega in kakšni so bili razlogi (odlog zaradi operativnih interesov preiskave), da o priprtju niso bili takoj obveščeni.

Pravica do odvetnika

Slovenski zakon določa, da ima vsak pridržani pravico do svojega odvetnika tako med samo preiskavo kot med nadaljnjimi sodnimi postopki. Če oseba nima sredstev, da bi lahko sama plačala odvetnika, ji ga v skladu s 4. točko 4. člena Zakona o kazenskem postopku izbere organ za notranje zadeve.

Vsakdo, ki ga priprejo pooblašeni službenici organov za notranje zadeve, ima po 19. čenu Ustave Republike Slovenije pravico, da je v materinem jeziku oziroma v jeziku, ki ga razume, takoj obveščen o razlogih za odvzem prostosti.

Delegacija je bila prijetno presenečena nad podrobnimi obrazci, ki jih policisti uporabljajo za zapisovanje osebnih podatkov, med drugim tudi o obveščanju pridržane osebe o njenih pravicah in izvajanju teh pravic. Vendar pa je nekaj pridržanih oseb povedalo, da jim njihove pravice niso bile popolnoma razložene in da niso povsem razumeli pomena obrazcev, ki so jih podpisali.

Prav tako morajo biti pridržani takoj seznanjeni s tem, da niso dolžni ničesar izjaviti, da imajo pravico do takojšnje pomoči zagovornika, ki si ga svobodno izberejo, in da so na njihove zahteve pristojni organi dolžni

o priporu takoj obvestiti njihove najbližje.

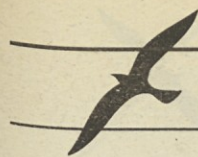
Pravico do takojšnje pomoči zagovornika opredeljuje tudi 50/a člen Zakona o notranjih zadevah, ki opredeljuje tudi, da ima odvetnik pravico biti navzoč pri priprtju, hkrati pa se ukrepi v zvezi z aretacijo lahko zadržijo največ dve uri od tedaj, ko je oseba, kateri naj bi bila odvzeta prostost, obvestila svojega odvetnika.

Da ima osumljenec pravico so zagovornika od odvzema prostosti dalje, govori tudi Zakon o kazenskem postopku. V praksi se na celoma ne dovoli odvetniku, da na samem govoru s svojim klientom, lahko pa je odvetnik prisoten na vsakem pogovoru, ki ga ima osumljeni s kriminalisti.

Pravica do zdravnika

Iz poročila CPT je razvidno, da policisti pridržanim vedno zagotovijo zdravniško pomoč, če jo pridržani potrebujejo. Preglede in po potrebi zdravljenje poskodb so opravili zdravniki v zdravstvenih domovih ali bolnišnicah. Posebno pozornost posvečajo zdravstveni negi tistih oseb, ki so pod močnim vplivom alkohola ali drog.

Nadaljevanje jutri

BOSANSKI SRBI PREPREČILI PREGLED SKLADIŠČA OROŽJA

Nato pripravljen na vojaško posredovanje

V Bruslju se je začelo srečanje predstavnikov skupine za stike

BRUSELJ, SARAJEVO (Reuter, STA) - Poveljniki Natove mirovne operacije v Bosni in Hercegovini so včeraj vsem svojim izoliranim enotam na ozemlju pod nadzorom bosanskih Srbov ukazali, naj se umaknejo iz svojih oporišč, potem ko je vojaško vodstvo Republike Srbije Iforjevom vojakom preprečilo inspekcijo vojskih skladišč v Han Pijesku.

Natov ukaz, ki je bil hkrati tudi poziv za vse civilne predstavnike mednarodne skupnosti na ozemlju pod srbskim nadzorom, je zvezi omogočil, da bi lahko z vojaškimi sredstvi prisilila bosanske Srbe k spoštovanju določil daytonskega sporazuma. Vendar pa je generalni sekretar Nata Javier Solana, ki se mudi na obisku v Sarajevu, po srečanju z vrsilko dolžnosti predsednika Republike Srbije Biljana Plavšić sporočil, da bodo Iforjevi inspektorji dobili dovoznice za pregled skladišč. S tem se je po Solaninih be-

sedah resil zaplet zaradi »najpomembnejše kršitve daytonskega sporazuma«. Plavišićeva je krizo, ki je sprožila Natovo operacijo »Fear Naught«, ocenila za »manjši nesporazum« in potrdila, da srbska stran ostaja »popolnoma podvržena« dolocilom daytonskega mirovnega sporazuma.

V senci najnovejšega incidenta so se včeraj v Bruslju sesli predstavniki skupine za stike za Bosno in Hercegovino, ki bodo ocenili volilni proces pred septembrskimi volitvami v BiH.

Srečanje poteka na ravni političnih direktorjev zunanjih ministrstev držav članic skupine za stike, zvečer pa se jim je pridružil vodja ameriške diplomacije Warren Christopher. Na srečanju bosta med drugim sodelovala visoki predstavniki za civilni del Daytonskega sporazuma Carl Bildt in pomočnik ameriškega državnega sekretarja za evropske zadeve John Kornblum.

Solana se je v Sarajevu prepričal o težavnosti Natove naloge

REŠEVANJE KRIZE V ČEČENIJI

Lebed dosegel prvi sporazum

Dogovor bodo uskladili vojaški poveljniki

MOSKVA (Reuter, T.S.) - Ruski varnostni poglavar Aleksander Lebed je včeraj sporočil, da sta se z poveljnikom čecenske vojske Aslanom Maskadovom sporazumela o oblikovanju sporazuma o prekinitvi ognja, ki naj bi končal teden dni spopadov v čecenski prestolnici.

Lebed je po pogovorih v Čeceniji na tiskovni konferenci v Moskvi spregovoril o slabi pripravljenosti ruske vojske, ki se bori v separatistični republiki. »Domneval sem, da je hudo, toda nikoli si nisem predstavljal, da je tako hudo,« je dejal. Dodal je še, da so čete, ki naj bi zadušile zahteve po neodvisnosti, v zelo slabem stanju. »Uboga bitja, lačna, slabotna, na pol oblečena, ne morejo predstavljati vojske in sil notranjega ministrstva,« je dejal. »Videl sem v usodo vdane in utrujene ljudi, brez vodstva in morale.« To je primerjal z moralo sovražnikov, ki jih je opisal kot »dobre vojake«, ki jih vodi vera v domovino.

Lebed je na včerajšnji tiskovni konferenci izrazil pričakovanje, da bo ruski Varnostni svet kmalu, dobil večja pooblastila. Jelcin naj bi kmalu podpisal odločbo, ki bo povečala vlogo tega majhnega telesa, ki ga vodi

Sam Jelcin, Lebed pa opravlja dolžnosti sekretarja. Lebed je novinarjem pokazal osnutek te odločbe, ki naj bi Svetu omogočila usklajevanje nadaljnjih korakov k umiritvi konflikta. Lebed bo najverjetneje dobil pravico do izdajanja ukazov vsem uradnikom in velik vpliv pri razdeljevanju proračunskih sredstev za obnovo regije. Državno komisijo za Čecenijo, ki jo vodi ministrski predsednik Viktor Cernomirdin, pa je Lebed obtožil, da je naredila premalo za rešitev čecenske vojne. »Državna komisija ni opravila svoje naloge. Po več kot leto in pol trajajoči vojni ni oblikovala nobene mehanizma, ki bi končal ta konflikt. Za Rusijo je Čecenija najresnejši problem,« je dejal Lebed.

Nato se je pohvalil s svojim dosežkom. »General Konstantin Pulikovski in Maskadov se v tem trenu-

tku dogovarjata o podrobnostih premirja in razpustitvi čet v Groznej,« je povedal. »Če se bosta strinjala o pogojih, se bodo spopadi morda končali že jutri.« Povedal je tudi, da se zavzema za kongres vseh vplivnih političnih sil v Čeceniji, ki bi odločil o usodi dežele. Po njegovih besedah sta se z Maskadovom sporazumela, da Čecenija ne more brez Rusije in namignil, da zahteve vojskega voditelja upornikov ne presegajo pravic, ki jih ima ostalih dvajset etničnih regij Ruske federacije. Dodal je, da Maskadov ni bil pooblaščen za razpravljanje o političnem statusu Čecenije, povedal je le svoje mnenje. Ostali voditelji upornikov zahtevajo popolno neodvisnost od Rusije.

Lebed je na koncu dejal, da je proti vzpostavljanju izrednega stanja v Čeceniji, kar je predlagal Cernomirdin, in da s zavzema za nadaljnje umikanje čet. »Vemo, da se vse vojne, tudi tiste, ki trajajo sto let, končajo s pogajanjem in mirom. Zakaj bi torej zavlačevali?«

CARL BILD T O URESNIČEVANJU CIVILNEGA DELA DAYTONSKEGA SPORAZUMA

Ifor je opravil šele prvi del naloge

Avtor clanka, visoki predstavnik za uresničevanje civilnega dela daytonskega sporazuma v Bosni in Hercegovini Carl Bildt, je pogosto trn v peti vseh sprtih strani v nekdanji Jugoslaviji, s predlogom, da naj mednarodne mirovne sile v BiH ostanejo tudi po izteku mandata decembra 1996, pa si je sovražnike nakopal tudi med zahodnimi diplomati. V pismu za časnik Financial Times je skušal pojasniti svoje videnje mirovnega procesa v BiH in upravičiti zahtevo po nadaljni navzočnosti mednarodnih sil na vročih balkanskih tleh.

Ali lahko deluje? To je najpogostejše zastavljeno vprašanje glede mirovnega procesa v Bosni. In, ali lahko države, katerih vojski sodelujejo v silah Iforja, pričakujejo vrnitev svojih moč na konec tega leta? Poročilo iz Dayton v vsebuje, po osmih mesecih uvajanja mirovnega sporazuma, tako dobre kot slabe plati.

Radovan Karadžić, voditelj bosanskih Srbov, se je bil prisiljen odpovedati vsem uradnim javnim in strankarskim funkcijam. Vendar pa Biljana Plavšić, vrsilica dolžnosti predsednika Republike Srbije, govori o ustanovitvi »etnične države« na način, s katerim posredno opravičuje etnično čiščenje. A vse dokler se Karadžić ne bo pojavil v Haagu in odgovoril na obtožbe o storjenih vojnih zločinih, se resna normalizacija odnosov s srbsko entiteto ne bo mogla začeti.

Tudi v muslimansko-hrvaški federaciji, drugi entiteti v Bosni in Hercegovini, ostajajo napetosti med

obema skupnostima, kot je to najbolje ponazoril nedavni zaplet v Mostarju. Edina katoliška cerkev, ki je ostala v muslimanski utrdbi Bugojno, so pred kratkim požgali neznani storilci. Podoben incident je prizadel tudi mošejo v Prozorju, mestu pod hrvaškim nadzorom.

Kazejo pa se tudi pozitivni znaki. Prvic po 1.564 dneh je iz Sarajeva do Mostarja in naprej proti jadranskemu pristanišču Ploče zapeljal vlak - po tirih, ki so bili obnovljeni z denarjem Evropske unije. Dogodek je predsednik Bosne in Hercegovine Alija Izetbegović, označil kot drugi konec obleganja Sarajeva.

Bosna se približuje volitvam, za tem pa prihaja kritično obdobje, ko bodo znova vzpostavljene temeljne državne institucije in bodo, upajmo, začele resnično delovati. To je najtežji in najpomembnejši del mirovne naloge letos. Veliko težji kot je bila locitev vojskih enot in prenos

ozemlja, ki ga je v začetku leta izpeljal Ifor.

Volilne kampanje poudarjajo predvsem tisto, kar razdvaja, veliko bolj kot tisto, kar združuje. Možnosti, da bi volitve zmanjšale vpliv etnično osnovane politike treh skupnosti v Bosni in Hercegovini, se približujejo ničli. In ce sploh je kaj sprememb v medsebojnih odnosih, gre samo za zaostrovanje tistih, ki so to deželo pogнали v etnični razkol in vojno.

Temeljne institucije, ki bodo ustanovljene po volitvah - predsedstvo, parlamentarni zbor, ministrski svet, centralna banka, ustavno sodišče, vojaški komite - bodo delovale le, če bo med tremi skupnostmi in dvema samostojnima območjema zavladalo razumno soglasje. To pa zahteva bolj ali manj enotno razumevanje mirovnega sporazuma, pogledi nanj pa se v tem trenutku zelo razlikujejo.

Na eni strani je navzoča težnja po razlagi sporazuma kot recepta za združeno Bosno, v kateri dve obstoječi samostojni območji ne bi imeli nobene vloge. Na drugi strani pa se pojavlja tendenca po praktično neodvisnem, samostojnem območju bosanskih Srbov, katerega meje bi bile državne meje.

Nobena od teh interpretacij ni pravilna, kajti mirovni sporazum predvideva neke vrste federalno dr-

zavo. Le-ta bo ohlapna in zelo decentralizirana, s sibo centralno močjo nad temeljnimi državnimi institucijami - torej popolnoma drugačna od obstoječih držav.

Centralistične težnje so očitne; občasno dobijo vzpodbudo tudi iz Beograda in Zagreba. Vendar pa bo za ustavitev razpada Bosne in Hercegovine v prvem, kritičnem obdobju skupnega življenja, potrebna stalna mednarodna prisotnost in pritiski. Eno leto ni dovolj, da bi sile celjenja ran in sprave premagale sile separatizma in mascevanja. Kot sem jasno poudaril v svojem poročilu Varnostnemu svetu Združenih narodov, morajo mirovne sile podaljšati svoje delovanje v prihodnje leto in čez meje Bosne.

Francoska vlada je predlagala dveletno obdobje utrjevanja in odbor, ki mu predsedujem, je že začel razpravljati o obdobju po letu 1996. V Bosni bi se v tem dveletnem obdobju odvijal proces utrjevanja miru ter izboljšanja delovanja nacionalnih in mednarodnih sil, ki ta proces podpirajo.

Tako obdobje utrjevanja miru zahteva navzočnost vojskih sil - vsaj na začetku. Ifor bo odsel konec leta, sedanjí trendi pa napovedujejo, da bo za tem potrebna občutno manjša, a krepkejša vojska, da za-

drži tiste, ki imajo morebitne želje po vnovični vojni. Sestava te vojske mora odražati cezatlantsko koalicijo ki si, ob sodelovanju Rusije, aktivno prizadeva v tem mirovnem procesu.

Varovanje miru pa je le del naloge. Evropska unija mora razviti svoj »regionalni pristop« in prispevati k dolgoročni stabilnosti regije ter vzpostavljanju svobodnega okolja za razvoj trgovine in ekonomskega sodelovanja. To ne bi povežalo le treh delov dežele, pač pa bi jih vključilo tudi v dolgoročen proces evropskih integracij in povečalo vpliv EU na Zagreb in Beograd. Kljub vsem problemom verjamem, da bi mir lahko zdržal in da se postopoma lahko uresničijo vsi ambiciozni zastavljeni cilji mirovnega dogovora. Izzivi so ogromni.

Naloge, ki smo jih opravili dosedaj, so bile enostavne v primerjavi s tistimi, ki so se pred nami. Naivno bi bilo verjeti, da bi lahko vsi, ki so bili vključeni v uveljavljanje mirovnega dogovora, konec leta preprosto pospravili kovčke in odsli.

Ce bomo imeli srečo, bo to začetek gradnje resničnega miru - mogoče ne več kot to. Kljub temu pa bi bil tudi to po vsem, kar se je v Bosni zgodilo v preteklih stih letih, res impresiven dosežek.

NOVICE

Haaški preiskovalci bodo začeli izkopavati trupla v Ovčari

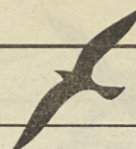
LJUBLJANA (STA/AFP) - Preiskovalci haškega mednarodnega sodišča za vojne zločine na ozemlju nekdanje Jugoslavije bodo 1. septembra začeli izkopavati trupla v bizini Ovčare na skrajnem vzhodu Hrvaške, je danes sporočil visoki predstavnik sil Združenih narodov poročnik Jean-Marie Jockan. Po ocenah uradnih virov v Zagrebu naj bi srbski uporniki ob zavzetju vzhodne Slavonije novembra 1991 usmrtili najmanj 250 ljudi, ki naj bi bili pokopani v Ovčari, sedem kilometrov vzhodno od Vukovarja. Med žrtvami naj bi bili po navedbah Zagreba pretežno ranjenci, ki so se ob padcu Vukovarja zdravili v tamkajšnji bolnišnici.

V eksploziji na jugu Rusije umrla ena oseba

MOSKVA (STA/AFP) - Neka 44-letna ženska, ki je bila ranjena v včerajšnji eksploziji bombe na vlaku na progi Astrahan-Volgograd, je pozneje v bolnišnici podlegla poškodbam, je sporočila agencija Itar-Tass. Tri druge osebe, ki so jih prav tako prepeljali v bolnišnico, niso v življenjski nevarnosti, se pet oseb pa je bilo lažje ranjenih, je sporočil Itar-Tass. Preiskava je pokazala, da je bila bomba, sestavljena iz približno kilograma klasičnega eksploziva, nameščena pod nek vagon vlaka. Do zdaj se nihče ni prevzel odgovornosti za atentat, je sporočila ruska agencija, ki domneva, da so bombo nastavili čecenski uporniki.

Vjesnik: Evropski hladni tuš slovenski policiji

ZAGREB (STA) - Vjesnikov dopisnik iz Ljubljane Mihailo Nicota piše, da je po nedavnem poročilu Sveta Evrope o pričevanju ljudi, ki jih je policija ob priprtju pretepla s palicami in pestmi, vzniknilo vprašanje: ali vlada v Sloveniji policijsko nasilje. Vjesnikov dopisnik navaja, da je letnemu poročilu organizacije Amnesty International, ki Slovenije ne navaja med državami, kršiteljicami človekovih pravic, in javnim izjavam, da »je dežela« zagotovila v prvi skupini kandidatov »za polnopravno članstvo v EU, iz Strasbourga sledil hladni tuš, usmerjen v slovensko policijo. Poročilo, ki je prispelo iz odbora Sveta Evrope za preprečevanje mučenja, je, kot navaja Vjesnik, pri številnih Slovencih vzbudilo neprijetna sumnice in vprašanja, ali vlada v Sloveniji policijsko nasilje in ali je Slovenija dejansko policijska država.

NOVICE

Slovenska nogometna liga: vrsta presenetljivih izidov

V 2. kolu prve nogometne slovenske lige je prislo do nekaj presenetljivih izidov. V prvi vrsti velja omeniti domači spodrsrlaj ljubljanske Olimpije. Hit Gorica pa je po drugem zaporednem porazu na dnu lestvice.

IZIDI 2. KOLA: Primorje - Koper 5:0, Beltinci - Publikum 2:1, Rudar (V) - Mura 0:0, Maribor Branik - Hit Gorica 3:0, SCT Olimpija - Korotan 0:1. VRSTNI RED: Beltinci 6, Maribor Branik, Korotan in Rudar 4, Primorje in Publikum 3, SCT Olimpija, Mura in Koper 1, Hit Gorica 0.

Maradona zapušča Boco Juniors

BUENOS AIRES - Diego Armando Maradona je včeraj izjavil, da zapuša ekipo Boce Juniorsa, s katero je pogodbeno vezan še za eno leto. »Pibe de oro« je zadnje case tarca ostrih kritik, ker je v nedeljo zgrešil odločilno neajstmetrovko, po kateri si je dejansko klub »zapravil« letošnje prvenstvo.

»Sam zapušcam klub in ne zato, ker so me naglali. Ne vem, če bom prestopil h kakemu drugemu argentinskemu društvu ali pa se bom preselil v tujino. Verjetno pa tujina ne pride v poštev, saj moji hčerki ne želita zapustiti domovine.«

Italijanski prvoligaši: več tekem in turnirjev

Italijanski nogometni prvoligaši se s pospešenim tempom pripravljajo na novo prvenstvo. Vrstijo se prijateljske tekme in turnirji.

V Spaniji je Juventus po visoki zmagi nad Ajaxom (6:0) izgubil z Botafogom po enajstmetrovkah s 4:7, potem ko se je regularni del končal pri neodločenem izidu 4:4.

V kraju Villa Santana je Udinese po pričakovanju osvojil prvo mesto na turnirju treh ekip. Najprej je visoko premagal avstrijski Klagenfurt s 7:0, nato pa je odpravil se sezanski Tabor z 2:0. Sezansko moštvo pa je osvojilo drugo mesto z elpo zmago proti Klagenfurtu s 3:2.

IZIDI NEDLEJSKIH PRIJATELJSKIH TEKEM: Ternana - Napoli 1:1, Regensburg - Lazio 0:8, Middlesbrough - Inter 0:0, Mestre - Verona 0:1.

Dunajska Austria še naprej vodi

DUNAJ - V 1. avstrijski nogometni ligi je dunajska Austria z neodločenim rezultatom proti prvaku Rapid (1:1) obdržala vodstvo na lestvici. Dunajčani so po 4. kolu z desetimi točkami še naprej nepremagani, na drugem mestu sledi z enakim številom točk SV Salzburg. Tretji je z 8 točkami FC Tirol. Svojo prvo zmago v tem prvenstvu pa je - s krepko pomočjo sodnika, ki je priznal nepravilen gol - slavil lanskoletni viceprvak Sturm iz Gradca. Izidi 4. kola: Rapid Dunaj - Austria Dunaj 1:1, GAK - LASK 3:1, SV Ried - Sturm Gradec 1:2, FC Linz - SV Salzburg 0:1, SCN/Admira - FC Tirol 2:2. (I.L.)

SAK z zmago v novo prvenstvo

CELOVEC - Uspešen start v novo prvenstveno sezono v regionalni ligi (3. divizija) za nogometase Slovenskega atletskega kluba (SAK): nekdanji drugoligas je pred 2500 gledalcev (!) v celovškem stadionu premagal novince v ligi celovško Austrio z 2:1. Slovenski nogometasi so tekmo odločili v svojo korist že v prvem polcasu z goloma Lippuscha v 17. in Marjana Sadjaka v 35. minuti. Drugi koroski novinec v regionalni ligi, Pliberk, pa je v gosteh presenetljivo ugnal beljaski VSV z 1:0. (I.L.)

Tenis: zmaga Alberta Coste

SAN MARINO - Kot je bilo pričakovati, je Spanec Alberto Costa (nosilec št. 1) osvojil prvo mesto na mednarodnem turnirju San Marina. V nadaljevanju včerajšnjega finala, ki so ga v nedeljo prekinili zaradi dežja, je Costa premagal svojega rojaka Felixa Mantillo s 7:6, 6:3. V igri dvojic sta Argentina Albano in Arnold odpravila rojaka Hooda in Prieta s 6:1, 6:3.

Obvestila

ZSSDI obvešča, da bo urad v Trstu zaprt od 12. do 16. avgusta

BOR MINIBASKET

Kosarkarski klub organizira od 2. do vključno 6. septembra (od 8. do 17. ure s kosilom) kamp na stadionu 1. maja. Namenjen je vsem osnovnosolcem in letnikoma '84 in '85. Tecaj bo samo ob zadostnem številu otrok, zato pohitite s predpisom. (Corbatti, tel. 361476 med 13. in 14. uro.)

NOGOMET / CONI

M. Pescante: Boleča odločitev Pagnozzi komisar italijanske zveze

RIM - Kot je bilo pričakovati, je včeraj izvršni odbor CONI imenoval Raffaella Pagnozzi za komisarja pri italijanski nogometni zvezi.

»Bila je to zelo težka in boleča odločitev,« je po včerajšnji seji olimpijskega odbora dejal predsednik Mario Pescante. »Nismo hoteli dati še en udarec našemu nogometu. Z odločitvijo smo nekoliko zakasnili, ker je prejšnji predsednik Antonio Matarrese imel nekaj dvomov, če da bi se z odločitvijo ne strinjala nekatera društva in da bi proti komisarju celo sprožila sodni postopek.«

Kdo je Raffaele Pagnozzi?

Rojen v Avellinu 5. julija 1948, Pagnozzi je diplomiral na političnih vedah. Po poklicu je casnikar. Od leta 1993 je glavni tajnik Coni in je bil letos vodja delegacije italijanske odprave na olimpijskih igrah v Atlanti. V CONI je prestopil leta 1973.

To je cetrtic, ko CONI imenuje komisarja pri italijanski nogometni zvezi. Prvic leta 1923, drugic leta 1958, tretjic pa leta 1986 zaradi slabih rezultatov na svetovnem prvenstvu. Takrat je bil za komisarja imenovan Franco Carraro (nasledil ga je Andrea Manzella, ko je Carraro postal minister), predsednik pa je tedaj bil Sordillo.

AVTOMOBILIZEM / PO VN MADŽARSKE

Schumi vendarle zmeren optimist

Ferrari pred najpomembnejšima VN

BUDIMPESTA - Krizi v Ferrarijevem taboru ni videti konca. To je žalostna ugotovitev tudi po Veliki nagradi Madžarske, kjer sta spet ostala praznih rok najprej Irvine, 7 krogov pred koncem dirke pa se Schumacher. Tragičen obračuna zadnjih petih tekem je za ferrarija tale: kar devet odstopov in skromno 4. mesto na Veliki nagradi Nemcije.

Kljub slabi izkušnji tudi na Madžarskem, pa Schumacher le ni pesimist in pravi: »Moramo se naprej temeljito delati in odpraviti probleme. V nedeljo sem bil zelo razočaran, saj sem se približeval koncu dirke in si nadejal mesto na stopničkah, kar bi bilo zame, za ves tim in za našo čudovito občinstvo lepo za dnošenje po vseh naporih,

ki smo jih vložili na tej dirki.«

Schumacher bo jutri zaposlen na dirkališču v Barceloni, kjer bodo treningi za testiranje novih Goodyearjevih gum. Verjetno pa bo Schumi poskusil svoje vozilo za naslednje dirke.

In prav prihodnji dve tekmi bosta za nemškega pilota in za ves Ferrarijev stab še kako pomembni, verjetno najvažnejši v tej sezoni. 25. t.m. bo namreč VN Belgije v kraju Spa, kjer je Schumacher debitiral (z Jordanom) leta 1991. Na istem dirkališču je Schumi leto kasneje osvojil tudi svojo prvo tekmo v formuli ena. In na tej pisti je dosegel lani verjetno svojo najlepšo zmago. Na treningih je bil le 16., nakar je na svojem benettonu zmagal

in razveselil tisoče svojih navijačev (»Schumachers fans club«), ki se vsako leto dobijo pra v tem belgijskem letoviščarskem kraju.

Po belgijski tekni čaka Shumija in Ferrarija se zahtevnejša naloga: VN Monze. Prav ta dirka (8. septembra) bi lahko spet razveselila Ferrarijeve navijače, ki so v tej sezoni, resnici na ljubo, imeli zelo malo zadoščenj. In ne samo: že od leta 1988 noben Ferrarijev pilot ni zmagal na tej VN.

Danes bodo v Maranellu skusali ugotoviti in analizirati vzroke ponovnih okvar obeh ferrarijev. Sobotni trening je vnesel v Ferrarijev tabor velik optimizem, v nedeljo pa spet razočaranje. Kaze pa, da je potrpežljivost Ferrarijevih navijačev zares neizmerna. Sedaj čakajo na Spa in Monzo ...

ODBOJKA / NOVOSTI PRI OK VAL

Hrvat Davor Sulina močna okrepitev

S tem igralcem je Val eden izmed glavnih favoritov za prestop v višjo ligo

Odbojarski klub Val se je z najemom novega igralca, Hrvatom Davorjem Sulino močno okrepil.

Sulina (na sliki s športnim direktorjem Ivanom Plesničarjem in z bivšim predsednikom društva Sandrom Corvo) je lani branil barve San Miguela iz Borge, ki je kot Val nastopal v B2 ligi. Visok je 197 cm in kot igralec ima italijansko registracijo, saj se je z odbojko začel ukvarjati prav v Italiji. Naj omenimo, da je Sulina prišel v Italijo, da bi igral košarko, izkazal pa se je za odličnega odbojkarja, tolkača.

JADRANJE / ALPE-ADRIA IN DRUGE REGATE

Čupini »optimisti« so se izkazali

Johana Kriznic prva med dekleti

V priredbi jadranskega društva Ostia Lido v kraju Ostia je letošnje državno prvenstvo v razredu optimist prineslo Cupini jadralki Johani Kriznic (na sliki) obilo zadoščenja, saj je bilo prvo mesto med dekleti tudi cilj, ki si ga je Johana zadala v letošnji sezoni. Ne smemo pa pozabiti, da je 6. mesto na skupni lestvici odličen rezultat, predvsem če se ozremo na ostro konkurenco 120 udeležencev najboljših iz cele Italije, katerim je bila Johana prav kos. Prav ta konkurenca je pokazala, da je Johana bila res odlično pripravljena.

Veter, ki je vsak dan pihal 4-5 metrov na sekundo, močan tok ter valovito morje so bili okvirno devetim preizkusnjam, na katerih je Johana na prvem dnevu regat zasedla sku-

pno 2. in 3. mesto, najbolje pa se je izkazala v drugem dnevu preizkušenj s skupnim tretjim in prvim mestom.

Trener Maurizio Bencic, ki uspešno praznuje prvo leto dela pri Cupi, je z zadoščenjem tako ocenil Johanino državno prvenstvo: »Zadovoljen sem z rezultatom, saj smo z našim delom popolnoma dosegli zaželjen cilj. Dela pa ni konec, saj Johana letos med drugim zaključuje kariero v razredu optimist, kar pomeni, da bo kmalu nastopila, upam na najboljši način, v novi kategoriji, ki bo najbrž »evropa«.

Alpe-Adria: naša ekipa v vodstvu

Na Gardskem jezero so bile pred kratkim regate za pokal Alpe Adria v kategoriji optimist, ki se jih je udeležilo kar 84 tekmoval-

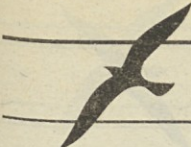
cev iz Italije in Slovenije. Veter s hitrostjo 5-6 metrov na sekundo je omogočil organizatorju CN Brenzone, da je izpeljal kar štiri plove, na katerih so se mladi Cupini jadranci kar uspešno izkazali. Prva med njimi je bila Johana Kriznic, ki je s šestim mestom bila tudi prvo uvrščeno dekle. Odlično sta se izkazala se Danijel Piculin (10. mesto), ki je na drugi preizkusnji zasedel celo 3. mesto, in Jaro Furlan Jaro s 13. mestom. Erik Masten je 49., Barbara Piculin pa 57.

Končna lestvica: 1. Damir Nakrst (OSCO), 6. Johana Kriznic, 10. Danijel Piculin, 13. Jaro Furlan, 49. Erik Masten, 57. Barbara Piculin. Po teh rezultatih je JK Cupa na prvem mestu začasne lestvice (manjka še regata, ki bo v Izoli) za pokal Alpe Adria.

V ostri konkurenci Čupi prvo mesto

Cupina ekipa optimist se je udeležila tudi ekipe trofeje na jezeru Di Levico (TN). Na regati je bilo pristonihih kar 16 ekip iz Italije, Slovenije in Hrvaske. Ta regata je značilna, ker se ekipe srečujejo med seboj na istem regatnem polju. Cupina ekipa (v postavi: Johana Kriznic, Danijel Piculin, Jaro Furlan, Erik Masten in Barbara Piculin) je po borbeni finalni regati proti ekipi iz Opatije (Hrvaska) zasedla prvo mesto.

Pri rezultatih kažejo, da je pri Cupi dolgoletna investicija v mlade dala zazelene sadove. V letošnji sezoni čaka Cupina jadralka Danijela Piculina in Jara Furlanija se italijanski pokal Prima vela za najmlajše v organizaciji Cupa-Pietas Julia, pokal v katerega društvi vlagata veliko truda in skupnih moči. (M.B.)

GLEDALIŠČA

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Gledališce Verdi - Dvorana Tripovich
Jesenska simfonična sezona: v teku je vpisovanje novih in potrditev starih abonmajev; **Opozarjamo, da bo blagajna gledališča Verdi zaprta zaradi pocitnic do 10. septembra.**
Miramarski park
Predstava »Luci in zvoki«
Danes, 13. t.m., ob 21.00 »Una favola viennese a Miramare« in ob 21.15 »Il sogno imperiale di Miramare«.
Jutri, 14. t.m., ob 21.00 - »Donavske melodije - Srebrno obdobje«.
Grad Sv. Justa
Danes, 13.t.m., ob 21.00 »Girl six«. Prireditelj je Cappella Underground.

Triestate 96
Od 14. do 18. t. m. velikošmarenški praznik: v sredo, 14. t. m., ob 20.30 predstavitev prireditvev in koncert Simfoničnega orkestra Radiotelevizije Moldave; ob 23. uri nastop tria Pellizzari, Ballaben, Giulia; v četrtek, 15. t. m., od 20. do 23. ure glasba s skupino Bakkanio in od 23. ure dalje diskoteka; v petek, 16. t. m., od 20. do 23. ure revival glasba z dj Eddy Milani, od 23. ure dalje praznik Radio Company.

GORICA
Alpe Adria Puppet Festival
Od 1. do 7. septembra - Animatorsko gledališče.

KOROŠKA

BEKSTANJ
V **Grajski areni** bo jutri, 14. t. m., ob 20. uri operetni gala Bekstanjskega festivala; v soboto, 17. t. m., ob 20. uri nastop zbora Kozakov z Volge.

OTOK
V **cekrvi**: V četrtek, 15. t.m., ob 10.00 - Slovenska masa z župnikom L.Kasljem. Pojeta CPZ Hodise in oktet Suha.

SENTPRIMOZ
V **Kulturnem domu** bo v soboto, 17. t. m., ob 20. uri pogovor z Bojanom Sturm Schnablom, svetovalcem socialdemokratske frakcije v Evropskem parlamentu.

ŽELEZNA KAPLA
Pri **Jerebu- Alpski klub Obir**: v soboto, 18. t.m., ob 14.00 - Tekma koscev - kulturni program z vokalnim kvartetom »Jutro« iz Slovenije.

RAZNE PRIREDITVE

FURLANIJA-JULIJSKA KRAJINA

TRST
Muzej Revoltella
V četrtek, 15. t. m., ob 21. uri film Maxa in Davida Fleischerja.

mafastalla..
Jutri, 14. t. m., ob 20.30 gledališka predstava s skupino I Bruzcardoli.

MILJE
Trg **Marconi** - 43. Poletni miljski pust - Danes, 13. t.m., ob 21.00 - Koncert skupine Manes.

REZIJA
Na **Ravenci** bo v četrtek, 15.t.m., tradicionalna »Smarnamiša«

GLASBA

TRST
Grad Sv. Justa
Castello in aria - Triestate '96
V torek, 27. avgusta bo na vrsti koncert skupine Agricantus.
V četrtek, 29. t.m., ob 21.30 - bo nastopila komicna igralka Lucia Vasini.
V četrtek, 5. septembra, ob 21.30 bo nastopil Raul Cremona (Carodej iz Oronza).
Koncerte organizira Združenje Globogas; vstopnice: UTAT v Pasazi Protti (tel. 630063); informacije: Grad sv. Justa (tel. 308300).
Avditorij Muzeja Revoltella
Danes, 13.t.m., ob 20.30, 21.30 in 22.30 - koncert Wiener Ensemble
Jutri, 14. t.m., ob 20.30, 21.30 in 22.30 - Drugi del glasbene predstavev starih delih Alfreda Lacosegliaza »Altri naufragi e Verso Levante«, tretji in četrti pa bosta v sredo, 21. in 28. t.m.
Trzasko koncertno društvo
sporoča, da se bo koncertna sezona 1996/97 pričela 11.11.96 in se zaključila 21.4.1997.
Trg Unità
Poletni koncerti trzasko občinske godbe na pihala »G. Verdi«, ki jo vodi Renzo Damiani. Naslednji koncerti bodo 19. in 26. avgusta.

BRIŠČIKI
Dom pristaniskih delavcev
V sredo, 21. avgusta, ob 21. uri koncert skupine Inti Illimani. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti.

TRŽIČ
14. septembra bo nastopil priljubljeni kantavtor Ligabue. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti.

GORICA
Music master Classes '96
Od 18. t.m., do 2. septembra se bodo po raznih mestih zvrstili koncerti opernega petja.
Komorna glasba
Goriški grad-Grofova dvorana:V petek, 23. t.m., ter 20. in 27. septembra bodo na sporedu koncerti opernega petja.
Kulturni dom:
Od 7. do 15. septembra - XV mednarodni natečaj R. Lipizzer- srečanje mladih violinistov.

PASSARIANO
Villa Manin
V petek, 13. septembra - 21.00 - Koncert kantavtorja Claudia Baglionija.

RAZSTAVE

TRST
Miramarski park: V konjušnici je do 7.1.97 na ogled razstava »Praski zaklad«. Urnik: do 26. oktobra od 9. do 19. ure in od 26. oktobra do 7. januarja od 9. do 18. ure.
Občinska razstavna dvorana na Trgu Unità: Do 5.9. je na ogled razstava Tiepolo - risbe iz kolekcije Sartorio.
Muzej Sartorio (Largo Papa Giovanni XXIII): Do 13.10. je na ogled razstava risb slikarja iz 17. stoletja Tiepola.
Muzej Revoltella: Na ogled je razstava umetnin Nina Perizija (1935-1993). Na ogled je tudi razstava pop slikarja Americana Jima Dine. Urnik ob delavnikih: 10-13 in 15-24; ob praznikih 10-13 in 18-24.
Galerija Bassanese: na ogled je razstava Alike Cavaliereja z naslovom »Pian Cordova, Romagnano Sesia 28078«.
Galerija Lipanjepuntin (Ul. Diaz 4): do 22.9. razstavljajo Carlo Bach, Elio Caredda, Silvano Rubino, James Brown, Juan Leal-Ruiz, Joseph Stabilito, Fulvio Gianini in Lucia Pescador.

MILJE
Letovišcarska ustanova: Do 29. t.m., je na ogled razstava slikarja Guida Massarie.Urnik: vsak dan od 10. do 13. in od 16. do 19. ure.-

ŠPETER
Beneska galerija: razstavlja Mario Masera.

ŠTANJEL
V razstavišču Stolz na vratih je na ogled razstava fotografij Fotokino skupine Nova Gorica in uporabne skulpture Marka Mladovana.

KOROŠKA

CELOVEC
Deželni muzej: do 30. septembra je na ogled razstava »Zgodnje krščanstvo na Koroškem«.
Dezelna galerija: do 8.9. je na ogled razstava »Do danes - dve stoletji umetnosti na Koroškem«.
Galerija Ars Temporis: Do 15. septembra je na ogled razstava Cermak/Cermak: nakitni objekti.

ŠENTJANŽ V ROŽU
k-k center: do 20.9. je na ogled skupinska razstava.
BELJAK
Muzej mesta Beljak: na ogled je razstava Skriti zakladi (mineralogija in zgodovinsko rudarstvo na Koroškem).

ROŽEK
Galerija Sikoronia: Do 1. septembra je na ogled skupinska razstava »Reddevous v avgustu«
Grajska galerija: Do 30.9. je na ogled razstava del Veronike von Degenfeld.

OSOJE
Galerija Carinthia: Do 31.8. je na ogled Jubilejna razstava Unikat-X-Kat

TINJE
Don prosvete Sodalitas: Na ogled je razstava »Slike in objekti« Hewige Bledl.

LIBUČE pri PLIBERKU
Galerija Falke: Do 15. septembra je na ogled razstava ob 10-letnici smrti Hermannna Falke

GLEDALIŠČA

SNG OPERA IN BALET
Župančičeva 1, Ljubljana
tel: 061/331-945

Poletna sezona v sodelovanju s Festivalom Ljubljana:
Vpis abonmajev za sezono 1996/97:
- dosednji abonenti od 30. septembra do 5. oktobra,
- novi abonenti od 7. do 12. oktobra.

Operni program:
L. van Beethoven: FIDELIO, A.Foerster GORENJSKI SLAVCEK, G. Puccini LA BOHEME, C. Debussy PELLEAS IN MELISANDA.
Baletni program:
R. K. Scedrin ANA KARENINA, GEORGE GERSHWIN (celovecerni balet).

MESTNO GLEDALIŠČE LJUBLJANSKO, Čopova 14
tel: 061/210-852

T. Partljic:
STAJERC V LJUBLJANI
Sreda, 21. avgusta, ob 20.30, v ljubljanskih Krizankah.

A. Jarry:
KRALJ UBU
Četrtek, 29. avgusta, ob 20.30.
SNG OPERA IN BALET

MARIBOR Slovenska 27
Maribor
G. Donizetti:
LUCIA DI LAMMERMOOR
Torek, 27. avgusta, ob 20.30, v ljubljanskih Krizankah.

CANKARJEV DOM

Do 25. avgusta, od 10. do 19. ure, nedelje od 10. do 14. ure, ob ponedeljkih zaprto: Arheološka razstava: POZDRAVLJENI PREDNAMCI! - Ljubljana od prazgodovine do srednjega veka. Informacije na tel.: 061/67 360.

10. uri na ploščadi pred CD-jem: Programi za otroke - skozi igro spoznavajmo prednamce! Glavni pokrovitelj razstave je Pivovarna Lasko, d.d.

Zaradi vzdrževalnih del je odprt vhod v Cankarjev dom le s Presernove ceste.

Od torka do petka ob

Blagajna je do 1. septembra
odprta le eno uro pred začetkom prireditev.
Telefon: 061/222-815, faks: 215-015.

GLASBA

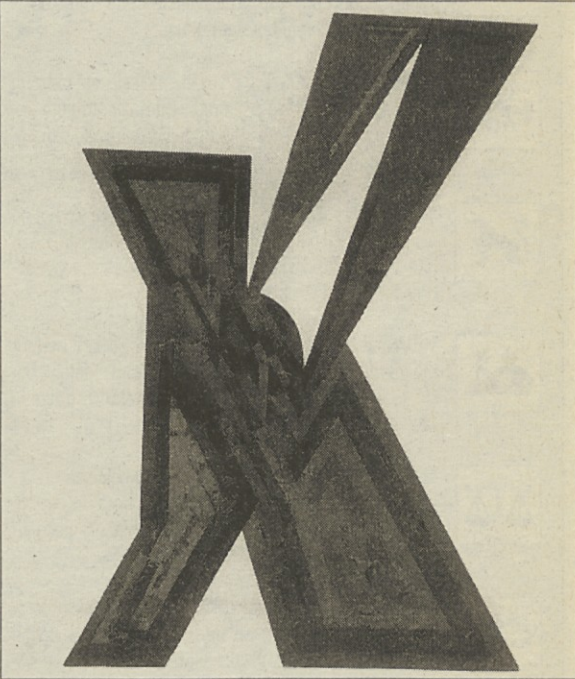
AVDITORIJ

PORTOROŽ,

Portorož
Krizni hodnik, Piran:
V petek, 16. avgusta, ob 21. uri:
TRIO SLOKAR - ARNOLD - KEGLER.

Stanko Arnold-trobenta, Branimir Slokar-pozavna, Katarina Kegler-klavir. Izvrstni glasbeniki z mednarodnim slovesom, ki redno gostujejo po Evropi in navdušujejo občinstvo z mojstrskimi izvedbami del različnih stilnih obdobij.

RAZSTAVE

BEŽIGRAJSKA GALERIJA

Dunajska 31

Ljubljana

Danes, 13. avgusta, ob 19. uri bo otvoritev razstave slikarja Sergeja Kapusa.
Razstava bo na ogled do 27. avgusta.

CCT

CERTIFICATI DI CREDITO DEL TESORO

■ CCT so obveznice s koriščenjem 1. julija 1996 in zapadlostjo 1. julija 2003.

■ Znesek prvega kupona in naslednjih kuponov izplačljiv 1. januarja in 1. julija za vsako leto trajanja posojila, bo odvisen od bruto donosa šestmesečnih BOT glede na dražbo, ki je bila mesec pred zapadlostjo kupona, s poviškom premije 0,30 na semester.

■ Obveznice so dodeljene po proceduri, ki je namenjena bančnim ustanovam in drugim finančnim operaterjem, brez osnovne cene.

■ Dejanski čisti donos prejšnje prodaje CCT je znašal letno **7,76%**.

■ Cena, ki bo iznešena na dražbi in efektivni donos bosta objavljena v časopisju.

■ Zasebni varčevalci lahko rezervirajo obveznice pri okencih zavoda Banca d'Italia in pri bančnih zavodih do 13.30 dne **16. avgusta**.

■ Obresti obveznic CCT se koristijo od 1. julija; ob vplačilu (**21. avgusta**) je treba doplačati, poleg iznešene cene na dražbi, še dozorele obresti. Ob koncu semestra imetnik obveznic bo vsekakor vnovčil cel kupon.

■ Za rezervacijo in nakup obveznic ni predvidena nikakršna provizija.

■ Obveznice so v ponudbi v svežnjih po najmanj 5 milijonov lir.

■ Podrobnejše informacije nudi vaša banka.

Horoskop

zapisal
B. R. K.

OVEN 21. 3. - 20. 4.: Nekdo bo neusmiljeno preizkusil vašo potrpežljivost. Odzvali se boste z burnim protestom in zarobantili čez nehvaležnost tega sveta. Umirila vas bo sele misel na boljše dni.

BIK 21. 4. - 20. 5.: Življenjski sopotnik vas bo izdatno podpiral in vas vzpodbujal, zato se bo vaša pot občutno skrajšala in poenostavila. Preden se izgubite v cilju, preletite pot se enkrat.

DVOJČKA 21. 5. - 21. 6.: Paziteite, da se v kritičnih trenutkih ne vrnete na stare poti ter ne zavržete svojih velikih odkritij. Brez svetilke izkušenj se boste namreč znova zapletli v stare zanke.

RAK 22. 6. - 22. 7.: Z vso vnemo se boste izstrelili v izbrano smer ter skupaj z radostnim sopotnikom pospešeno brzeli v visave trajnih življenjskih radosti. Čaka vaju čudovita nagrada.

LEV 23. 7. - 23. 8.: V glavnem vam bo vse slo kot po maslu. Če vam bo že kje škripalo, vam bo škripalo na finančnem področju, vendar ne bo težav. Resile vas bodo rezerve, za katere se sami ne veste.

DEVICA 24. 8. - 22. 9.: Zacetili boste, da bi se morali več gibati, a ker se boste preobremenili z delom, boste se bolj utrujeni. Lezite torej k počitku in dovolite svojemu bitju naravno obnovo.

TEHTNICA 23. 9. - 22. 10.: Če ne boste že po prvem neuspehu vrgli puške v koruzo, boste že kmalu deležni prvih izletov v deželo blagostanja. Ne glejte jih z starimi očmi, sicer bodo brž izginili.

ŠKORPIJON 23. 10. - 22. 11.: S filozofsko lucidnostjo boste obdelovali področja, za katera doslej sploh niste vedeli, da jih poznate, kaj sele obvladate. V vaši notranjosti se bo prebudil modrijan.

STRELEC 23. 11. - 21. 12.: Spustili se boste iz visav, ki vam jih risejo želje, na trdna tla realosti ter začeli pretvarjati načrt v življenje. Če boste ostali na tleh, vam bo zagotovo uspelo.

KOZOROG 22. 12. - 20. 1.: Varujte se sončne pripeke, kajti vaši kože strupena vročina vse prej kot ugaja. Se manj jo potrebujejo vaši možgani, ki jih v bližnji prihodnosti čaka velika preizkušnja.

VODNAR 21. 1. - 19. 2.: Nekdo bo v vas ugledal modrijana, zato vas bo obsipal s številnimi vprašanji. Ne ponujajte mu odgovorov; raje mu postavljajte vprašanja, ki bodo prebudila njegov um.

RIBI 20. 2. - 20. 3.: Po nebrzdanem izpadu se boste nenadoma umirili, se zavrli in počakali, da vas mine. Korist bo dvojna: bližnjim bo prihranjena žalost, vam pa popravljanje nepremišljenih napak.

Bobri⁽⁹⁾

Po romanu
Janeza Jalna
napisal in
narisal
David Majnik

Mrzlih dni kar ni hotelo biti konec. Led se je debelil in megla je puscala na njem vedno več sreža. Jezero je bilo videti kakor obsežna zasnežena planjava. Lesene drsalke, katere so si navezovali otroci in odrasli, so že kar nerade tekle.

Zivina je medlela. Pastirji so jo včasih prignali prav do koliseč in jo po zasreženem ledu odgnali drugam na borno pašo.

Iz Crne gore (Krima) in iz drugih goščav so prihajali ponoči na zamrzlo jezero volkovi. Lačni so tulili okrog ogradov, v katere niso mogli vdreti. Pastirji so jih odganjali s krikom in ognjem.

Vse je bilo sito mraza; z Ostrorogom Jelenom vred.

Koliseče Ostrorogega Jelena je bilo že več tednov zabito. Tudi mostišče nad njim s pristajnim mostom vred je bilo že pobrunceno.

Neokretni Karp se na stavbišče ni prikazal, prihajali so pa drugi. Kar vsi zapovrstjo. Prisel je tudi Brkati Som. Som si je ogledal od vseh strani bodoče naselje. Bilo mu je všeč. Skoraj zavidal je Ostrorogemu. In spet si je zazelel, da bi bil podjetni Jelen njegov prvorojeni sin in ne lenivi Karp.

Hkrati se je odločil, da Ostrorogemu ne bo več nagajal. Celu pomore mu do samostojnosti. Na Jezerno Rožo naj pa Jelen pozabi. Bolj prav kaže, da jo vzame Karp. Ostrorogi si bo zensko že znal poiskati. Ne ene same. Se več. Neokretni pa ne. Se vede, kakor bi v meglo zama-hoval s sekiro. In je spregovoril redkobesedni Brkati Som in rekel Ostrorogemu Jelenu, prvorojenemu sinu že umrle druge žene, lepe Skalne Zvezde.

»Pohiti z delom, plamenolasi Ostrorogi Jelen. Življenje v našem naselju se bo tako zasukalo, da se tvojemu koliscu vsak dan bolj mudi.«

Jelen je zaslutil, da ima Som namene, ki se bodo z njegovimi načrti hudo krizali. Zaskrbljeno je odgovoril.

»Zakaj taka naglica, saj smo že od sedaj veliko postorili.«

»Zadnjič sem na povabilo Trsatatega Tura, očeta Jezerne Rože, vzel s seboj Karpa in smo se dogovorili, da on vzame Rožo za

zeno.« mu je odločno odgovoril Som.

Ostrorogi bi bil najrajši pograbil sekiro in Brkatemu preklal glavo. Pa se je premagal, kakor se doslej v življenju se nikoli ni.

Se je moral, če je hotel zvedeti se nadaljnje Somove in Karpove naklepe. Zvito je vprašal: »Kakšno odkupnino pa bo dal Neokretni za Jezerno?«

Som je priprl oči: »Veš, po razgovoru pri Turovcih sem si vzel s Karpom čas za premislek. Doma, za mizo smo se vsi trije, moja žena Redkozoba Ščuka, Karp in jaz domenili, da bi kar zamenjali; Karp Jezerno, Urni Sulec pa vzame našo Sinjeoko Kodrolasko.«

»Takooo-!« Jelenu je zatrepetal obraz. »Pasje navade vpeljuje.«

»Sedaj je prepozno,« je opomnil Som.

»Vem. Vem pa tudi, da se vam morebiti res posreči Jezerno odvzeti meni in jo dati Karpu. Pa vam bo bridko zal.« Ostrorogi je dvignil pest in zagrozil: »Sinjeoka pa nikoli ne bo Sulceva. Samo pritakne naj se je kdo. Pa bo razdejano tvoje in Turovcev koliseče.«

Od jeze se je Ostrorogi visoko odgnal in z vso težo poskočil nazaj na led. Prelomil ga je! Pod njim je zazijala za prst široka poč in se bliskovito naglo poglala proti Somovemu naselju. Prek jezera se je razlegel grom, kakor bi se podirali Brkataga in Turovcev kolisci.

Večerno sonce je sijalo na novo zgrajeno koliseče Ostrorogega jelena. Odbijalo se je od od ogoljenih brunc na mostišču. Po sivkastorumenih strehah iz posušene visoke močvirske trave so se prelivali nizki zadnji žarki pred zatonom. Troje koč, večja in dve manjši, so daleč metale svoje sence na led.

Okrog obsirnega ognjišča v visoki srednji koci so stali Ostrorogi Jelen, Sinjeoka Kodrolaska, Premeteni Navihanec in njegov brat Pegasti Ris. Bevske je sedel mirno na tleh poleg njih in ni repkal, kakor bi se tudi on zavedal, da so vseh oči pazno oprte samo na ognjišče.

Vsi so molčali. Ostrorogi Jelen se je sklanjal nad vnetilo,

urno potegoval vrtilo sem in tja, da je drgalo v jamici, zavrtani v presusen mehak les, kar plesalo. Namleti prah se je ze smodil. Hitro, kakor se mu doslej ni se nikoli posrečilo, je Ostrorogi zanetil na se neozganim ognjišču nov ogenj. Visoko je zaplapolal plamen proti ostresju.

»Na dobro srečo, na dobro srečo, na dobro srečo!« so Ostrorogemu veselih obrazov voscili uspehov polno bivanje v novem domovanju Sinjeoka, Navihanec in Ris. In sebi seveda z njim vred.

»Na dobro srečo vsem nam!« je odgovoril Jelen. Ponosno je stal poleg ognjišča. Zavedal se je, da je ta dan, ko je prižgal v novem koliscu nov ogenj, ki naj dolge rodove ne ugasne, postal od vsakogar neodvisen in zacetnik novega rodu.

Po zacetnem, skorajda brezdeldju v novem koliscu Ostrorogega, se je Jelen odločil da povabi mladce v lov na lose, ker je ze čas da odvzrje rogo-vje. Poslal je Navihanca v Somovo koliseče, naj bodo mladci za drugo jutro pripravljeni.

Jutra mladci, kar pričakati niso mogli. Ob prvem svitu so bili ze pod Jelenovim koliscem. Prav vsi so nosili s sabo loke in imeli obesene prek pleč tule. Sulice ni premogel vsak. Kamnito sekiro le redkokdo. Bronaste pa prav nobeden. Navihanec in Pegavi sta se jim koč pridružila. Mladca Ostrorogega sta bila oborožena kakor odrasli lovci.

»Pojdimo!« je nagovoril Jelen mladce in usmeril korak naravnost proti Dolgi dolini. Zmrznjen sneg je zahreščal pod nogami.

Ostrorogi je molče vodil vrsto mladih lovcev. Preden jih je zastavil v pogon, je Ostrorogi lovu se nevajenim mladcem vse natančno razložil, kako naj pozeno lose proti prikritim lovčcem. Tiho in okrento kakor ris je odsel Ostrorogi v breg.

Rsk, rsk, rsk je više gori v goščavi zahreščal zmrzel sneg. Jelen je prislunil. »Gredo. Cela tropa jih gre. Ostrorogi se je tesno pritisnil ob deblo hrasta in trdo prijel sulico.

Topot in hrumot losov sta se blizala in postajala cedalje glasnejša.

Ostrorogi jih je ze videl. Pocasi in skoraj negibno se je razkoracil in dvignil sulico. Oci pa zapicil v močnega losa, ki si ga je izbral, da ga podere. Nara-

vnost proti njemu je tek. Se, se, se se bliza. Prisel je za tri sulice dalec od njega. Za hip je postal in zavohljaj. Ovohal je cloveka. Zdrznil se je, da plane v skok. Pa bil je ze prepozen. Izza debela je priletela sulica Ostrorogega in ga predrla skozi vse oprsje. Los je padel na zobe in se zavalil po bregu navzdol. Druga tropa je divje planila v beg. Jelen se je zbal za oba svoja mladca. Se pomendrat bi utegnila koga težka divjad. Pograbil je lok in tul in stekel proti jezercu. Prisel je ravno se pravi čas, da je videl, kako so losi zgignili onstran jezerca spet v goščavo. Eden med njimi pa je zao-stal na sredi jezerne planjave. Tri strelice so strlele iz njegovega telesa. Hodil je ze po kole-nih, pa je se vedno hotel dohiti-teti pobegle. K njemu je pa ze tek. Navihanec.

Drug za drugim so prihiteli mladci iz goščave. Po dva in dva, kakor so se bili razporedili.

Ostrorogi jim je velel naj nasekajo močne rogovile in naj naložijo težka losa na nje in ju trdno zavežejo s srobotom, spredaj naj pa zadrignejo z močno vrvjo za vleko. Jelen je se natančno povedal, kako naj peljejo, ker sam odide v Golo goro po potrebnih opravilih.

Uporno so si vrgli jermenje cez ramena in potegnili. Preden so zgignili v goščavo, je Jelen poklical Navihanca nazaj.

»Glej, da vse prav urediš,« mu je naročil.

»In po- če bi ponoči kaki nepoznani ljudje silili v koliseče ali kaka žival, ne klicita na pomoč Somovcev, dokler Sinjeoka ne ukaže.«

Premeteni je stekel za tovarisi. Ostrorogi Jelen pa urnim korakom v Golo goro, da pove Udarnemu Jelanu, da se podviza z njegovo sestro Sinjeoko, ker kani Som jo zamenjati za Jezerno Rožo in jo dati za prvo zeno Urmemu Sulcu - Turovcu.

Noc je bila jasna in mrzla. Vzšla je polna luna. Presvetila je zvezde okrog sebe, da jih skoraj ni bilo videti.

Mladci v koliscu Brkataga Soma so zgodaj legli in brzaspali. Utrudil jih je bil lov na lose. Se bolj jih je pa upehalo vlačenje ubite divjadi na nezglaženih rogovilah skozi goščavo in naprej po zasneženih in od sonca po vrhu za prst na globoko odtaljeni jezerni planjavi.

(Se nadaljuje)

SKANDINAVSKA KRIŽANKA

	PREPIR	FRANC. IME ZA ZENEVSKO JEZERO	JUNAK SHAKESPEA- ROVE TRAGEDIJE	LAZ	JUŽNOAM. VELETOK	PRIPADNIK NEKD. ANGL. POLITICNE STRANKE	KRAJŠA OBLIKA IMENA INOSLAV	LASTNOST NAVITEGA	PRIZORIŠČE V CIRKUSU	FR. MATEMATIKI IN FIZIK, PO KATEREM SE IMENUJE ENOTA ZAJAKOST EL. TOKA (ANDRE MARIE)	DRŽAVICA V PACIFIKU	PRISTOP K POGODBI		VZHOD. JUTROVO	SLAVKO OSTERC	GLIVIČNA BOLEZEN ZIT	GOROVJE V SAHARI		DEČEK S CUDEZNO SVETILKO	TROPSKI SADEŽ Z RUMENO LUPINO	PREBIVALEC ASIRIJE
SLONOVA KOST									BALERINA PAVLOVA				GORA V GRČIJI MADŽARSKI PESNIK					MESTO V NIGERIJI			
ZDRAVNIK ZA ZIVALI									CEVASTE TESTENINE MANJSI IZVIR VODE									IZRASTEK NA GLAVI REKA NA POLJSKEM			
POMORSKAK, PO KATERAM SE IMENUJE AMERIKA															VERDJEVA OPERA RUS. PLESAL. (RUDOLF)						
SLOVENSKI PISATELJ (JANEZ, BOBRI)						VTROSLAV OBLAK	KDOR SE ZANIMA ZA KAJ										MEST NA Z. NEMCIJE				
RUSKI METALURG (PAVEL)							GOROVJE V TURČIJI TOROS. REDOVNİK						NEDA UKRADEN RASTLINA OLJNICA			PISATELJ CANKAR	SINKO LJUDSKA PRITRDILNICA				
	ZDRAVILNA RASTLINA (POPROVA)	GRSKI BOG VOJNE	ZIMBABVEJ. POLITIK VODNA ZIVAL					DELNICE ALPINIST CESEN			ISTRSKI GONIC OVOJ										
NEKDANJI VOZNIK FORMULE 1 ANDRETTI						IT. KNEZJA RODOVINA PESNIK SOPOV				DEL VOZA ARISTOFAN. KOMEDIJA				PRVA ZENSKA IGRALKA RINA				TVORBA V PANJU	FIGURA PRI ČETVORKI	CERKVENI PEVSKI ZBOR	RASTLINSKA BODICA
FILMSKI IGRALEC IDLE					PESNIŠKI UKRAS NANDE VIDMAR												PENEČE SE VINO TRST				
PREBIVALCI TEB							ZIVALSKI MEHKI DELI (KOT ZIVILLO)					NAPADALEC NA POLITIKA									
JUDOVSKI KRALJ				EDEN OD ČUTOV				KIS				SLOVENSKI SKLADATELJ (ALOJZ)				NEMSKI FIZIK OTTO					

RAI 3 slovenski program

Za Trst: na kanalu 64 (Ferlugi) in 40 (Milje)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

20.25 Koticek: Pikijeve dogodivscine

20.30 TV dnevnik

RAI 1

6.30 Jutranji dnevnik

6.45 Jutranja oddaja Unomatina (vodita Melba Ruffo, Amedeo Gorio), vmes(7.00, 7.30, 8.00, 8.30, 9.00, 9.30) dnevnik

9.55 Film: Doppio scambio (kom., ZDA '87, i. G. Newbern, E. Shue)

11.30 Dnevnik

11.35 Nan.: ENG - V živo(i. Karl Pruner, Mark Humphrey)

12.25 Vreme in dnevnik

12.35 Nan.: Gospa v rumenem (i. Angela Lansbury)

13.30 Dnevnik, 13.55 gospodarstvo

14.05 Film: Caccia al marito (kom., It. '60, i. E. Girolami, S. Mondaini)

16.00 Mladinski variete Solletico, vmes risanke

17.30 Nan.: Le simpatiche cagnaglie

17.50 Danes v parlamentu

18.00 Dnevnik

18.10 TV film: La Piovra 2 (dram., It. '84, i. M. Placido, B. De Rossi, 3. del)

19.50 Vremenska napoved

20.00 Dnevnik in sport

20.45 Dok. oddaja o zivalih in naravoslovju: Kvarkov svet (vodita Piero Angela in etolog D. Mainardi)

22.05 Film: La battaglia di Rio della Plata (vojni, VB '56, i. John Gregson), vmes (23.30) dnevnik

0.15 Dnevnik, zapisnik, horoskop, nocni pogovori in vremenska napoved

0.45 Avtorska glasba: Grammy '96

1.35 Aktualni pogovori: Sottovoce - Potihome

1.50 Glasba: Bernstein pripoveduje

RAI 2

7.00 Nan.: Paradise Beach

7.45 Dok.: V kraljestvu narave, nato risanke in nan.

10.00 Nan.: Zdravnik med medvedi

11.30 Rubrika o zdravstvu Tg 33, 11.45 dnevnik

12.00 Nan.: Velika dolina

13.00 Dnevnik, 13.30 aktualna odd. TV zone

13.55 Variete: Temp'estivo

14.05 Aktualno: Ekologija v gospodinjstvu

14.15 Nad.: Quando si ama, 14.45 Santa Barbara

15.30 Nan.: Black Stallion

16.00 17.15 Dnevnik

16.05 Variete: E l' talia racconta - Italija pripoveduje

17.55 Rubrika o izletih in potovanjih Sereno variabile

18.10 Sport in kratke vesti

18.35 Nan.: Un caso per due

19.45 Kratke vesti

19.50 Variete: Go-Cart

20.30 Dnevnik Tg2

20.50 Film: La leggenda dell'arciere di fuoco (pust., ZDA '50, i. B. Lancaster)

22.30 Aktualna odd.: Perdenti

23.30 Dnevnik in vreme, Tg2

Neon o kinu

0.10 Danes v parlamentu

RAI 3

6.00 Jutranji dnevnik, Drobci

9.10 Film: La donna delle tenebre (dram., ZDA '57)

10.30 Videosapere: Domaca te lovadnica, Kinematografija, Potovanje po Italiji, Filozofija, Na kolesu, Media/Mente, itd.

12.00 Dnevnik

12.05 Nan.: In famiglia e con gli amici (i. T. Busfield)

13.00 Dok.: Livingstone, 13.30 Srečanje med dvema kulturama

14.00 Deželne vesti, dnevnik

14.30 Glasba: Pred premiero

15.05 Nan.: Vita da strega

15.40 Sportno popoldne

16.30 Dok.: Zahodna Irska

17.15 Nan.: Spazio 1999, 18.00 Star Trek - Deep Space 9

19.00 Dnevnik, deželne vesti

20.00 Variete: PopperBlob

20.30 Film: Amore mio aiutami (kom., It. '69, i. A. Sordi, Monica Vitti)

22.05 Dnevnik, deželne vesti

23.00 Dok.: La notte della repubblica (S. Zavoli)

0.30 Dnevnik, pregled tiska

RETE 4

6.50 Nad.: Arnold, 7.15 Druzi-na Bradford, 8.00 Un amore eterno, 9.00 nad. Un volto, due donne, 10.00 Zingara, 10.30 Il dono della vita, 11.45 Cuore selvaggio, vmes (11.30) dnevnik

12.30 Nan.: Hisa v preriji

13.30 Dnevnik

14.00 Nan.: Casa dolce casa

14.30 Nad.: Sentieri, 15.30 Aroma de café

16.00 TV film: Prigioniera di una vendetta (pust.)

17.50 Aktualni odd.: Agencija, 18.45 Così come siamo

19.25 Dnevnik in vreme

19.50 Variete: Game Boat

20.40 Film: In nome di Dio (western, ZDA '48, i. J. Wayne, P. Armendariz)

22.40 Film: Villa Borghese (kom., It. '53), vmes (23.30) dnevnik

23.40 Film: Mariti in città

CANALE 5

6.00 Na prvi strani, vreme

8.50 Aktualno: Arca di Noè

9.20 Film: I due colonnelli (kom., It. '62, i. Totò, W. Pidgeon, N. Taranto)

11.30 Nan.: Otto sotto un tetto, 12.00 Nonno Felice, 12.30 Casa Vianello

13.00 Dnevnik TG 5

13.25 Papi quotidiani

13.40 Nad.: Beautiful (i. Ron Moss, K. Kelly Lang)

14.10 TV film: Il cuore di Joshua (kom., ZDA '90, i. M. Gilbert, T. Matheson)

16.00 Variete za najmlajše Bim Bum Bam in risanke

17.30 Risanke: Otok male Flo

18.00 Nan.: Robinsonovi (i. Bill Cosby, P. Rashad)

19.00 Variete: Vinci il migliore (vodi Gerry Scotti)

20.00 Dnevnik TG 5

20.25 Variete: Estatissima Sprint (vodita Gabibbo, Miriana Trevisan)

20.40 TV film: Un bacio prima di uccidere (krim., ZDA '94, i. V. Madsen, R. Thomas, Ted McGinley)

22.35 Dnevnik

23.00 Nan.: Il ritorno di Missionne impossibile, vmes (0.00) nocni dnevnik

0.05 Nan.: Maledetta fortuna, 1.00 Dream On

1.30 Papi quotidiani

ITALIA 1

6.10 Otrroski variete, vmes Ciao Ciao mattina in risanke

9.15 Nan.: Druzina Hogan, 9.45 Genitori in blue jeans, 10.20 MacGyver

11.30 Nan.: T.J. Hooker

12.25 Odprti studio

12.45 Aktualno: Fatti e misfatti, 12.50 Sport studio

13.00 Otrroski variete, risanke in Deprex

14.30 Nan.: Ultraman, 15.00 SuperVicky

15.30 Aktualno: Poletni Planet

16.00 Film: Due mafiosi contro Goldginger (kom., It. '65, i. Franchi-Ingrassia)

18.00 Nan.: Tarzan

18.30 Odprti studio, vreme

19.00 Nan.: Acapulco HEAT - Medeni dnevi z mrtvecem, 20.00 Gli amici di papà - Ocetovi prijatelji (i. Bob Saget)

20.30 Nogomet: Lugano-Juventus (prijateljska)

22.30 Film: Ascensore per l' inferno (dram., ZDA '90, i. James Brolin, M. Greene)

0.50 Nan.: Petek, 13.

1.50 Aktualno: Poletni Planet

2.10 Film: Qualcuno in ascolto (krim., It. '88, i. V. Spano, O. Benny)

TELE 4

13.30 19.30, 22.05, 23.40 Dogodki in odmevi

17.30 Dokumentarec

18.00 Nan.: Great Detective

20.05 Dnevnik v nemščini

20.35 Film: Il cielo può attendere (kom., ZDA '43, i. G. Tierney, D. Ameche)

22.50 Nad.: Amore gitano

MONTECARLO

13.00 20.00, 22.30, 0.45 Dnevnik, 13.30, 19.50 Sport

12.00 Nan.: Charlie's Angels

13.30 Film: Charlie Chan e il denaro che scotta ('46)

15.00 Nan.: Operazione ladro

17.00 Nad.: Casa Sloan

18.00 Variete: Zap Zap

20.00 Nan.: Gospa in prikazen

20.30 Nogomet: Manchester United-Inter, 22.45 Benfica-Fiorentina

1.35 Nan.: Operazione ladro

Slovenija 1

11.05 Japonske pravljice

11.15 Trdoglavček, lutk. igrice

12.00 Sedma vzgalica, pon.

13.00 Porocila

13.05 ABC - ITD, pon. tv igrice

15.00 Atlas cloveskega telesa,

15.25 S. J. Sali: Niiwam, drama

16.35 Mostovi

17.05 Gimnazija strtih src, 16. del avstral. nanizanke

18.00 TV Dnevnik 1

18.05 Sredi galaksije zavij levo, 13. del avstralske naniz.

18.30 Jakec in carobna lucka, angleska risana serija

18.40 Kolo sreče, tv igrice

19.05 Včeraj, danes, jutri

19.10 Risanka

19.30 TV Dnevnik 2

19.56 Sport

20.00 Davov svet, 3. del ameriske humoristicne naniz.

20.25 Svet na zaslonu

21.05 Roka Rocka

21.50 Včeraj, danes, jutri

22.00 TV Dnevnik 3

22.20 Sport

22.30 Sova:

23.30 Pravične razsodbe, 6. del V območju somraka, 44. del ameriske nanizanke

23.40 Porocila

Slovenija 2

9.30 Film: studentov AGRFT ob 50. letnici Akademije, 3.del

10.20 Ognjena moč, 12. del ameriske dok. serije

10.50 Slovenski magazin

11.20 Igre brez meja, 7. oddaja

13.00 Euronews

14.00 SP v kolesarstvu za mladince, pos. iz NM

14.15 Pavel Sivic: Cortesova vrnitev, opera

15.40 TV Avtomagazin

16.10 Analitčna mehanika, 31. del

16.40 Davov svet, 2. del ameriske nanizanke

17.05 Dr. Quinnova, naniz.

17.50 Sova, ponovitev: Pravične razsodbe, 5. del ameriske nanizanke

18.40 Včeraj, danes, jutri

18.45 Prisluchimo tisiini

19.15 Videospon

20.05 S srcem in duso, 3. del angleske nadaljevanke

20.55 (Ne)znani oder

21.45 Ciklus filmov A. Hitchcocka: Gospod in gospa Smith, amer. komedija, 1941

23.15 Sto let olimpijske slave,

Koper

16.00 Euronews

18.00 Slovenski program

Studio 2 pogovor

18.45 Primorska kronika

19.00 Vsedanes

19.30 Nocni sodnik, nanizanka

19.55 Peter Pan club

20.30 Alpe Jadran

21.00 Potres, italijanski film, Reziya: Sergio Pastore. Igrajo: Giorgio Ardisson, Stella Carnacina in drugi.

22.20 Vsedanes

23.35 Po meri cloveka - popotovanje skozi ljudsko glasbo med starimi in novimi koreninami

23.15 Odprte strani, oddajo pripravlja Rosanna Giuricin

Hrvaška 1

7.15 TV koledar

7.30 Santa Barbara, 1317. del nadaljevanke

8.15 Dobro jutro

10.00 Porocila

10.05 Deklica iz prihodnosti, 21. del otroške nanizanke

10.35 Polna hisa, 9. del ameriske humoristicne nanizanke

11.00 Narnijske kronike, 16. del otroške nanizanke

12.00 Zupanije

12.00 Porocila

12.20 Ljubezen, 308. del nadaljevanke

12.45 Zora, francoski film

14.15 Risanka

14.20 Otrroski program

15.05 Mali veliki svet

15.05 Srečanje s pisateljem

16.00 Dr. Quinnova, 16. del amer. nanizanke

16.45 Porocila

16.25 Giulia, kljub vsemu, 12. zadnji del nadaljevanke

17.45 EPP

17.50 Porocila

18.25 Vasa denarnica

18.55 Hugo, tv igrice

19.27 Nocoj...

19.30 Dnevnik

20.05 Pitomaca '96, pesmi Podravine in Podravja, 2. del

20.55 EPP

21.00 TV parlament

22.30 Hrvaska spominska knjiga

22.40 Dnevnik

23.00 Zenske Hollywooda, 2. del

23.50 Porocila

RADIO

Slovenija 1

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 21.00, 23.00 Porocila; 19.00 Dnevnik; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.50 Biovreme; 8.05 Intelekt - v živo; 9.35 Turistični napotki; 10.30 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.20 Osmrtnice in obvestila; 14.30 Ekološki kotichek; 15.30 Dogodki in odmevi; 17.05 Studio ob 17-ih; 19.45 Lahko noč, besedi; 20.35 Iz glasbenih sol; 21.05 Igra; 22.00 Zrcalo; 23.05 Literarni nokturmo.

Slovenija 2

5.30, 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 19.00 Dnevnik; 6.40 Kronika; 7.30 Zvezdni pregled; 8.40 Koledar prireditiv; 8.45 Radio M0st; 9.35 Popevki tedna; 11.00 Glasb. novosti; 12.00 Opoldne; 14.00 Drobtnice; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.15 Popevki tedna; 16.20 Lingvistični kotichek; 18.00 V računalniku; 18.10 Fiesta latina; 19.30 Štos - Še v torek obujamo spomine; 21.00 Zavrtite, uganite; 22.00 Zrcalo dneva, vreme; 22.23 Stoletje improvizirane glasbe.

Slovenija 3

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 22.00 Porocila; 8.05 Glasba; 10.05 Operne melodije; 11.05 Clovek in

zdravje; 12.05 Igramo in pojemo; 13.05 Počitniško popotovanje; 14.05 Izobraževalni program; 15.00 Big Band RTV; 15.30 DIO; 16.05 Ljudsko izročilo; 16.40 Prevedeniese; 17.00 Slov. komorni zbor; 17.45 Izšlo jet; 18.00 Koncerti na tujem; 19.38 Arije in monologi; 20.00 Literarni večer; 20.45 S solističnih in komornih koncertov; 22.05 Pretok idej; 22.25 Glasba našega časa; 23.30 Ars acustica; 23.55 Lirčni utrinek.

Radio Koper
(slovenski program)

8.30, 10.30, 17.30, Porocila; 12.30, 19.00 Dnevnik; 6.30 Jutranjik; 7.40 Noč in dan; 7.45 Evergreen; 8.05 Pozdrav; 8.45 Delo; 8.50 Pesem tedna; 9.00 Kulturni koledar; 9.40 Hit dneva; 10.00 Gl. rubrika Od vrha do dna; 10.45 Horoskop; 11.00 Daljnega dneva; 11.30 Aktualnosti; 12.30 Opoldnevnik; 13.00 Daj, povej; 15.00 Power play; 15.15 Hit dneva; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.45 Informativni koledar; 17.15 Borzno poročilo; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Iz kulturnega sveta; 21.00 Glasbena odd.; 22.00 Zrcalo dneva.

Radio Koper
(italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30 Porocila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Almanah, Drobci zgodovine;

8.40 32-322; 9.15 Glasb. želje; 10.00 Pregled tiska; 10.05 E. Galletti; 11.00 Dove, come, quando; 11.30 Souvenir d' Italy; 13.00 Glasba po željah; 13.40 Bella bellissima; 13.55 Locandina; 14.40 Sigla single; 16.00 E. state freschi; 18.45 Kino; 19.30 Sport.

Radio Trst A

7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Porocila; 7.20 Dobro jutro po naše, vmes Koledar; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Znanstvene raziskave; 8.40 Slov. lahka glasba, vmes (9.15) Pravični kotichek; 10.10 Simfonični koncert; 11.30 Dober nasvet (E. Jurič, prip. T. Gogala); 11.40 Potpuri; 12.00 Na počitnice; 12.30 Tropicana; 12.40 Zbori; 13.20 Glasba po željah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Otrik - ritem - gib; 14.40 Evergreen; 15.00 Poletni mozalk; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: F. Schubert; 18.00 Kom.: Na ogledih (r. A. Rustja); 18.30 Made in Italy; 19.20 Napovednik.

Radio Opčine

7.15, 12.15, 18.15 Krajevna poročila; 11.30, 15.10, 17.10 Porocila; 10.00 Matineja; 17.00 Športni komentar; 18.30 Otrroski vrtiljak; 20.30 Smeh in glasba.

Radio Koroška

18.10-19.00 Partnerski magacin (Otrroska oddaja.).

Primorski dnevnik

Lastnik: ZTT d.d. Založništvo trzasega tiska - Trst
Izdajatelj: DZP - PRA.E d.d. — Družba za založniške pobude
Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796699 - fax 040-773715

Tisk: EDIGRAF, Trst

Odgovorni urednik: BOJAN BREZIGAR
Redakciji: Trst, Ul. dei Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-533382, fax 0481-532958
Dopisništva: Cedad, Ul. Ristori 28, tel. 0432-731190, fax 0432-730462
Ljubljana, Republika, Vojkova 78, tel. 061-1684456, fax 061-345285/345289
Celovec, Wulfengasse 10/H, tel. 0463-318510, fax 0463-318506

Prodajno naročninska služba
Italija: Trst, Ul. Montecchi 6, tel. 040-7796600, fax 040-772418
Gorica, Drevored 24. maja 1, tel. 0481-535723 fax 0481-532958
Ekonomski propaganda: Publist SRL
Trst, Ul. Valdirivo 36 / I. nad. poštni predal 568
tel. 040-361888, fax 040-768697
Slovenija: ATELIER IM - Ljubljana
Tel. in fax: 061-1262044

Cene oglasov
Italija: 1 oglasni modul (sirina 1 stolpec, višina 28 mm) 100.000 LIT,
financi in legalni 150.000 LIT, ob praznikih povisek 20%; mali oglasi
1000 LIT beseda; osmrtnice, zahvale in sozolja po formatu. IVA 19%

Cena: 1.500 LIT - 60 SIT
Naročnina za leto 1996 - 430.000 LIT
Poštni tr. PRAE DZP st. 11943347
za Slovenijo: mesečna 1.710 SIT, letna 15.000 SIT plačljiva preko
DISTRIEST, Partizanska 75, Sežana, tel. 067-73373
ziro račun 51420-601-27926

Registriran na sodišču v Trstu št. 14 z dne 6. 12. 1948
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

VREMENSKA SLIKA

Nad zahodno in srednjo Evropo je območje nizkega zračnega pritiska. Z jugozahodnimi vetrovi doteka k nam vlažen zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce bo vzšlo ob 05.59 in zšlo ob 20.14. Dan bo dolg 14 ur in 15 minut.

LUNINE MENE

Luna bo vzšla ob 05.11 in zšla ob 19.28.

PLIMOVANJE

Danes: ob 4.00 najnižje -56 cm, ob 10.33 najvišje 38 cm, ob 16.10 najnižje -20 cm, ob 21.51 najvišje 41 cm.
Jutri: ob 4.23 najnižje -57 cm, ob 10.54 najvišje 41 cm, ob 16.37 najnižje -24 cm, ob 21.19 najvišje 41 cm.

BIOPROGNOZA

Predvsem popoldne se bodo vremensko občutljivi ljudje slabše počutili, utrujeni bodo ter razdražljivi in potni, ponoči pa bodo slabše spali.

TEMPERATURE REK

POSTAJA	st. C	POSTAJA	st. C
Mura Gornja Radgona	18,1	Gradascica Dvor	13,3
Sava Radovljica	13,0	Savinja Veliko Sirje	-
Sava Sentjakob	14,8	Paka Sostanj	-
Sava Hrastrnik	16,9	Soca Solkan	16,4
Sora Suha	15,4	Idrija Podrečje	12,4
Ljubljana Moste	16,6	Vipava Dolenje	12,1

TEMPERATURE MORJA

	°C
Portorož	22,0
Poreč	23,0
Crikvenica	22,0
Split	24,0
Komiza	23,0
Hvar	23,0

TEMPERATURE V GORAH

	°C
500 m	21
1000 m	17
1500 m	12
2000 m	8
2500 m	5
2864 m	2

DANES

JUTRI

SVET / SLIKA PRI SLIKI...ZGODBA PRI ZGODBI...PA ŠE RES JE

Vulkan Canlaon povzročil smrt treh plezalcev

Jumbo TWA: FBI v Izraelu

TEL AVIV - Agenti ameriške zvezne policije FBI so prispeli v Izrael, kjer bodo zaslišali nekega libanonskega terorista, ki bi utegnil kaj vedeti o eksploziji, ki je ob otvoritvi olimpijskih iger raznesla letalo 747 ameriške letalske družbe TWA. Preiskovalci bi hoteli ugotoviti, če je eksplozija na letalu TWA povezana z načrtovanim atentatom proti letalu družbe El Al, ki ga je hotel izvesti šiitski terorist Husein Makdad, ki so ga aprila aretirali, potem ko mu je v rokah eksplodiral pekleni stroj, katerega je izdeloval v nekem jeruzalemskem hotelu. Pri njem so baje odkrili eksploziv tipa RDX, ki ga med rutinskimi pregledi na zahodnih letališčih ne morejo odkriti. Makdad je baje povedal izraelskim agentom, da se je uril pri iranskih tajnih službah in da je pripotoval v Izrael iz Švice ter s seboj prinesel eksploziv. Libanonec pripada organizaciji hezbollahov in je trenutno v rokah izraelske varnostne službe.

GUINTOBDAN (Filipini) - Čeprav trdijo znanstveniki, da lahko vulkan Canlaon lahko spet začne bruhati, so prebivalci vasi v neposredni bližini vulkana, trdno odločeni, da ne zapustijo svojih domov in se sploh ne zmenijo za prisotnost svojega nevarnega sosesa, ki so ga vzljubili. »V senci vulkana smo se rodili in tukaj smo odrasli,« pravi Toto Gani, tri dni potem ko je skupaj s skupino domorodcev resila britanske, belgijske in filipinske plezalce, ki jih je vulkan ujel s svojim nepredvidenim bruhanjem. Izbruh vročega peska in lave je presenetil skupino 21 plezalcev, ki so si ogledovali kratet ognjenika, ki je miroval cela tri leta. Britanski državljani Julian Creek in Filipinca Niel Perez in Noel Tragico so svoj izlet na vrh Canlaona plačali z življenjem.

Znanstveniki so mnenja, da je sedanja dejavnost dokaj milega znaka in da se ne bodo izselili, če se vulkanova dejavnost znato ne okrepi. Tako razmišljajo tudi drugi prebivalci območja ob vznožju vulkana.

Gani se se živo spominja, kako se je skupaj s sovaščani podala na tresočo se goro, kjer so gorniki bili vključeni. Spominja se njihovih

klicev na pomoč, jokanja in končno okrvavljenih in ranjenih nemočnih ljudi. »Bila sem na hribu že mnogo krat,« pravi Gani, »in vulkan je v resnici prekrasen kraj. Tokrat pa je bilo grozno, hodili smo v megli, ki je zaudarjala po zveplu, in vse naokoli je bilo prekrito z debelo plastjo pepela. Le s težavo smo videli neka metrov pred nami.«

Nekateri od gornikov so lahko sestopili s vulkana z lastnimi mo-

mi, druge je bilo treba nesti, tako da je celotna reševalna akcija trajala debelih deset ur, saj se je med tem casom tudi stemnilo. Filipinski voditelj Larry Marcellino je znal povedati, da se je ta casa erupcije ves vulkan tresel: padale so skale, ki so se ob dotiku s tlom razletele na tisoč kosov. Pred njim nisi bil nikjer na varnem, tako da so plezalce tekali kot brez glave sem ter tja.

Na sliki: vulkan Canlaon.

Enaindvajset nagih padalcev

Skupina padalcev, fantov in deklet, je nad švedskim Goteborgom postavila svojevrsten rekord v skakanju z 2000 metrov: skakalo je 21 nagih ljudi